Tallinna Lennujaama aastaaruanne 2024

Tegevusaruanne
Konsolideeritud majandusaasta aruanne

Sisukord

Tegevusaruanne **3**

Juhatuse esimehe pöördumine 3

Ülevaade kontsernist 7

Fookused ja tegevuskeskkond 9

Ühingujuhtimine 10

Riskijuhtimine 15

Majandustulemused ja investeeringud 20

2025. aasta väljavaade 26

Strateegia ja eesmärkide täitmine 27

Lennuliiklus meie lennujaamades 32

Lennuvälja- ja reisijateenused 36

Meeskond 48

Kestlikkusaruanne* **53**

2024. konsolideeritud majandusaasta aruanne **65**

* Kestlikkusaruanne lehekülgedel 53-64 ei ole auditeeritud ja põhineb ettevõtte andmestikul

Tegevusaruanne

Juhatuse esimehe pöördumine

Hea lugeja!

Üks kiire ja palju katsumusi pakkunud aasta on taas läbi saanud ning on aeg see kokku võtta.

Mul on hea meel, et 2024. aasta oli meie uus rekordaasta, kui detsembri alguses ületasime 2019. aasta reisijate taseme, mis oli seni rekordihoidja. See aga ei tähenda, et võiksime puhkama jääda. Vastupidi: uued reisijarekordid toovad endaga kaasa suuri investeeringuid ja tööd, mida peame tegema, et pakkuda ka tulevikus rohkesti sihtkohti algusega maailma koduseimast lennujaamast.

Lai valik sihtkohti ja reisijarekord on küll toredad, kuid me ei tohi unustada, et majanduskeskkond meie ümber muutub endiselt ning inflatsioonisurve on suur. Seetõttu mõtleme iga otsust tehes sellele, kuidas tagada Tallinna Lennujaama investeerimisvõimekus ning olla ka tulevikus majanduslikult tugev ettevõte.

Me ei tee kunagi järeleandmisi ohutuses, teeninduskvaliteedis ega ühenduvustes. Meie missioon on ühendada Eesti maailmaga, aga me peame olema ka äriliselt kasumlik ettevõte, mis suudab teha tulevikku vaatavaid investeeringuid ning maksta riigile dividende.

Et tagada tulevikus meie stabiilne ja jätkusuutlik finantsseis, võtsime 2024. aastal vastu otsuse kehtestada 2025. aastal julgestustasu. See hakkab kajastuma kolmeeurose tõusuna reisijate piletihindades. Usume, et see ei vähenda reisijate soovi lennata ja uute paikadega tutvuda.

Olen aastaid jaganud mõtet selle kohta, et lennujaam ei ole lihtsalt koht, kust minnakse maailma avastama. See on justkui kaubanduskeskus, pakkudes taristut, meelelahutust ja lisateenuseid, ning seda kõike lisaks lendamisvõimalusele. Kuigi nime järgi võiks meie ettevõte elatuda peamiselt lennundusest, tuleb suurem osa tuludest just mittelennunduse äridest.

“Meie missioon on ühendada Eesti maailmaga, aga me peame olema ka äriliselt kasumlik ettevõte.”

Hea meel on selle üle, et just meie noorim ettevõte, AS Airport City, sai 2024. aastal tuule tiibadesse. Panime nurgakivi mitmele hoonele, mis aitavad meil tulevikus tulubaasi suurendada ning meelitavad piirkonda ka uusi lennundusega seotud ettevõtteid, kelle jaoks on oluline olla õhutranspordi läheduses. Esimesed hooned valmivad 2025. aastal ja üürilepingud on juba sõlmitud. Me valmistume kogu piirkonna arendamiseks.

Suure sammu edasi tegime ka reisijate mugavuse suurendamiseks: märtsis võtsime kasutusele uue põlvkonna julgestuskontrolli seadmed. Tänu sellele ei pea reisijad Tallinnas enam vedelikke ja suuri tehnikaseadmeid käsipagasist välja võtma. Lisaks sellele avasime aprillis uuendatud ja senisest palju suurema *lounge*’i ning detsembris võtsime kasutusele uued Schengeni-väliste riikide väravad.

Lõppenud aastal projekteerisime aktiivselt reisijaterminali järgmist laiendust ning juba 2025. aastal alustame ehitustöid. Me laiendame reisijatele mõeldud alasid ja kaotame ühtlasi mitu pudelikaela.

Selleks aga, et saaksime kõik oma plaanid ellu viia ja pakkuda ka tulevikus mitmekesist lennuplaani algusega maailma koduseimast lennujaamast, on meil vaja reisijaid, kes valivad oma reisi alguspunktiks Tallinna.

2024. aastal läbis Tallinna lennujaama rekordilised 3,49 miljonit reisijat ja tehti 42 403 lennuoperatsiooni. Reisijate arv kasvas võrreldes 2023. aastaga 18%. Nende näitajatega oleme Baltikumi ja Põhjamaade kõige kiiremini kasvav lennujaam.

Aitäh kõigile, kes külastasid sel aastal meie lennujaamu! Kinnitan, et töö selle nimel, et oleks, kuhu neist lennata, käib iga päev. Meie liiniarenduse meeskonna head tööd on märgatud ka mujal, sest selle tiimi valisid lennufirmad maailma viie parima hulka.

Tallinna lennujaam pälvis taas Euroopa parima lennujaama tiitli alla 5 miljoni reisijaga lennujaamade hulgas. Lisaks premeeriti Tallinna lennujaama kolmes kõrvalkategoorias: kõige nauditavam lennujaam Euroopas, kõige lihtsama teekonnaga lennujaam Euroopas ja kõige puhtam lennujaam Euroopas. Kõik need tunnustused on märk sellest, et me teeme õiget asja, ning annavad jõudu juurde, et edasi minna.

2024. aasta jooksul oli Tallinna lennujaamast võimalik lennata otse 60 sihtkohta, sh 45 regulaarliiniga ja 15 regulaarse tšarterlennuga.

Sel aastal alustas Tallinnasse lendamist kaks uut lennufirmat: Lufthansa kontserni kuuluv Eurowings ja Prantsuse odavlennufirma Transavia France. Viimane alustas lende Pariisi Orly lennujaama. Lisaks avas airBaltic viis uut lennuliini: nüüd saab lennata ka Billundisse, Maltale, Burgasesse, Kittilässe ja Palma de Mallorcale.

Lisaks Tallinnale tagasime regulaarse lennuühenduse Eesti suursaartelt ning Pärnu lennujaam teenindas hooajalisi Ruhnu regulaar- ja tellimuslende.

Uutmoodi proovikividega seisime silmitsi Tartus, kuhu lendav Finnair peatas aprillis lennud GPS-signaalide segamise tõttu. Õnneks leidsid lennufirma ja Lennuliiklusteeninduse AS koostöös probleemile lahenduse: rakendati maapealsete kaugusemõõtjate lahendust juhuks, kui GPS-sidet häiritakse. Nii saime juunis taastada regulaarse ühenduse Tartu-Helsingi liinil.

Riik võttis ettevõtte omanikuna vastu otsused, mis mõjutavad meie 2024. aasta ja järgnevate aastate majandustulemusi. Omaniku ootus on, et ettevõte maksab 2024. aasta eest 2025. aastal ja igal järgneval aastal omanikutulu (dividende) ning jätkab panustamist Eesti ühenduvusesse.

Aasta lõpus toimunud regionaalsete lennujaamade vara kaetava väärtuse testi käigus selgus, et vara väärtus on langenud sihtfinantseeringute kärbete tõttu ja raamatupidamises kajastatav väärtus ületab varaobjekti tegelikku tulevaste tuludega kaetavat väärtust. Seetõttu tehti aasta lõpul regionaalsete lennujaamades vara väärtuse allahindlus, mis mõjutas ettevõtte majandustulemust ja mõjutab ka regionaalsete lennujaamade tulevikuinvesteeringuid.

Kokkuvõttes saame tõdeda, et lõppenud aasta oli ärilises vaates väga edukas. Regionaalsete lennujaamade varade allahindluse tõttu aga lõpetas kontsern majandusaasta oodatust siiski tunduvalt väiksema kasumiga (0,5 miljonit eurot).

Kontserni EBITDA oli 19,7 miljonit eurot. Just EBITDA on meie jaoks oluline, kuna see näitab suuresti ära meie investeerimisvõimaluse. Liigume edaspidigi eesmärgiga teha pikaajalisi ja tulevikku vaatavaid investeeringuid sõltumata hetke majanduskeskkonnast, et olla valmis reisijate arvu jätkuvaks kasvuks.

2024. aastal investeerisime kokku 28,6 miljonit eurot nii Tallinna lennujaama arengusse ja laiendamisse, kinnisvarasse ja uude tehnoloogiatesse kui ka rohetehnikasse ning töötajatesse ja nende tööruumidesse. Teame, et just meie töötajad on need, kes loovad maailma koduseima lennujaama kuvandi. Me teeme kõik selleks, et pakkuda neile toetavat ja arendavat töökeskkonda.

Aprillis jõudis lõpule pikalt teostatud projekt: Tallinna lennujaamast sai CAT II sertifitseeritud lennujaam. See tähendab, et varasema minimaalse 550-meetrise rajanähtavuse asemel saavad lennukid maanduda ka minimaalselt 300-meetrise

rajanähtavuse korral ja pilvekõrgusega 30 meetrit. Niisiis häirivad halvad ilmastikutingimused lende nüüd vähem.

Lõppenud aastal alustasime Tallinna lennujaama lõunaalal mitmesuguseid ehitustöid. Aprillis sõlmisime Nordecon AS-iga lepingu sinna E-klassi lennukite seisuplatside ehitamiseks. Lepingu maksumus on 7,5 miljonit eurot (lisandub käibemaks) ja töö saab valmis 2025. aasta sügiseks. See on osa Tallinna lennujaama pikemast arenguplaanist, millega suureneb meie võimekus võtta vastu suuri ja raskeid lennukeid. Lisaks alustas AS Airport City lõunaalal kahe kaubaterminali ja kolme lennukiangaari ehitust. Kokku valmib 2025. aastal lõunaalal 23 000 ruutmeetrit äripinda. Lähiaastate potentsiaal on ehitada olemasoleva detailplaneeringu alusel lõunaalale veel kuni 82 000 ruutmeetrit.

Logistikakeskuste ja angaaridega võimaldame oma partneritel toetada oma ärisid ja selle kaudu Eesti majandust tervikuna. Meie soov on aidata kaasa Eesti majanduskasvule. Just seda need Airport City loodavad hooned teevad, võimaldades lennundusega seotud ettevõtetel Eestis tugevamalt kanda kinnitada.

Kõige selle keskel ei unusta me ära keskkonnahoidu ja CO_2-neutraalseks muutumist. Seadsime endale eesmärgiks olla 2025. aastaks CO_2-neutraalne lennujaam ja teeme selleks järjepidevalt pingutusi oma CO_2 jalajälje vähendamiseks. Oleme vähendanud oma CO_2 jalajälge 95% võrreldes 2018. aastaga. Kõik märgid näitavad, et saavutame 2025. aastal CO_2-neutraalsuse.

Selleks aga, et oma mõju keskkonnale ka edaspidi vähendada, võttis meie tütarettevõte Tallinna Airport GH kasutusele järgmised kolm elektriautot. Et olla valmis tulevikutehnoloogiaks, liitusime Läänemere piirkonna (BSR) HyAirporti projektiga, mille eesmärk on koguda teadmisi ja luua eeldused vesiniku kasutuselevõtuks lennunduses. Teame, et koos partneritega jõuame kaugemale. Ka meie reisijad ja koostööpartnerid ootavad meilt keskkonnamõju vähendamist.

Lennunduses tuleb hoida silme ees pikka perspektiivi, sest investeeringud on suured ning reisijate teenindamiseks vajaliku taristu projekteerimine ja rajamine võtab palju aega.

Oleme koostanud aastate 2025–2030 strateegia, millele tuginevad järgmiste aastate fookused, eesmärgid ja tegevusplaanid. Meie ambitsioon on kasvada strateegiaperioodi lõpus 5 miljoni reisijaga lennujaamaks. Strateegias oleme sõnastanud juhtpõhimõtted ja tegevused, mis aitavad meil seda kõrgelennulist eesmärki saavutada.

2025. aasta ootab uute katsumuste ja võimalustega. Ma tean, et saame kõigega hakkama, sest meie meeskond töötab alati ühtse ja tugeva meeskonnana. See aitab meil olla ka tulevikus maailma koduseim lennujaam.

Oleme Eesti visiitkaart ja õhuvärav ning kanname seda rolli uhkusega.

Uute kohtumisteni maailma
koduseimas lennujaamas!

Riivo Tuvike
juhatuse esimees

Joonis 1. Kontserni 2024. aasta olulisimad tegevusnäitajad (sulgudes 2023. aasta näitaja) LOP – lennuoperatsioon, st õhusõiduki start või maandumine

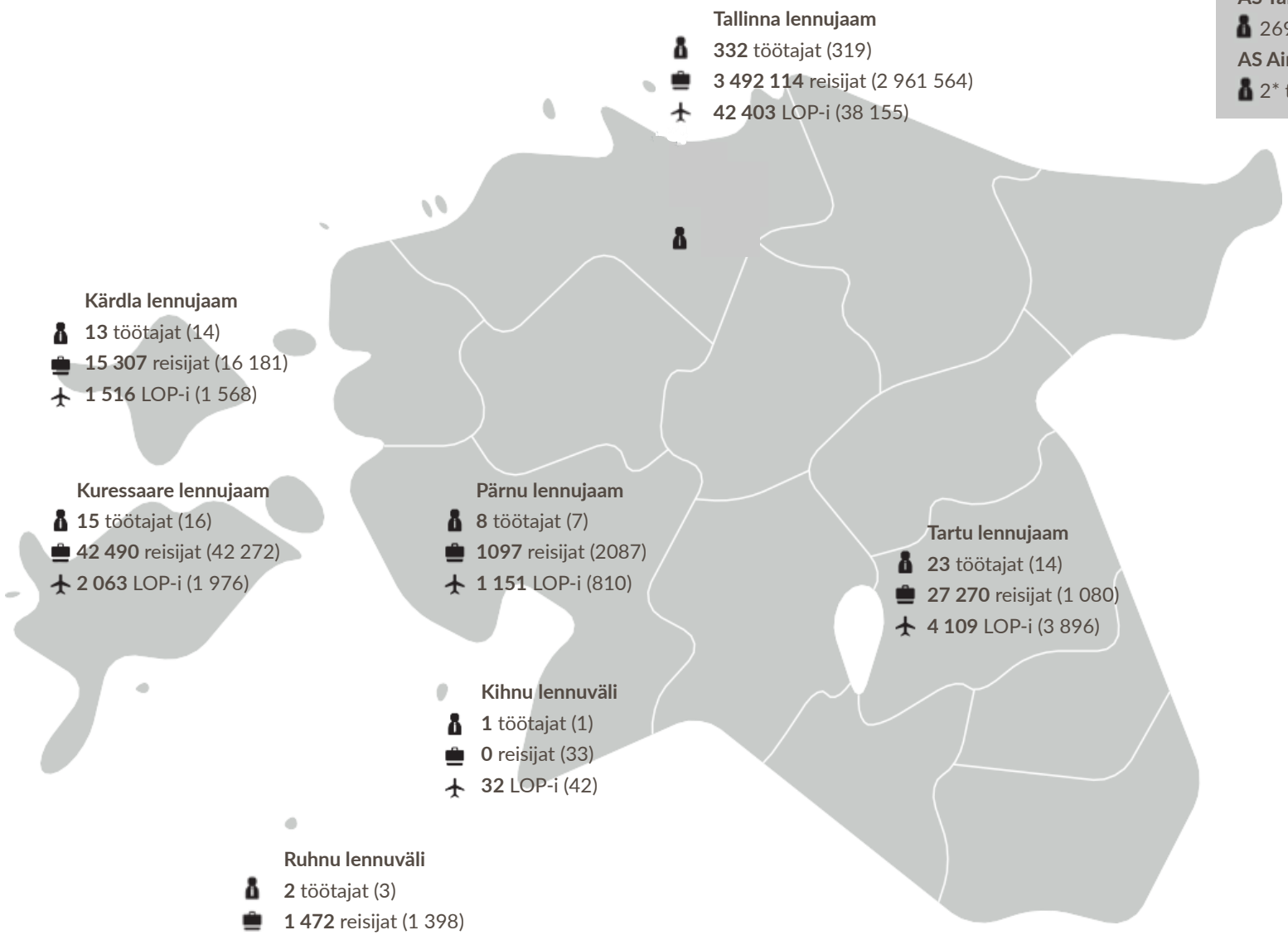

AS Tallinna Lennujaam
394* töötajat (374)
AS Tallinn Airport GH
269* töötajat (258)
AS Airport City
2* töötajat (1)

* Näitajad seisuga 31.12.2024

Ülevaade kontsernist

Aktsiaselts Tallinna Lennujaam ning selle tütarettevõtted AS Tallinn Airport GH ja AS Airport City moodustavad kontserni Tallinna Lennujaam. AS-i Tallinn Airport GH ja AS-i Airport City asutaja ning aktsiate omanik on AS Tallinna Lennujaam.

Kui aruandes viidatakse *ettevõttele* või *AS-ile Tallinna Lennujaam*, siis on mõeldud Aktsiaseltsi Tallinna Lennujaam. Tütarettevõtete kohta kasutatakse ärinimesid AS Tallinn Airport GH ja AS Airport City.

AS-i Tallinna Lennujaam ainuomanik on Eesti Vabariik ning ettevõte kuulub Kliimaministeeriumi haldusalasse. Kontserni peakontor asub Tallinnas.

AS Tallinna Lennujaam on Eesti lennujaamade käitaja ja arendaja. Ettevõtte tegevuse eesmärk on pakkuda rahvusvahelisi lennuühendusi, mis aitavad kaasa Eesti riigi ettevõtluse ja turismi arengule ning sedakaudu konkurentsivõime kasvule. Omaniku ootus on, et ettevõtte tegevus oleks äriliselt kasumlik ja tõhus ning et ettevõte maksaks omanikutulu (dividende).

AS Tallinn Airport GH osutab reisijatele ja õhusõidukitele maapealseid teenuseid ning AS Airport City arendab ja haldab lennujaama vahetus läheduses asuvat kinnisvara. Mõlemad tütarettevõtted toetavad sellega emaettevõtte eesmärke.

Kontserni tegevusalad on:

- Tallinna, Kuressaare, Kärdla, Pärnu ja Tartu lennujaama ning Kihnu ja Ruhnu lennuvälja käitamine;
- lennuvälja– ja aeronavigatsiooniteenuse osutamine;
- õhusõidukite, reisijate ja kauba maapealne teenindamine;
- mittelennundusteenuste osutamine ning kinnisvara haldamine ja arendamine.

Loome võimalusi selleks, et Tallinna lennujaamast saaks reisida Euroopa olulisimatesse sihtpunktidesse mõistliku sageduse ja ajakuluga. Töötame selle nimel, et sihtkohtade arv ja lennuühenduste sagedus suureneks. Regionaalsetes lennujaamades soovime tagada toimivad regionaalsed lennuühendused ja lennujaamade tõhusa käitamise. Tähtsal kohal on reisijate ja teenuste ohutus ja turvalisus. Juhime oma tegevuse mõju looduskeskkonnale ja rakendame meetmeid negatiivse mõju vähendamiseks.

Oma tegevuses lähtume järgmistest väärtustest: me oleme usaldusväärsed, avatud ja hoolivad.

Tabel 1. Kontserni tegevus- ja finantsnäitajad

	Ühik	2024	2023	Muutus 2024-2023 %
Reisijaid Tallinna lennujaamas	reisijad	3 492 114	2 961 564	18
Lennuoperatsioone Tallinna lennujaamas	LOP-id	42 403	38 155	11
Reisijaid regionaalsetes lennujaamades	reisijad	87 636	63 042	39
Lennuoperatsioone regionaalsetes lennujaamades	LOP-id	9 369	8 660	8
Keskmine töötajate arv taandatud täistööajale	FTE	612	579	6
Müügitulu	tuh eurodes	64 151	57 316	12
Äritulu kokku	tuh eurodes	78 662	72 089	9
Ärikulu kokku	tuh eurodes	74 310	63 405	17
Ärikasum enne kulumit (EBITDA)*	tuh eurodes	19 742	17 583	12
Puhaskasum	tuh eurodes	465	8 483	-95
Rahavood äritegevusest	tuh eurodes	19 926	17 561	13
Investeeringud	tuh eurodes	29 270	18 055	62
Omakapitali tootlus	%	0.3	6,6	-95
EBITDA marginaal	%	31	31	0

* Ei sisalda põhivara sihtfinantseeringut.

Joonis 2. Kontserni struktuur

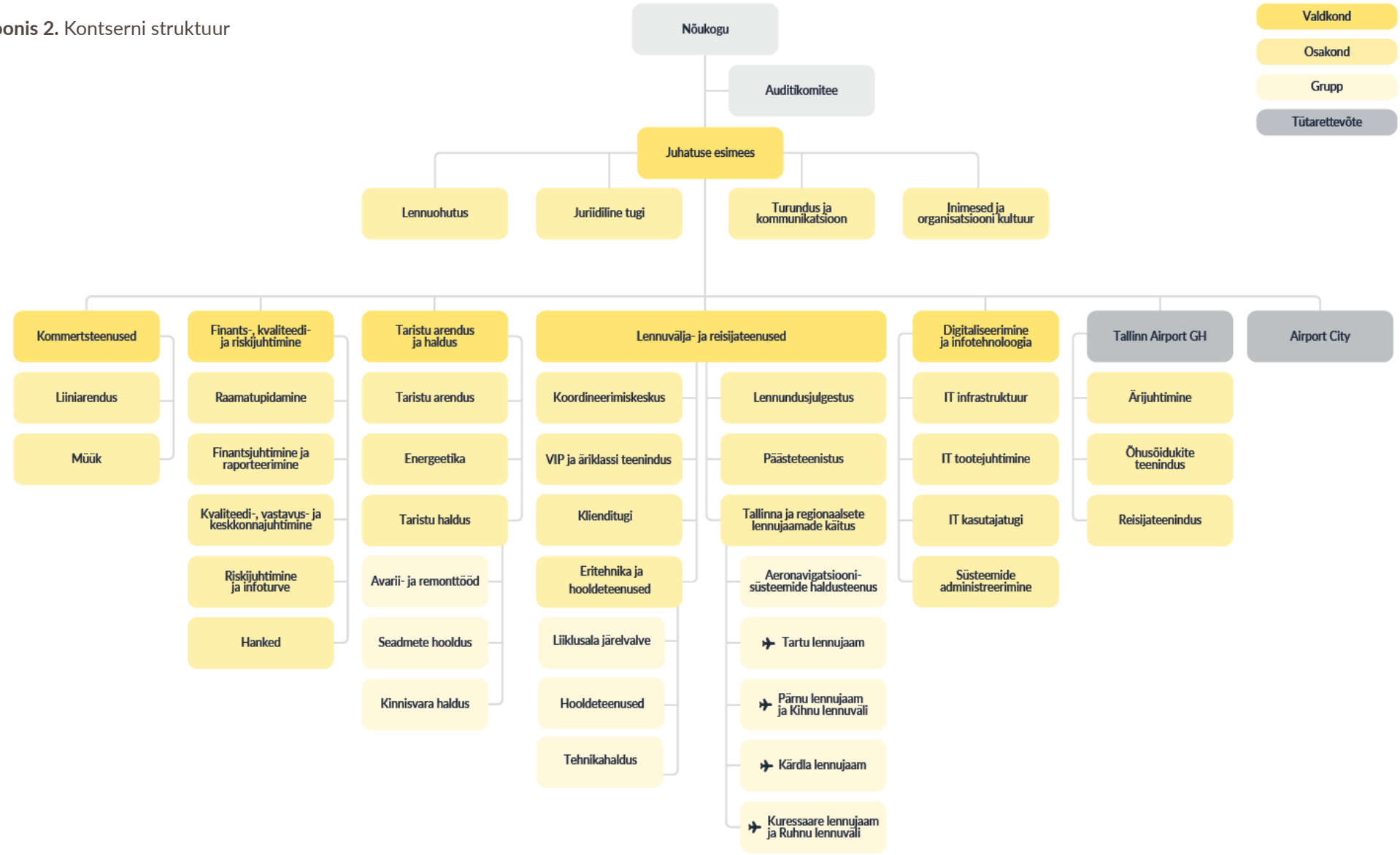

Fookused ja tegevuskeskkond

2024. aasta oli Tallinna lennujaamale kiire kasvu aasta. Kuigi Eesti majandus jätkas kahanemist ka 2024. aastal, kasvas lennufirmade pakkumine sihtkohtade ja istekohtade osas märkimisväärselt.

Majanduses valitsenud ebakindlusest hoolimata tõi pakkumise kasv kaasa nõudluse märgatava suurenemise. Kokkuvõttes kasvas 2024. aastal Tallinna lennujaama reisijate arv 18%.

Eesti hinnakasv oli 2024. aastal 3,5%, millest 1,6% tuli tarbimismaksude kasvust. Tarbijahinna kasvu piiras mõnevõrra energiahindade odavnemine: nii elekter kui ka mootorikütused maksid keskmiselt vähem kui 2023. aastal. Kuue kuu Euribor langes 2023. aasta lõpu 4%-lt 2024. aasta lõpuks 2,43%-le. Samal ajal kasvasid Eesti tööjõukulud keskmiselt 2024. aastal 8%.

Riik otsustas 2024. aastal vähendada Tallinna Lennujaama sihtfinantseeringuid ja alates 2025. aastast hakata võtma omanikutulu (dividende). Eesti asukoht Euroopa äärealal, hinnasurve ja omaniku ootused teevad ettevõttele tulevikus väga keeruliseks säilitada lennujaamatasude konkurentsivõime.

2024. aastal konsulteerisime lennufirmadega julgestustasu kehtestamise kõikides lennujaamades ning erivajadustega reisijate teenuse ja taristutasude muudatused Tallinna lennujaamas alates 2025. aastast. Tasude suurendamise põhjus on kulude kasv, omaniku ootuse muutus, riigi sihtfinantseeringute vähendamine ning keskses taristus tehtud muudatused seoses sellega, et 2025. aastal avaneb Tallinna lennujaamas maapealse perrooni- ja pagasiteenuse turg.

Lõppenud aasta fookus oli suunatud uuele kasvule vundamendi rajamisele. Alustasime suurte strateegiliste projektide ettevalmistamist ja elluviimist, mis võimaldavad tulevikus tegevust kasvatada.

2024. aastal alustasid AS Tallinna Lennujaam ja Eesti Varude Keskus AS koostööd, et ehitada Tallinna lennujaama territooriumil välja õhusõidukite kütuse käitlemiseks sobiv taristu ja leida selle käitajaks operaator. Sellega seoses panustavad pooled olulises mahus rahalisi vahendeid taristu rajamisse ühisettevõtte kaudu. Ühisettevõtte eesmärk on tõsta Tallinna lennuvälja ja Eesti Vabariigi lennukikütusega varustamise toimepidavust ja varustuskindlust. Ühisettevõte asutatakse 2025. aastal.

Projekteerisime Tallinna reisiterminali laiendust ja iseteeninduse kontseptsiooni ning valmistasime ette uute infosüsteemide kasutuselevõttu. Sellega parandame juhtimisinfo kättesaadavust ning suurendame toimimise punktuaalsust ja läbipaistvust. Vahetasime välja lennueelse julgestuse läbivaatusseadmed, et parandada reisijate turvalisust ja kasutuskogemust.

Ühtlasi viisime oma tegevuse vastavusse infoturbe ISO 27001 nõuetega ning suurendasime tunduvalt infoturbe nähtavust ja võimekust.

Keskendusime ka töökeskkonna parendamisele. Meie ettevõttes töötab ligikaudu 76% töötajatest vahetustega ööpäevaringselt, kuna Tallinna kaugem asukoht Euroopa sihtkohtadest tingib vajaduse hoida lennujaam avatud, et tagada ühendused Euroopa pealinnadega ühe ööpäeva jooksul. Esimene lendude väljumise laine algab kell 4 hommikul ja õhtune saabumislaine on kella 1–2 paiku öösel.

Vahetustega töö, lennundusele omased suuremad riskid ja kiire kasv panid 2024. aastal proovile nii meie töötajad kui ka kogu ettevõtte. See peegeldus ka töötajate rahulolu kahanemises.

Ühingujuhtimine

Juhtimispõhimõtted

Oma äritegevuse korraldamisel juhindub Tallinna Lennujaam ettevõtte põhikirjast ja kehtivatest riiklikest õigusaktidest.

Riigiettevõttena oleme pühendunud **hea ühingujuhtimise tava** järgimisele ning oleme need põhimõtted avaldanud oma kodulehel.

Omaniku ootus on, et kontsern oleks Eesti ettevõtluses eeskujuks juhtimise, sotsiaalse vastutuse ja kõrge ärikultuuri poolest. Me lõimime vastutustundliku ühingujuhtimise põhimõtted igapäevategevusse, juhtimisse ja strateegiasse.

Juhatus langetab otsuseid, lähtudes nii kontserni ettevõtete kui ka aktsionäri huvidest. Samuti tagab juhatus kontserni jätkusuutliku arengu, lähtudes selle missioonist, visioonist, eesmärkidest ja strateegiast ning hoolitsedes riskijuhtimise ja sisekontrolli toimimise eest.

Kestliku arengu põhimõtteid järgides oleme pühendunud oma tegevusest tuleneva keskkonnamõju vähendamisele ja ühiskondliku mõju teadvustamisele.

Juhtimiskvaliteedi ühtlustamiseks kehtivad kontsernis **ühtsed juhtimispõhimõtted**. Kontsernis on rakendatud **integreeritud juhtimissüsteem**, mille eesmärk on aidata organisatsioonil saavutada oma strateegilisi eesmärke ühtse ja koordineeritud juhtimisraamistiku kaudu.

- **Ohutusjuhtimise** eesmärk on tagada, et kontsern täidaks oma ärieesmärke turvaliselt, ennetades ja vältides õnnetusi ning kaitstes inimesi, vara ja keskkonda.
- **Kvaliteedi- ja vastavusjuhtimise** eesmärk on toetada kontserni strateegilist arengut eestvedamise, kaasamise, pideva parendamise, faktipõhise otsustamise ja mõju juhtimise kaudu. Sel viisil tagame kvaliteedi ja vastavuskohustuste täitmise ning saavutame ühtlasi huvipoolte rahulolu meie teenustega.
- **Tulemusjuhtimine** on kogu kontserni hõlmav protsess, mis toetab tulemuslikkuse suurendamist ja omaniku ootuste täitmist. Kasutame süsteemseid mõõdikuid tulemuste hindamiseks ja jälgime eesmärkide saavutamist regulaarselt.

Aruandluspõhimõtted

Kvaliteetsete juhtimisotsuste tegemiseks on kontsernis loodud aruandlussüsteem.

AS-i Tallinna Lennujaam juhatus koostab kontserni majandusaasta finantsaruande, järgides rahvusvaheliselt tunnustatud finantsaruandluse põhimõtteid. Aruannet kontrollivad audiitor ja AS-i Tallinna Lennujaam nõukogu. Kvartaliaruanded avalikustab kontsern nõuetekohaselt kodulehel.

Hea ärieetika põhimõtted

Kontsernis on kokku lepitud käitumisreeglid, mida järgitakse kontserni ettevõtete nimel tegutsedes.

Kõik töötajad peavad läbima kohustusliku ärieetika koolituse. Hea ärieetika põhimõtete alusel peavad töötajad tegutsema eetiliselt, vastutustundlikult ja seaduskuulekalt, kaitstes samal ajal ettevõtte head mainet. Kui konkreetseid juhiseid pole, lähtutakse eetika üldpõhimõtetest.

Korruptsiooni suhtes kehtib AS-is Tallinna Lennujaam nulltolerantsi põhimõte.

Vastutame oma otsuste ja tegevuse eest, mis mõjutavad meie töötajaid, kliente, partnereid ja laiemat kogukonda. Toetame igal turul ausat ja avatud konkurentsi ning oleme usaldusväärsed partnerid äriühingutele, kohalikele omavalitsustele ja riigile.

Meie sise- ja väliskommunikatsioon on avatud. Me tagame huvipooltele piisava, olulise ja õigeaegse info edastamise.

Juhtkond tegutseb viisil, mis väärtustab töötajaid ja loob ettevõtte sees usaldusliku keskkonna. Kõiki töötajaid koheldakse võrdselt sõltumata nende soost, perekonnaseisust, vanemlikust staatusest, kuuluvusest organisatsioonidesse ja erakondadesse, rahvusest, rassist, nahavärvusest, usutunnistusest, veendumustest, vanusest, puuetest või seksuaalsest sättumusest. Samad võrdse kohtlemise põhimõtted kehtivad klientide, teenusepakkujate ja koostööpartneritega suhetes, sealhulgas maksetingimustes ja muudes kokkulepetes.

“Hea ärieetika põhimõtete alusel peavad töötajad tegutsema eetiliselt, vastutustundlikult ja seaduskuulekalt.”

Kontsernis on avatud vihjeliin, mille eesmärk on võimaldada töötajatel teavitada õigusaktide, sisemiste normide ja käitumiseeskirjade rikkumistest ning nende rikkumiste varjamisest. Tagame vihjeliini kasutajate anonüümsuse, et töötajad saaksid kitsaskohtadest teavitada, kartmata tagajärgi.

AS-i Tallinna Lennujaam üldkoosolek

AS-i Tallinna Lennujaam üldkoosolek kogunes 2024. aastal kolmel korral.

Üldkoosolekutel kinnitati:

- 2023. majandusaasta aruanne ja audiitori järeldusotsus ning kasumi jaotamine;
- nõukogu liikmete muudatus. Liikmete seast kutsuti tagasi Sir John Elvidge ja Märten Vaikmaa. Uuteks liikmeteks valiti nõukogu esimeheks André Küüsvek ja Michael Kerkloh, kelle volitused kehtivad kolm aastat;
- anda AS-i Tallinna Lennujaam juhatusele nõusolek asutada 55% osalusega ühisettevõte AS-iga Eesti Varude Keskus rahalise ja vajaduse korral mitterahalise sissemakse teel;
- põhikirja uus redaktsioon.

AS-i Tallinna Lennujaam nõukogu

AS-i Tallinna Lennujaam nõukogus on põhikirja alusel kuni kuus liiget. Nõukogu teeb järelevalvet juhatuse tegevuse üle ja osaleb oluliste otsuste langetamises.

Nõukogu tegutseb iseseisvalt kontserni ja aktsionäri parimates huvides. Nõukogu kiidab heaks strateegia, üldise tegevuskava, riskijuhtimise põhimõtted ja aastaeelarve.

Nõukogu liikmed määratakse kolmeks aastaks ja nende tasu määrab üldkoosolek. Nõukogu liikmete tööjõukulud on näidatud nõukogu aruandes, mis on kättesaadav Tallinna Lennujaama kodulehel.

Esimees	**Märten Vaikmaa**	Ametisse määramise aeg 17.08.2023 Volituste kehtivuse tähtaeg 11.03.2024
	André Küüsvek	Ametisse määramise aeg 11.03.2024 Volituste kehtivuse tähtaeg 11.03.2027
Liikmed	**John Elvidge**	Ametisse määramise aeg 16.09.2021 Volituste kehtivuse tähtaeg 16.09.2024
	Dr. Michael Kerkloh	Ametisse määramise aeg 14.10.2024 Volituste kehtivuse tähtaeg 14.10.2027
	Jaak Viilipus	Ametisse määramise aeg 08.06.2022 Volituste kehtivuse tähtaeg 08.06.2025
	Anne Samlik	Ametisse määramise aeg 17.08.2023 Volituste kehtivuse tähtaeg 17.08.2026
	Tarmo Karotam	Ametisse määramise aeg 17.08.2023 Volituste kehtivuse tähtaeg 17.08.2026

Nõukogu kogunes 2024. aastal 12 korral. Kohtumiste põhiteemad olid seotud 2025–2030 strateegia koostamisega, majandustulemuste, investeeringute, Eesti Varude Keskusega ühisettevõtte asutamisega ja strateegiliste eesmärkide täitmise arutamisega.

Lisaks käsitleti sihtfinantseeringutega seostuvat, lennujaamatasude muudatust ning regionaalsete lennujaamade varade allahindlust, 2025. aasta strateegilisi eesmärke ja eelarvet ning olulisi investeeringute projekte.

2024. aastal pikendati nõukogu otsusega kõikide juhatuse liikmete volitusi järgnevaks perioodiks.

Majandustulemustest andis juhatus nõukogule ülevaate kord kvartalis.

Auditikomitee

Esimees	**Tarmo Karotam**
Liikmed	**Jaak Viilipus** **Piret Kübbar**

Auditikomitee kogunes 2024. aastal üheksal korral ja ühel korral võeti otsus vastu koosolekut kokku kutsumata.

Siseaudiitor analüüsis:

- maksemasinate haldamise ja sularahatehingute protsesse;
- kas riskidega seotud teemad on asjakohaselt tuvastatud ja hallatud;
- ISO 27001 eelauditi tulemusi;
- siseauditi tööplaani ja selle täitmisega seotut;
- lennuvälja- ja reisijateenuste valdkonna hangete tööplaani.

Auditikomitee käsitles siseaudiitori aruannete tulemusi. Samuti kinnitas komitee nii 2023. aasta majandusaasta aruande kui ka 2024. aasta vaheauditi tulemused.

AS-i Tallinna Lennujaam siseaudiitor on Aktsiaselts PricewaterhouseCoopers. Siseaudiitor tegutseb auditikomitees kinnitatud tööplaani alusel ning haldab eetika, pettuste ja korruptsiooni vihjemeili.

Üldkoosolek on kinnitanud 2024. aasta majandusaasta finantsaudiitoriks audiitorühingu Aktsiaselts PricewaterhouseCoopers. Konsolideeritud majandusaasta aruande auditi eest vastutab vandeaudiitor Jüri Koltsov.

Finantsauditi tegemisel lähtutakse rahvusvahelistest auditeerimisstandarditest.

AS-i Tallinna Lennujaam juhatus

Juhatus esindab kontserni ning juhib selle tööd kooskõlas õigusaktide ja põhikirjaga, tegutsedes majanduslikult kõige otstarbekamal viisil.

Otsuste tegemisel lähtub juhatus ettevõtete ja omaniku parimatest huvidest ning kohustub tagama jätkusuutliku arengu, tuginedes seatud eesmärkidele ja strateegiale.

Esimees	**Riivo Tuvike**	Ametisse määramise aeg 01.06.2019 Volituste kehtivuse tähtaeg 31.05.2029
Liikmed	**Katrin Hagel**	Ametisse määramise aeg 01.04.2022 Volituste kehtivuse tähtaeg 31.05.2028
	Eero Pärgmäe	Ametisse määramise aeg 01.04.2022 Volituste kehtivuse tähtaeg 31.05.2027
	Anneli Turkin	Ametisse määramise aeg 01.04.2009 Volituste kehtivuse tähtaeg 31.03.2029

2024. aastal pidas juhatus 96 koosolekut (2023: 100).

Juhatuse liikmete tööjõukulud on näidatud nõukogu aruandes, mis on kättesaadav Tallinna Lennujaama kodulehel.

Kontserni juhtkond

Kontserni igapäevategevust juhib ning otsuseid võtab vastu kümneliikmeline juhtkond, kuhu kuuluvad strateegiliste valdkondade ja osakondade juhid ning juhatuse liikmed. Otsused langetatakse ühiselt juhtkonna koosolekutel.

Juhtkonna liikmed

- **Riivo Tuvike**, juhatuse esimees
- **Katrin Hagel**, juhatuse liige, lennuvälja- ja reisijateenused; määruste 139/2014 ja 2017/373 mõistes kõikide lennujaamade vastutav juht
- **Eero Pärgmäe**, juhatuse liige, kommertsteenused
- **Anneli Turkin**, juhatuse liige, finants-, kvaliteedi- ja riskijuhtimine
- **Indrek Nõlvak**, AS-i Tallinn Airport GH juhatuse liige
- **Margot Holts**, turundus ja kommunikatsioon
- **Andrus Järg**, digitaliseerimine ja infotehnoloogia
- **Anneli Lille**, inimesed ja organisatsioonikultuur
- **Tõnu Mühle**, taristu arendus ja haldus
- **Kristina Randveer**, juriidiline tugi

AS-i Tallinn Airport GH juhtimine

AS-i Tallinna Airport GH põhiline tegevusala on reisijate, kauba ja õhusõidukite maapealne teenindamine.

AS-i Tallinn Airport GH üldkoosolek on AS-i Tallinna Lennujaam juhatus. Nõukogu volitused ja vastutus on sätestatud põhikirjas.

Juhatuse esimehe nimetab ametisse ettevõtte nõukogu ja see koosneb AS-i Tallinna Lennujaam osadest juhatuse liikmetest. Nõukogu esimees on Riivo Tuvike ja liikmed Anneli Turkin ja Eero Pärgmäe. Nõukogu peab koosolekuid vastavalt vajadusele ja seaduses toodud tingimustel. Nõukogu liikmetele eraldi tasu ei maksta.

AS-i Airport City juhtimine

AS-i Airport City põhiline tegevusala on enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus.

AS-i Airport City üldkoosolek on AS-i Tallinna Lennujaam juhatus.

Nõukogu volitused ja vastutus on sätestatud põhikirjas. Ettevõtte nõukogu on neljaliikmeline. Nõukogu esimees on Riivo Tuvike ning nõukogu liikmed on Eero Pärgmäe, Tarmo Karotam ja Andres Aavik, kellest viimase kahe töö nõukogu liikmena on tasustatud. Nõukogu peab koosolekuid vastavalt vajadusele ja seaduses toodud tingimustel.

Juhatuse esimehe nimetab ametisse ettevõtte nõukogu.

Riskijuhtimine

Riskijuhtimine on kontserni juhtimisprotsessi oluline osa, mille eesmärk on väärtuse loomine ja kaitse, et parendada tulemuslikkust, soodustada innovatsiooni ning toetada eesmärkide saavutamist. Riskijuhtimine hõlmab riskide tuvastamist, hindamist ja kontrollimist, et minimeerida negatiivne mõju ning tagada stabiilne ja jätkusuutlik äritegevus.

Ettevõtte riskide juhtimine tugineb ISO riskijuhtimise mudelile ja on kooskõlastatud Transpordiametiga. Meie riskijuhtimise protsess hõlmab juhtpõhimõtete, protseduuride ja tavade süstemaatilist kohaldamist planeerimise, riski kaalutlemise, käsitlemise, seire, läbivaatuse, talletamise ja aruandluse kaudu.

Tuvastatud riskid liigitame kategooriatesse, st tegevus-, projekti-, finants- ja äririskideks. Igale tuvastatud riskile määrame hindamise käigus riskitaseme, kombineerides mõju ja esinemistõenäosust olemasolevast ohjest lähtudes.

Mõju hindame viieastmelisel skaalal, kus hinnang 1 väljendab riski äärmiselt madalat ja 5 riski kriitilist astet. Ka esinemistõenäosust hindame viieastmelisel skaalal, kus hinnang A väljendab riski äärmiselt ebatõenäolist ja E riski tõenäolist teostumist.

Riskide käsitlemine põhineb riskitaseme määramisel, mille järgi rakendame konkreetseid tegevusi riski vähendamiseks, jagamiseks, aktsepteerimiseks või vältimiseks. Alates olulisest riskitasemest rakendame riskidele lisameetmeid, mis kooskõlastatakse juhatuses. Kõik riskide käsitlemise meetmed talletatakse ja neid jälgitakse pidevalt.

Väliskeskkonnas püsib geopoliitiliste, keskkonna-, küberturvalisuse ja majanduskeskkonna riskide teostumise suur tõenäosus. Geopoliitiline risk on oluliselt kasvanud seoses poliitiliste muudatustega erinevate riikide tasemel.

Kontserni eesmärkide saavutamist oluliselt mõjutavad riskid on tegevusrisk (sh vastavusrisk), infosüsteemi- ja infoturberisk, personalirisk, pettuserisk, äririskist majanduskeskkonna ja kolmandate osapoolte sõltuvuse riskid, aga ka hinnarisk, krediidirisk ja projektide riskid.

“Riskijuhtimine hõlmab riskide tuvastamist, hindamist ja kontrollimist, et minimeerida negatiivne mõju ning tagada stabiilne ja jätkusuutlik äritegevus.”

Strateegiline risk

AS Tallinna Lennujaam vaatab igal aastal üle oma strateegia ja hindab äririske, mis võivad mõjutada strateegiliste eesmärkide saavutamist.

Majanduskeskkonna risk püsib suur: Eesti majandus hakkab küll langusest üle saama, ent 2025. aastal võib inflatsioon suureneda maksutõusude tõttu. Samal ajal on ka Eesti peamised ekspordipartnerid endiselt majanduse taastumise algusfaasis, mis võib kasvatada stagflatsiooniriski.

Kuigi 2024. aasta näitas, et tarbijate kindlustunne on väike, toetas reisimise kasvu lennufirmade pakkumine. Tallinna Lennujaama tuludest sõltub 84% otseselt reisijate nõudlusest ja lennufirmade pakkumisest.

Omanik on seadnud meile eesmärgi hallata regionaalseid lennujaamu sihtfinantseeringu raames, kuid see ei kata kõiki kulusid ja investeeringuid. Omaniku ootus alustada 2025. aastast dividendimakseid toob kaasa vajaduse suurendada Tallinna lennujaama tasusid, sest regionaalsetele lennujaamadele eraldatud raha ei ole piisav. Investeerime igal aastal 4–6 miljonit eurot Eesti ühenduvuse parandamisse, samal ajal vähendavad aga riigieelarve piirangud riigi panust julgestus- ja päästekulude katmisesse. Seetõttu kehtestame 2025. aastal Tallinna lennujaamas täiendava julgestustasu.

Emaettevõte on investeerinud 31,75% põhivarast Euroopa Liidu toetusmeetmete abil. Selles osas on amortisatsioon kaetud varade sihtfinantseeringuga ja see ei kajastu praegu teenuste omahinnas, aga tulevikus peab ettevõte suutma teha nende varade asenduse ise.

Riigi sihtfinantseeringute vähenemise tõttu on AS Tallinna Lennujaam teinud regionaalsete lennujaamade varade kaetava väärtuse testi, mille tulemusel selgus vara väärtuse allahindluse vajadus. Kuna lennujaamad vajavad amortiseerunud ja kasutamiskõlbmatu tehnika ja tehnoloogia asendamiseks igal aastal investeeringuid, on kokkuleppel omanikuga otsustatud, et need investeeringud tehakse Tallinna Lennujaama vahenditest. 2024. aasta lõpu seisuga oli selliseid investeeringuid tehtud kokku 8 miljoni euro ulatuses.

Ettevõttel ei ole võimalik neid kulusid ilma omaniku osaluseta jooksvalt katta, mistõttu tuleb iga investeerimisotsus enne omanikuga läbi arutada. See pikendab investeerimisprotsessi ja võib mõjutada teenuste järjepidevust.

Ühtekuuluvusfondi toetustega seotud risk

Rahandusministeerium teeb Ühtekuuluvusfondist saadud sihtfinantseeringu sihtotstarbelise kasutamise auditeid. Selle käigus tuuakse esile riskid, mis oleksid võinud hanke korraldamisel teostuda hanke sõnastuse tõlgenduse tõttu.

Rakendusüksuse Riigi Tugiteenuste Keskus selgituse järgi peab ettevõte arvestama riskiga, et iga toetuse puhul leitakse vähemalt 5% ulatuses, et on rikutud Euroopa Liidu hankereegleid, kuna ka teiste etappide hanketingimused sisaldasid sarnaseid potentsiaalseid eksimusi. Oleme seepärast üles võtnud eraldise summas 1,1 miljonit eurot selle riski maandamiseks.

Finantsrisk

AS Tallinna Lennujaam kasutab laenuraha. Sellest 24% on fikseeritud intressiga ja euribori muutus ei mõjuta laenukulusid. 76% on fikseerimata intressiga ja 1% euribori muutus suurendab aastas finantskulusid 0,24 miljonit eurot.

Ettevõte on kogunud investeerimiseks raha, mida ta deponeerib. Kui deposiidi intress langeb 1%, siis vähenevad ettevõtte finantstulud 0,36 miljonit eurot.

Vastavusrisk

AS-i Tallinna Lennujaam ja AS-i Tallinn Airport GH juhtimissüsteem vastab ISO 9001:2015 kvaliteedijuhtimise ning ISO 14001:2015 keskkonnajuhtimise põhimõtetele. Kontserni põhi- ja tugiteenustele on antud ISO 9001:2015 ja ISO 14001:2015 sertifikaadid. Lisaks on AS-i Tallinna Lennujaam juhtimissüsteem kooskõlas Euroopa Liidu määruste 139/2014 ja 2017/373 nõuetega.

Transpordiamet on väljastanud AS-ile Tallinna Lennujaam aeronavigatsiooniteenuse osutaja sertifikaadi ning Tallinna, Tartu, Kuressaare, Kärdla ja Pärnu lennujaamale lennuvälja käitaja sertifikaadi.

Kihnu ja Ruhnu lennuväljal on AS-il Tallinna Lennujaam lennuvälja käitaja sertifikaat, mille on Transpordiamet väljastanud Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (International Civil Aviation Organization, ICAO) nõuete ning majandus- ja kommunikatsiooniministri määruse alusel.

Vastavusriski juhtimiseks kontrollime oma tegevust regulaarselt siseauditite ja vastavushindamiste käigus. Lisaks korraldame auditikomitee kinnitatud auditite plaani alusel teenuseosutajalt tellitud siseauditeid.

Kontserni ettevõtteid kontrollivad ka välised osapooled: auditeid teevad kliendid ning lennundust reguleerivad ametkonnad ja sertifitseerimisega tegelevad asutused.

Aastal 2024 tehti 22 siseauditit ja 49 välisauditit.

Infosüsteemide ja infoturberisk

AS Tallinna Lennujaam pöörab suurt tähelepanu infoturbe ja andmekaitse tagamisele. Jätkuvalt on Eesti kriitilise taristu ettevõtted küberrünnakute sihtmärgiks, mistõttu on meie üks põhieesmärk pidevalt täiustada ettevõtte infoturbevõimekust, et kaitsta nii oma töötajate kui ka klientide andmeid.

Eesmärgiga, et kõik töötajad oleksid infoturberiskidest teadlikud, korraldasime 2024. aastal sellealase koolituse ja kontserniülese õngitsuskampaania. Soovisime sel viisil saada ülevaate oma töötajate teadlikkusest ja käitumisest ning rakendada saadud tulemusi silmas pidades maandamismeetmeid.

Infoturberiskide pideva tuvastamise, hindamise ja analüüsimise kõrval rakendame tehnilisi meetmeid ning täiustame infoturbe juhtimissüsteemi. Valmistume ISO 27001 sertifikaadi taotlemiseks 2025. aastal.

Personalirisk

Lennundusvaldkonnas kehtivad töötajatele rangemad pädevuste eeldusnõuded (taustakontroll, keelenõue jm), mis mõjutavad sobiva tööjõu leidmist. Samuti toob lennundusnõuetest tulenevate pädevuste omandamine kaasa pika väljaõppeaja.

Töötajate leidmist raskendab ööpäevaringne graafikujärgne töö (töötatakse ka puhkepäevadel, riigipühadel ja öösel), tööaja sõltuvus lennuplaanist ja ilmastikust ning tööealiste elanike arvu vähenemine. Lisaks muudavad värbamise keerulisemaks tööohutuse riskid, nagu keerulistes tingimustes töötamine ja rangete ohutusstandardite täitmine.

Riskide maandamiseks tõhustame tööaja planeerimist, tagame võtmeametikohtadele välise ja sisemise järelkasvu, tegeleme töökeskkonna ja juhtimiskvaliteedi parendamise ning tööohutuse standardite täitmisega. Samuti tagame atraktiivse tööandja väärtuspakkumise ja konkurentsivõimelise tasustamise.

“Korruptsiooni suhtes kehtib AS-is Tallinna Lennujaam nulltolerantsi põhimõte.”

Pettuse- ja väärkasutuse risk

Korruptsiooni suhtes kehtib AS-is Tallinna Lennujaam nulltolerantsi põhimõte. Kõik töötajad peavad tegutsema eetiliselt, vastutustundlikult ja õigusakte järgides ning kaitsma ettevõtte head nime ja mainet.

Korruptsiooni vältimiseks ja eetilise käitumise normide kokkuleppimiseks kehtivad ettevõttes korruptsiooniohu ennetamise reeglid ning hea ärieetika põhimõtted.

Ettevõtete juhatuste ja nõukogude liikmed esitavad välisaudiitorile kord aastas majandushuvide deklaratsiooni. Töötajad, kes korraldavad hankeid ja/või on eelarve vastutavad täitjad, esitavad kord aastas huvide konflikti deklaratsiooni.

2024. aastal tuvastasime kaks eetika- või korruptsiooniteemalist vahejuhtumit ja ühe intsidendi.

AS-i Tallinna Lennujaam 2024. aasta alguses toimunud siseauditi käigus tuvastati parklate maksemasinatega seotud puudujääk summas 1,3 miljonit eurot. Kahju oli ettevõttele tekitatud kümne aasta jooksul. Kuigi lennunduses ja lennujaama igapäevatöös järgitakse rohkeid reegleid ja protseduure, ei ole ükski süsteem täielikult kaitstud pahatahtlike tegevuste eest. Juhtunut uurib politsei ning

oodatakse vastuseid küsimustele ja kõigi asjaga seotud isikute vastutusele võtmist. Ettevõte on viinud protsessi sisse parandused pettuseriski vähendamiseks.

Toimepidevusega seotud risk

AS-i Tallinna Lennujaam eesmärk on tagada lennuväljade ja aeronavigatsiooniteenuse tõhus ja tõrgeteta toimimine. Seda teeme toimepidevuse tagamise teel.

Igapäevategevusega seotud sündmusi ja olukordi lahendavad selle eest vastutavad osakonnad jooksvalt vastavalt oma valdkonna eesmärkidele, vastutusele ja sündmuste laadile. Kui olukord nõuab lennuväljade normaalsest käitamisest erinevate lisameetmete võtmist või toob toimunud sündmuse mõju kaasa põhiteenuse katkemise riski, võtab sündmuse juhtimise ja lahendamise üle lennujaama kriisigrupp.

Ettevõte on alates 18. oktoobrist 2024 (02.10.2024. a riigikogu otsus nr 461) elutähtsa teenuse osutaja. See toob kaasa järgmiste aastate jooksul senisest suurema fookuse toimepidevuse tagamisele.

2024. aastal korraldasime erineva ulatusega õppusi nii ettevõttesiseste sihtrühmadega kui ka ettevõtteväliste osapooltega, et panna proovile meie toimepidevuse protsesse. Soovisime veenduda toimepidevuse protsessi toimimises ja leida kitsaskohti, mis vajavad jätkutegevusi ja parendusi.

Muudatustega seotud risk

Lennuvälja käitamist mõjutavate muudatuste riskide haldamiseks on ettevõttes kasutusel muudatuste juhtimise süsteem, mis hõlmab nii funktsionaalse süsteemi muudatusi kui ka lennuvälja käitamist mõjutavaid muudatusi.

Kõigi oluliste muudatuste puhul hindame nende võimalikku mõju lennuvälja ohutusele ja operatiivsele toimimisele. Riskianalüüsi käigus tuvastame võimalikud ohud, hindame nende tõenäosust ja võimalikku mõju ning töötame välja leevendusmeetmed. Muudatused viime ellu koostöös järelevalveasutusega ning kooskõlas kehtivate õigusnormidega, et tagada lennuvälja ohutu ja tõrgeteta käitamine.

“Ettevõte on alates 18. oktoobrist 2024 elutähtsa teenuse osutaja.”

Keskkonnarisk

Keskkonnariskide haldamiseks viib AS Tallinna Lennujaam regulaarselt läbi ettevõtte tegevuste hindamisi, et tuvastada ja vähendada võimalikku keskkonnamõju.

Iga-aastase keskkonnariskide hindamise abil tagame, et kõik võimalikud keskkonnaohud on tuvastatud, hinnatud ja vajaduse korral maandatud. Seireprotsess hõlmab CO_2 heite, kemikaalireostuste, reo- ja sademevee kvaliteedi ning jäätmetekke jälgimist, mis võimaldab hinnata, kas tegevus vastab keskkonnastrateegilisele suunale.

Kõikides meie lennujaamades, millel on keskkonnaluba, seirame pidevalt röntgenkiirgust ja vee kvaliteeti ning esitame Keskkonnaametile vastavad aruanded loas ettenähtud sagedusega.

CO_2 heidet jälgime igal aastal lennundussektoris tunnustatud akrediteerimissüsteemi ACA (*Airport Carbon Accreditation*) standardi raames. ACA võimaldab lennujaamadel ühtse metoodika alusel arvutada oma keskkonnamõju, seada eesmärke ja vähendada heidet igal aastal.

Ohutusrisk

Lennuohutust mõjutavate riskide hindamise eesmärk on tagada aeronavigatsiooniteenuse ja lennuvälja teenuse osutamise ohutus ning ohutusjuhtimissüsteemi tõrgeteta toimimine. See hõlmab ohutustegevuste ja riski maandavate meetmete rakendamist ning nende tõhususe pidevat jälgimist.

Ohutuseesmärgid ja -tegevused on igal aastal kirjeldatud meie lennuväljade ohutusmeetmete programmis, mis koondab lennuväljapõhiseid ohutustegevusi ja riske maandavaid planeeritavaid tegevusi.

Riskihindamine hõlmab nii lennuvälja taristu ja toimingute ohutust kui ka möödunud aastatel järjest enam teostunud ohutusriske, nagu GPS-häiringuid ja droonide kasutamist lennuvälja lähiümbruses. GPS-häiringute ja drooniohtude puhul teeme tihedat koostööd järelevalveasutuste ja muude sidusrühmadega, et tagada õigeaegsed ja tõhusad meetmed ning lennuvälja ohutus ja lennuoperatsioonide järjepidevus.

Majandustulemused ja investeeringud

Kontserni 2024. aasta majandustulemused

2024. aasta oli Tallinna Lennujaama kontsernile suurepärase majandustulemusega aasta, arvestamata erakorralisi mõjutegureid. Tallinna lennujaama reisijate arv kasvas võrreldes eelmise aastaga 18%. Äritulud ilma erakorraliste mõjuteguriteta suurenesid 9% ja kulud (sh põhivara kulum) ilma erakorraliste mõjuteguriteta 7%.

Intressi-, maksu- ja amortisatsioonieelne kasum (EBITDA) kasvas võrreldes 2023. aastaga 12%. Kasum ilma erakorraliste mõjuteguriteta oli 11,3 miljonit eurot.

Võttes arvesse erakorralisi mõjutegureid kujunes kontserni kasumiks 2024. aastal 465 tuhat eurot. Erakorralised tegurid olid dividendi tulumaks ja regionaalsete lennujaamade põhivarade allahindlus.

Regionaalsed lennujaamad on kahjumis, sest tegevuse sihtfinantseering ei kata kulusid. Oleme otsinud lisatulu allikaid ja kärpinud kulusid. Kulude kärbete puhul oleme jõudnud olukorrani, kus järgmine olulise mõjuga kärbe saab olla see, et omanik sulgeb mõne regionaalse lennujaama. Järgmisel aastal kahaneb regionaalsete lennujaamade sihtfinantseering veelgi, st kahjum süveneb.

Testisime 2024. aastal varade väärtust ning tuvastasime, et raamatupidamises kajastatav osade regionaalsete lennujaamade põhivarade bilansiline väärtus ületab tegelikku tulevaste tuludega kaetavat väärtust. Seepärast teostasime vara väärtuse allahindluse summas 6,6 miljonit eurot.

2025. aastal peame arvestama sellega, et iga omafinantseeringu arvel tehtud investeering tuleb aasta lõpus alla hinnata, kuid lennujaama töös hoidmine vajab igal aastal investeeringuid.

Teine varasematel aastatel mitte esinenud teema oli 2024. aastal dividendi tulumaks ning edasilükkunud tulumaksukulu ja -kohustise kajastamine. 2025. aastal maksab emaettevõte omanikule esimest korda ajaloos dividendi. Selleks võttis emaettevõte 2024. aasta lõpus tütarettevõttest dividendi, mille väljamaksmisel tekkis 2024. aastasse tulumaksukulu ja -kohustis.

Lisaks, kuna välja võetud dividendide summa ületas tütarettevõtte viimase aasta kasumit, siis tekkis kontsernil rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite (IFRS) kohaselt kohustus võtta üles edasilükkunud tulumaksukulu ja -kohustis kogu antud tütarettevõtte jaotamata kasumilt.

Kirjeldatud erakorralised mõjutegurid avaldavad mõju ettevõtte EBITDA-järgsele majandustulemusele.

Tallinna lennujaama läbis 2024. aastal 3,49 miljonit reisijat, mida on 18% rohkem kui eelmisel aastal ja 6,9% enam kui 2019. aastal.

Kontserni müügitulu suurenes 12%, mis saavutati tänu tegevusmahu kasvule. Puhaskasum vähenes 95%. Esiteks oli regionaalsete lennujaamade vara väärtuse testi alusel vaja teostada põhivarade allahindlus ja teiseks tekkis seoses tütarettevõttest AS Tallinn Airport GH kontsernile dividendide väljamaksmisega tulumaksukulu koos edasilükkunud tulumaksu kuluga.

Kontserni EBITDA suurenes 2,2 miljoni euro ehk 12% võrra võrreldes 2023. aastaga.

Tabel 1A. Kontserni 2024. a majandustulemus ilma erakorraliste mõjuteguriteta, erakorralised mõjutegurid, tulemus kokku ja võrdlus 2023. aastaga

	2024 tava-tegevus	2024 era-korralised mõju-tegurid	2024 kokku	2023	Muutus 2024 tava-tegevus – 2023 %	Muutus 2024 kokku – 2023 %
Müügitulu	64 151	0	64 151	57 316	12	12
Muud äritulud	14 510	0	14 510	14 773	-2	-2
sh varade sihtfinantseerimine	*3 619*	*0*	*3 619*	*4 180*	-13	-13
Äritulud kokku	**78 662**	**0**	**78 662**	**72 089**	**9**	**9**
Kaubad, materjalid ja teenused	-22 761	0	-22 761	-21 627	5	5
Mitmesugused tegevuskulud	-2 353	0	-2 353	-2 294	3	3
Tööjõukulud	-30 069	0	-30 069	-26 218	15	15
Muud ärikulud	-118	0	-118	-186	-37	-37
Põhivara kulum	-12 402	-6 608	-19 009	-13 080	-5	45
sh põhivara kulum	*-12 402*	*0*	*-12 402*	*-13 080*	-5	-5
sh põhivara allahindlus	*0*	*-6 608*	*-6 608*	*0*		
Ärikulud kokku	**-67 702**	**-6 608**	**-74 310**	**-63 405**	**7**	**17**
EBITDA	**19 742**	**0**	**19 742**	**17 583**	**12**	**12**
Finantstulud ja kulud	**367**	**0**	**367**	**-201**	**-283**	**-283**
Dividendide tulumaksu kulu	**0**	**-4 254**	**-4 254**	**0**		
sh tasumisele kuuluv tulumaks	*0*	*-2 500*	*-2 500*	*0*		
sh edasilükkunud tulumaksu kulu	*0*	*-1 754*	*-1 754*	*0*		
Kasum kokku	**11 327**	**-10 861**	**465**	**8 483**	**34**	**-95**

Konsolideeritud müügitulust moodustab 35% lennundustulu ja 65% mittelennundustulu (2023: vastavalt 31% ja 69%). Võrreldes eelmise aastaga kasvas lennundustulu 24%.

10. mail 2023 hakkasid Tallinna lennujaamas kehtima muudetud lennujaamatasud: maandumistasu määra alandati, reisijatasu määra tõsteti ja eraldi tasu kehtestati erivajadustega reisijate teenindamise kulude katteks. Kui 2023. aasta lennundustulu mõjutas see 7,5 kuu ulatuses, siis 2024. aasta lennundustulu kogu aasta ulatuses.

Kontsessioonide, terminali üüritulud ja autode parkimise tulud suurenesid 2024. aastal 14%, mis on kooskõlas reisijate arvu kasvuga. Muude hoonete ruumide üüri ja muu rendi kategooria tulud suurenesid 6%. Kasv on tingitud üürilepingute tingimuste ülevaatusest ja muudatustest.

Reisijate ja lennukite maapealse teenindamise tütarettevõtte (AS Tallinn Airport GH) tulud jäid samale tasemele võrreldes eelmise aastaga. Peapõhjuseks oli asjaolu, et jäätõrjeteenuse tulud kujunesid 2,5 miljoni euro võrra (40%) 2023. aastast väiksemaks. Muud tulud selles rühmas (paketitulud ja lisateenused) olid 2,3 miljoni euro võrra (19%) suuremad, mis on sarnases suurusjärgus reisijate arvu kasvuga.

Muud äritulud vähenesid 0,3 miljoni euro võrra eelkõige varade sihtfinantseerimise tulu tõttu, mis oli 0,6 miljoni võrra väiksem näitaja kui 2023. aastal. Tegevuskulude sihtfinantseerimise tulu oli 2024. aastal aasta varasemast 0,2 miljoni euro võrra suurem.

Riigilt saadav sihtfinantseering regionaalsete lennujaamade ning julgestus- ja päästekulude katmiseks jäi 2024. aastal samale tasemele ning oli kokku 10,1 miljonit eurot. Sihtfinantseering ei katnud kõiki tegevusega seotud kulusid. Sihtfinantseeringu defitsiit oli regionaalsete lennujaamade puhul 1 091 tuhat eurot ning julgestus- ja päästekulude puhul 3 464 tuhat eurot.

Tabel 2. Müügitulu kokku tuhandetes eurodes

	2024	2023	Muutus 2024-2023 %
Müügitulu kokku	**64 151**	**57 316**	**12**
sh lennundustulu	22 333	17 967	24
sh mittelennundustulu	41 818	39 349	6
Reisijate ja lennukite maapealne teenindamine, GH	18 118	18 361	-1
Reisijate ja lennukite maapealne teenindamine, muu	2 261	1 942	16
Ruumide üür ja muu rent sh vahendatud kommunaalid	5 119	4 844	6
Reisijatega seotud teenused (parkimine, kontsessioonid, terminali üür)	15 615	13 685	14
Muu mittelennundustulu	705	516	37

Teenuste puhul oli lennundusteenuste kahjum 1,5 miljonit eurot, mis on võrreldes eelmise aastaga 3,2 miljoni euro võrra väiksem. Põhjus on asjaolu, et reisijate ja lennuoperatsioonide arv oli 2024. aastal märksa suurem kui 2023. aastal, samuti mõjutasid tulemit positiivselt muudetud lennujaamatasud.

Mittelennundusteenuste kasum oli 2024. aastal 9,1 miljonit eurot ja see vähenes aasta varasemaga võrreldes 1,3 miljoni euro võrra. Kulud on kasvanud äriklienditeeninduse ja keskse taristu teenuste puhul.

Regionaalsete lennujaamade teenuste tavapärase äritegevuse kahjum oli 1,1 miljonit eurot, sellele lisandus 6,6 miljonit eurot põhivara allahindlusest. Kokku oli kahjum 7,7 miljonit eurot.

AS-i Tallinna Lennujaam kasum kokku oli 9,7 miljonit eurot, mis on 2023. aastaga kõrvutatuna 5,4 miljoni euro võrra rohkem.

AS-i Tallinn Airport GH puhaskasum oli 0,6 miljonit eurot (mida mõjutas 2,5 mln euro suurune tulumaksukulu välja makstud dividendidelt), AS-i Airport City kasum oli 1,3 miljonit eurot ja konsolideerimise kahjum 11,1 miljonit eurot (põhipõhjus: emaettevõtte finantstulu all kajastatud 10 mln euro suuruse dividenditulu elimineerimine).

Kontserni puhaskasum oli 0,5 miljonit eurot.

Kontserni tegevus oli 2024. aastal suunatud kiire kasvu haldamisele ja kulude juhtimisele muutlikus keskkonnas. Meie kulud olid kokku 67,7 miljonit eurot, mida oli 4,3 miljonit eurot (7%) rohkem kui eelmisel aastal. Kulude suurenemist mõjutas osutatavate teenuste mahu kasv ja üldine hinnatõus.

Kontserni ärikulud jagunevad järgmiselt: 44% moodustavad tööjõukulud (2023: 41%), 34% kaubad, materjalid ja teenused (2023: 34%), 4% mitmesugused tegevuskulud (2023. a 4%) ning 18% amortisatsioonikulud (2023: 21%).

Kaupade, materjalide ja teenuste rühma kulude kogumaht oli 22,8 miljonit eurot (2023: 21,6). Kommunaalkulud kahanesid koos sisseostuhindade odavnemisega võrredes 2023. aastaga 6% ja olid müügikäibest 7%.

Reisijate arvu ja keskmise palga kasvuga seoses suurenesid 2024. aastal julgestusteenuse sisseostu kulud 0,7 miljonit eurot. Lisaks kasvasid hoonete ja rajatiste hoolduse kulud 0,3 miljoni euro võrra ning IT-kulud 0,2 miljoni euro võrra. Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia valdkonnas jätkasime 2024. aastal oste tark- ja riistvara uuendamiseks.

Veel kasvasid lennuraja hooldusmaterjalide kulud ning klientide ja õhusõidukite teenindamise kulud. Sõidukite majandamise kulud oli 10% võrra madalamad, kuna rajapuhastusharjade ja diiselkütuse kulu oli väiksem. Sõidukite remondi- ja hoolduskulu oli samas mahus nagu 2023. aastal.

Mitmesuguste tegevuskulude rühma kulud kokku olid 2,5 miljonit eurot, nagu ka 2023. aastal. Võrreldes eelmise aastaga kasvasid turundus- ja töölähetuste kulud ning vähenesid koolituskulud ja ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu.

Tabel 3. Lennundus ja mittelennundus 2023-2024 tuhandetes eurodes

AS Tallinna lennujaam: lennunduse teenused	2024 tava-tegevus	2024 era-korralised kulud	2024 kokku	2023	Muutus 2024 – 2023 %
Tulud (sh sihtfinantseeringu tulud)	30 017	0	30 017	25 804	16
Kulud koos üldhalduskuludega	31 499	0	31 499	30 537	3
Lennunduse teenuste kasum/kahjum	**-1 482**	**0**	**-1 482**	**-4 733**	**69**
sh lennuvälja- ja reisijateenuste ning lennukite parkimise teenuse kasum/kahjum	1 983	0	1 983	-2 475	180
sh julgestuse- ja päästeteenuste kasum/kahjum	-3 464	0	-3 464	-2 258	-53
AS Tallinna lennujaam: mittelennunduse teenused					
Tulud	20 428	0	20 428	20 081	2
Kulud koos üldhalduskuludega	11 347	0	11 347	9 740	17
Mittelennunduse teenuste kasum/kahjum	**9 081**	**0**	**9 081**	**10 341**	**-12**
AS Tallinna lennujaam: regionaalsed lennujaamad					
Tulud	5 749	0	5 749	5 619	2
Kulud koos üldhalduskuludega	6 840	0	6 840	6 424	6
Põhivara allahindlus, kulude suurendus	0	6 608	6 608	0	
Regionaalsete lennujaamade kasum/kahjum	**-1 091**	**-6 608**	**-7 699**	**-805**	**-856**
Finantstulud ja -kulud, sh dividenditulu (TLL+reg)	**-161**	**10 000**	**9 839**	**-480**	**2 151**
AS-i Talinna Lennujaam kasum/kahjum kokku	**6 346**	**3 392**	**9 739**	**4 323**	**125**
Tallinn Airport GH kasum/kahjum (sh finantstulud ja -kulud, dividendi tulumaks)	**3 065**	**-2 500**	**565**	**3 957**	**-86**
Airport City kasum/kahjum	**1 311**	**0**	**1 311**	**110**	**1 088**
Konsolideerimise kasum/kahjum (sh dividenditulu konsolideerimine)	**605**	**-11 754**	**-11 149**	**92**	**-12 175**
Kontserni kasum/kahjum	**11 327**	**-10 861**	**465**	**8 483**	**-95**

Rahavood

2024. aastal olid äritegevuse rahavood 21,4 miljonit eurot ja EBITDA oli 19,4 miljonit eurot. Investeerimistegevuse rahavood olid tulenevalt investeeringutest -27,5 miljonit eurot ja finantseerimistegevuse rahavood tulenevalt laenude tagasimaksetest -6,2 miljonit eurot. Rahajäägi aastane muutus oli kokku –12,4 miljonit eurot.

Käibekapitali mõjutasid pikaajaliste kohustiste vähenemine 7,0 miljoni euro võrra, lühiajaliste kohustiste suurenemine 3,8 miljoni euro võrra ja põhivara kasv 16,2 miljoni euro võrra.

Investeeringud

Investeeringuid tehes pidasime 2024. aastal silmas ettevõtte fookuseid ning pikaajalisi plaane, tegemata seejuures järeleandmisi ohutuses ja reisijateeninduse kvaliteedis. Jätkasime investeerimist mitmesse meile olulisse valdkonda, näiteks rohepöördesse ja reisijamugavuse kasvu.

Kokku tegime 2024. aastal investeeringuid kogusummas 28,6 miljonit eurot (2023: 18,1 mln eurot; kasv 58%, +10,5 mln eurot).

Sealhulgas investeerisime Tallinna lennujaama 17,0 miljonit eurot ja regionaalsetesse lennujaamadesse 0,5 miljonit eurot. Airport City investeeris 10,5 miljonit eurot, Tallinn Airport GH investeeris 1,2 miljonit eurot ja kontsernisiseste tehingute tõttu oli elimineerimine 0,6 miljonit eurot.

Suurimad investeerimisprojektid olid Tallinna lennujaamas K-perrooni laiendamine, lennukikütuseterminalide ehitus, uute käsipagasi läbivalgustuse seadmete ostmine, reisiterminali laienduse projekteerimine, reisiterminalis mitte-Schengeni reisijatele mõeldud eelootealade rekonstrueerimine ning äriklientide *lounge*'i laiendamine ja ümberehitus.

Regionaalsetesse lennujaamadesse investeerisime kokku 0,5 miljonit eurot. Nende seas olid suurimad investeeringud Kuressaare lennujaama autoparkla laiendus ja päästekaatri ostmine, Tartu lennujaama soojavarustussüsteemi arenduse esimene etapp ning regionaalsetesse lennujaamadesse julgestusseadmete soetus.

Tabel 4. 2024. aasta suurimad investeeringud

Investeeringu nimetus	Kokku mln eurodes	% kogu mahust
K-perrooni laiendus, TAMILA CEF projekt	3,32	11
Julgestusliinide seadmed - Reisijatega kaasasolevate esemete kontrollseade EDSCB C3	2,16	7
Reisiterminali mitte-Schengeni eelooteala ehitus	1,59	5
Lennukikütuseterminalide ehitus, TAMILA CEF projekt	1,54	5
Reisiterminalis äriklassi *lounge*-i remont	1,20	4
Traktori (tühimass 7 tonni) ja haakeseadmete komplekti ostmine	1,00	3
Reisiterminali laienduste projekteerimine	0,99	3
Reisiterminali A osa valgustuse projekteerimine ja ehitus	0,68	2
Lõunaala detailplaneeringujärgsed investeeringud (kommunikatsioonid, juurdepääsuteed jne)	0,68	2
Rataslaadur (Case) traktorite vahetus	0,68	2
Pagasi- ja kaubakärude ostmine	0,43	1
Muud projektid Tallinna lennujaamas	2,75	9
Tallinna lennujaam kokku	**17,03**	**58**
Kuressaare autode parkla laiendus	0,14	0
Tartu soojavarustussüsteemi arendus (I etapp)	0,10	0
Kuressaare päästekaater	0,08	0
Lennundusjulgestuseseadmete ost	0,08	0
Muud projektid regionaalsetes lennujaamades	0,09	0
Regionaalsed lennujaamad kokku	**0,49**	2

Investeeringu nimetus	Kokku mln eurodes	% kogu mahust
Reisijatrappide ostmine	0,90	3
N1 kategooria sõidukite hankimine	0,12	0
Elektriline WC auto (asendus) ettemaks	0,08	0
Muud projektid	0,15	1
AS Tallinn Airport GH investeeringud kokku	1,24	4
Fedexi uue hoone ehitus	4,28	15
DHL uue hoone ehitus	4,22	14
Universaalangaari (3+1) ja laohoone ehitus	1,73	6
Muud projektid	0,28	1
AS Airport City investeeringud kokku	**10,51**	**36**
Kontsern kokku	**29,27**	**100**

2025. aasta väljavaade

2025. aastalt oodatakse 2,1% majanduskasvu. Inflatsioon hoogustub maksutõusude mõjul 5%-ni. Majanduse ja hindade kasv toob kaasa palgatõusu surve. Lennundusturu pakkumist mõjutab jätkuvalt õhusõidukite saadavus, mis on mõjutatud lennukimootorite probleemidest.

Järgmise aasta prognoos on positiivne. Kontserni jaoks on kasvu ja alustatud projektide elluviimise aasta. Meie fookuses on töötajate, reisijate ja äriklientide rahulolu ning projektide elluviimine kokkulepitud ajas, rahas ja eesmärgis.

Teeme ettevalmistusi, et vajadusel vastavalt Euroopa Liidu eelnõu otsusele 2025. aasta kohta koostada kestlikkuse aruanne. Lisaks loome ühisettevõtte Eesti Varude Keskusega, et tagada Tallinna lennujaamas lennukikütuse piisav varu. 2025. aastal muutuvad lennujaamatasud, et katta kasvanud kulusid ning riigi vähenenud sihtfinantseeringuid pääste ja julgestuse valdkonnas.

Prognoosime 2025. aastaks lennufirmade pakkumist sarnasel tasemel eelmise aastaga, kuid usume, et täituvus paraneb. Reisijate arvuks prognoosime 3,6 miljonit (kasv 3%).

Aasta müügitulude prognoos on 74 miljonit eurot (kasv 16% võrreldes 2023. aastaga) ja äritulude prognoos 88,7 miljonit eurot (kasv 13%). Ärikuludeks prognoosime 2025. aastal 74 miljonit eurot. 2025. aasta EBITDA prognoos on 24,7 miljonit eurot ja näitaja kasvu toetab lennujaamatasude kahjumlikkuse vähenemine: lennujaamatasud on 1,2 miljoni euroga kasumis. Tasude kasumlikkus jääb alla lubatud kasumlikkuse taset (lennunduse lubatud WACC on 4,7%).

Omaniku tootluse ootus, mille alusel ta määrab ettevõttele dividende, on 9,3% aastas. 2025. aastal maksab ettevõte dividende 4,4 miljonit eurot.

Järgmisel aastal planeerime investeerida 58 miljonit eurot. Suurimad investeeringud on aastatel 2025–2029 Tallinna lennujaama lõunaala arendus ja lennukikütuste hoidlate ehitus, reisiterminali rekonstrueerimine ja laiendus, samuti CO_2 heidete vähendamisega seotud tegevused nii Tallinna lennujaamas kui ka regionaalsetes lennujaamades. Kokku investeerib ettevõte aastatel 2025–2029 203 miljonit eurot. Investeeringute rahastamiseks laename järgnevatel aastatel kokku 85 miljonit eurot.

Tabel 5. Kontserni tegevus– ja finantsnäitajad

	Ühik	2025 prognoos	2024	Muutus 2025-2024 %
Reisijaid Tallinna lennujaamas	reisijad	3 603 222	3 492 114	3
Lennuoperatsioone Tallinna lennujaamas	LOP-id	44 797	42 403	6
Reisijaid regionaalsetes lennujaamades	reisijad	103 804	87 636	18
Lennuoperatsioone regionaalsetes lennujaamades	LOP-id	10 436	9 369	11
Keskmine töötajate arv taandatud täistööajale	FTE	661	612	8
Müügitulu	tuh eurodes	74 307	64 151	16
Äritulu kokku	tuh eurodes	88 743	78 662	13
Ärikulu kokku	tuh eurodes	74 129	74 310	0
Ärikasum enne kulumit (EBITDA)*	tuh eurodes	24 757	19 742	25
Puhaskasum	tuh eurodes	13 057	465	2705
Rahavood äritegevusest	tuh eurodes	25 111	21 355	18
Investeeringud	tuh eurodes	58 427	29 270	100
Omakapitali tootlus	%	9,3	0.3	2666
EBITDA marginaal	%	33	31	8

*Ei sisalda põhivara sihtfinantseeringut.

Strateegia ja eesmärkide täitmine

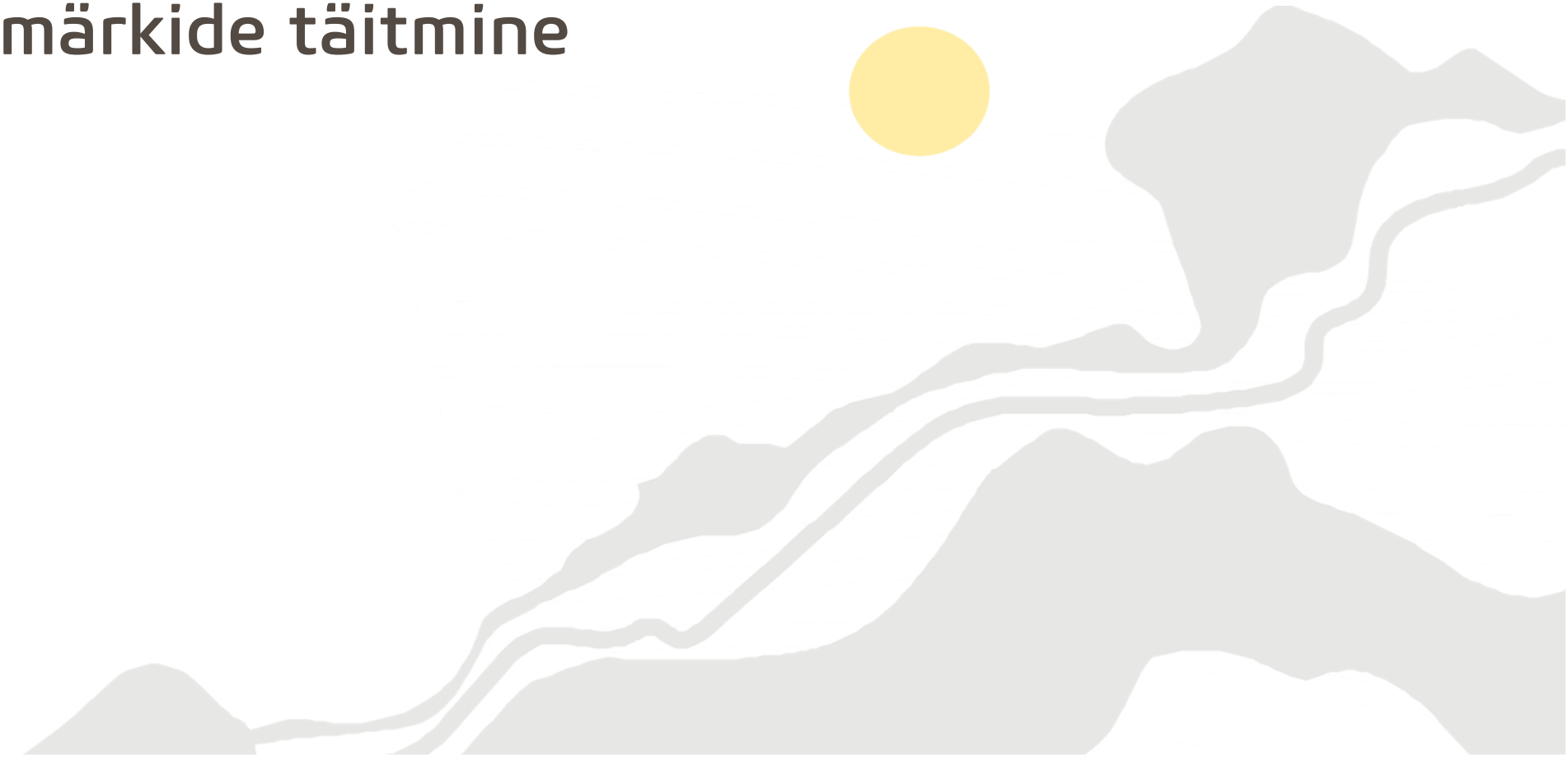

Kontserni missioon on ühendada Eesti maailmaga. Meie visioon on olla atraktiivseim lennujaam Euroopas ning meie väärtused on **usaldusväärsus, avatus ja hoolivus**.

Ainuaktsionärina on Eesti Vabariik seadnud AS-ile Tallinna Lennujaam järgmised ootused:

- ettevõte hoiab ja suurendab lennuliiklust;
- ettevõtte tegevus on äriliselt kasumlik ja tõhus;
- ettevõte maksab omanikutulu (dividende);
- ettevõte toimib jätkusuutlikult ja vastutustundlikult (ohutus ja keskkonnasäästlikkus);
- ettevõte käitab Eesti regionaalseid lennujaamu Eesti eri piirkondade majanduskeskkonna arengu toetamiseks riigilt saadud sihtotstarbelise toetuse ulatuses.

Kontserni strateegilised eesmärgid on:

- ühendada Eesti maailmaga nii inimeste kui ka kauba liikumise osas;
- olla atraktiivne lennujaam reisijatele, ettevõtetele, partneritele ja talentidele;
- käitada lennujaamu ohutult ja turvaliselt;
- olla oma tegevuses vastutustundlik looduskeskkonna suhtes ning majandada kulutõhusalt, kasumlikult ja vastutustundlikult;
- tagada, et ettevõtte kinnistud on väärtustatud ja teenivad tulu.

2024. aasta eesmärkide täitmine

Järgnevates tabelites võetakse võtmenäidikute abil kokku olulisimate eesmärkide täitmine ja tulemused.

Tallinna lennujaama läbis 2024. aastal 3 492 114 reisijat. See on suurim aastane reisijate arv läbi aegade, ületades 2019. aasta ehk pandeemiaeelset taset 6,9%. Võrreldes 2023. aastaga kasvas reisijate arv 18%. Tugevale tulemusele aitas kaasa asjaolu, et lennufirmad panid müüki rohkem pileteid. See suurendas suvehooajal lennuvõimalusi aasta varasemaga võrreldes 23%.

Sihtkohtade arv ületas oodatud taset. 2024. aastal avasime seitse uut lennuliini ja Tallinna lennujaama hakkas lendama kaks uut lennufirmat.

Tabel 6. Eesmärk 1. Tallinna lennujaam ühendab Eesti maailmaga nii inimeste kui ka kauba liikumise osas

Mõõdik	Eesmärk 2024	Täitmine
Regulaarliine (suvised ja aastaringsed)	45	49
Reisijaid miljonites	3,09	3,49

Reisijate rahulolu püsis väga kõrgel tasemel: Tallinna lennujaam on Euroopa lennujaamade seas esiviisikus. Reisijateekonna disain on endiselt meie fookuses ja me viime selles valdkonnas ellu uuendusi.

Mitte-Schengeni uute ootealade valmimine, lennujaama *lounge*'i uuendamine ja uute käsipagasi läbivalgustuse seadmete paigaldamine olid aasta suurimad projektid, mis kasvatasid reisijamugavust. Lisaks alustasime iseteenindusväravate juurutamise ettevalmistusi.

Suure tähelepanu ja mõjuga oli Tallinna lennujaama reisiterminali laienduse projekteerimine, mis lõppeb 2025. aasta alguses.
Lennufirmadele hädavajalik punktuaalsus on Tallinna lennujaamas jätkuvalt tagatud.

Kontserni töötajate pühendumus oli 2024. aastal rahuldaval tasemel, kuid langes oodatud tasemest madalamale seoses keeruliste suvekuudega ja töökoormuse märgatava kasvuga.

Tabel 7. Eesmärk 2. Tallinna lennujaam on atraktiivne lennujaam reisijale, lennundusettevõttele, partnerile ja talendile

Mõõdik	Eesmärk 2024	Täitmine
Reisijate rahulolu kasv ASQ-indeksi järgi	4,4	4,45
E-teenused reisijatele	C3-julgestusseadmete juurutamine	Juurutamine on lõpule viidud
Reisiterminali laiendamine	Mitte-Schengeni uute ootealade ehitus	Ehitustööd on lõpule viidud
	Lounge'i renoveerimine on lõpule viidud	*Lounge* on valminud
Väljuvate lendude punktuaalsus	99%	98%
Juhtumite arv, millega oleme põhjustanud lennuliikluse seisaku kauem kui 30 minutit	0	0
Töötajate pühendumus	TRI*M-indeksis 65 punkti (kontsern)	TRI*M-indeksis 58 punkti (kontsern)
Tööandja maine uuringu tulemused	Viie parima tööandja seas	Paremuselt teine tööandja

Vastutustundlik ja keskkonda säästev tegutsemine on meie tähelepanu keskmes olnud juba pikka aega. Möödunud kolme aastaga oleme vähendanud CO_2 heidet neljandiku võrra. Viimasel paaril aastal tehtud sammudega saavutab ettevõte CO_2-neutraalsuse viis aastat varem kui kavandatud, st juba 2025. aastal.

Eesmärgi saavutamiseks mõõdame enda otsesest ja kaudsest tegevusest tulenevat CO_2 jalajälge ning tegutseme järjepidevalt CO_2 heite vähendamise nimel. 2024. aastal suutsime vähendada CO_2 heite kogust reisija kohta 92% tänu taastuvelektri, alternatiivkütuse ja kaugkütte kasutamisele ja see näitaja oli 0,25 kg (2023. a 3,02 kg).

Reisijate ja lennuoperatsioonide arvu kasvust hoolimata ei toimunud 2024. aastal suuri muutusi lennuohutust ja -julgestust mõjutavate vahejuhtumite arvus ning lennujaamad üle Eesti olid käitatud ohutult. Kuigi küberrünnakute arv ja intensiivsus kasvasid 2024. aastal, ei esinenud suure mõjuga vahejuhtumeid.

Tabel 8. Eesmärk 3. Tallinna Lennujaama käitatakse ohutult ja turvaliselt ning ettevõte käitub looduskeskkonna suhtes vastutustundlikult

Mõõdik	Eesmärk 2024	Täitmine
Lennujaamade akrediteerimissüsteemi Airport Carbon Accrediation (ACA) tase	3. taseme hoidmine	3.tase
CO_2 heite kogus reisija kohta kg	3,5	0,25
Julgestuse tõsiseid juhtumeid	0	0
Tööohutuse tõsiseid juhtumeid	0	0
Ohutuse vahejuhtumeid 1000 lennuoperatsiooni kohta	0 lennuõnnetust ja 0 tõsist vahejuhtumit	0 lennuõnnetust ja 0 tõsist vahejuhtumit
Infoturbe tõsiseid vahejuhtumeid	0	0
Andmekaitse tõsiseid vahejuhtumeid	0	0

Kontserni intressi-, maksu- ja amortisatsioonieelne kasum (EBITDA) oli 2,2 miljoni euro võrra suurem kui 2023. aastal (kasv 12%). EBITDA marginaali ületasime 5 protsendipunkti võrra. Müügitulu oli 4,1 miljoni euro võrra suurem kui eelarvestatud (6,8%).

Kontserni (Tallinna lennujaam ja regionaalsed lennujaamad) reisijate arv oli planeeritust 12% võrra suurem ning kontserni kulud (ilma amortisatsioonikuludeta) olid kavandatust 0,2 miljoni võrra väiksemad. Seetõttu oli kulu reisija kohta 15,45 eurot, mis on 1,92 euro (-11,1%) võrra väiksem planeeritust – mis näitab efektiivsust.

Müügitulu oli 17,92 eurot reisija kohta, mis oli eesmärgiks seatud tasemest madalam. Põhjuseks see, et reisijate arv kasvas enam kui müügitulu.

Mittelennundustulu oli planeeritust 2,6 miljoni euro võrra suurem (6,6%). Kavandatust rohkem teenisime peamiselt tänu reisijate arvu kasvule. Planeeritust suuremad olid tulud reisijate ja lennukite teenindamisest, reklaampindade müügist ja taristutasudest.

Tabel 9. Eesmärk 4. AS Tallinna Lennujaam on kulutõhus, kasumlik ja uuenduslik ettevõte

Mõõdik	Eesmärk 2024	Täitmine
Kontserni intressi-, maksu- ja amortisatsioonieelse kasumi (EBITDA) marginaal %	26%	31%
Kontserni kulu (v.a amortisatsioon) reisija kohta (Tallinna lennujaam ja regionaalsed lennujaamad) eurodes	17,3	15,5
Kontserni müügitulu reisija kohta (Tallinna lennujaam ja regionaalsed lennujaamad) eurodes	18,8	17,9
Mittelennundustulude kasv (müügitulu) eurodes	39,2 miljonit	41,8 miljonit

Nii Tallinnas kui ka regionaalsetes lennujaamades peame tähtsaks ettevõtte maade väärtustamist ja hea ärikeskkonna loomist selleks, et meelitada ligi uusi ettevõtteid.

AS-i Tallinna Lennujaam tütarettevõte AS Airport City on asutatud eesmärgiga arendada ja hallata Tallinna lennujaama ümbruses paiknevat ärikinnisvara. Soovime luua toimiva ärikeskkonna, mis toetab lennunduse arengut. Esimeses etapis keskendume lennuraja lõunaküljel asuvale alale, kus arendame lennunduslogistika ja lennukaubandusega seotud taristut. 2024. aastal alustasime ehitustegevust kolmel kinnistul, kus hoonestus valmib 2025. aasta teisel poolel.

Tabel 10. Eesmärk 5. AS-i Tallinna Lennujaam kinnistud on väärtustatud ja teenivad tulu

Mõõdik	Eesmärk 2024	Täitmine
Äriplaanid on koostatud või koostamisel. Alustatud on projekteerimist ja ehitust	Universaalangaari ja kahe logistikakeskuse ehitus on alanud. Hooned valmivad 2025. aastal	Projektid on ajakavas

Lennuliiklus meie lennujaamades

Lennuliiklus Tallinna lennujaamas

Tallinna lennujaama läbis 2024. aastal 3 492 114 reisijat. See on suurim aastane reisijate arv läbi aegade, ületades 2019. aasta ehk pandeemiaeelset taset 6,9%. Võrreldes 2023. aastaga kasvas reisijate arv 18,0%. Tugevale tulemusele aitas kaasa lennufirmade poolt müügis olnud piletite arvu ulatuslik kasv, mis suurendas suvehooajal lennuvõimalusi mullusega võrreldes 23%.

Kui Eesti majandusolukord on keeruline, on nõudlus rahvusvahelise reisimise järele kasvanud. See näitab, et lennureisidest on saanud euroopaliku eluviisi lahutamatu osa.

Suveperioodil mõjutas reisijate arvu positiivselt odavlennufirmade lendude lisandumine, kuid lennuvõimalusi lisasid ka teised vedajad, sh airBaltic, Finnair, Lufthansa, SAS ja Swiss.

Tallinna lendamist alustasid 2024. aastal kaks uut lennufirmat. Lufthansa kontserni kuuluv Eurowings avas otseliini Prahasse ja Prantsuse odavlennufirma Transavia France alustas lende Pariisi Orly lennujaama. AirBaltic avas Tallinnast neli uut lennuliini (Billund, Malta, Burgas ja Palma de Mallorca).

Joonis 3. Tallinna lennujaama reisijate jaotus sihtkohtade (regulaarlennud) ja vedajate alusel 2024. aastal

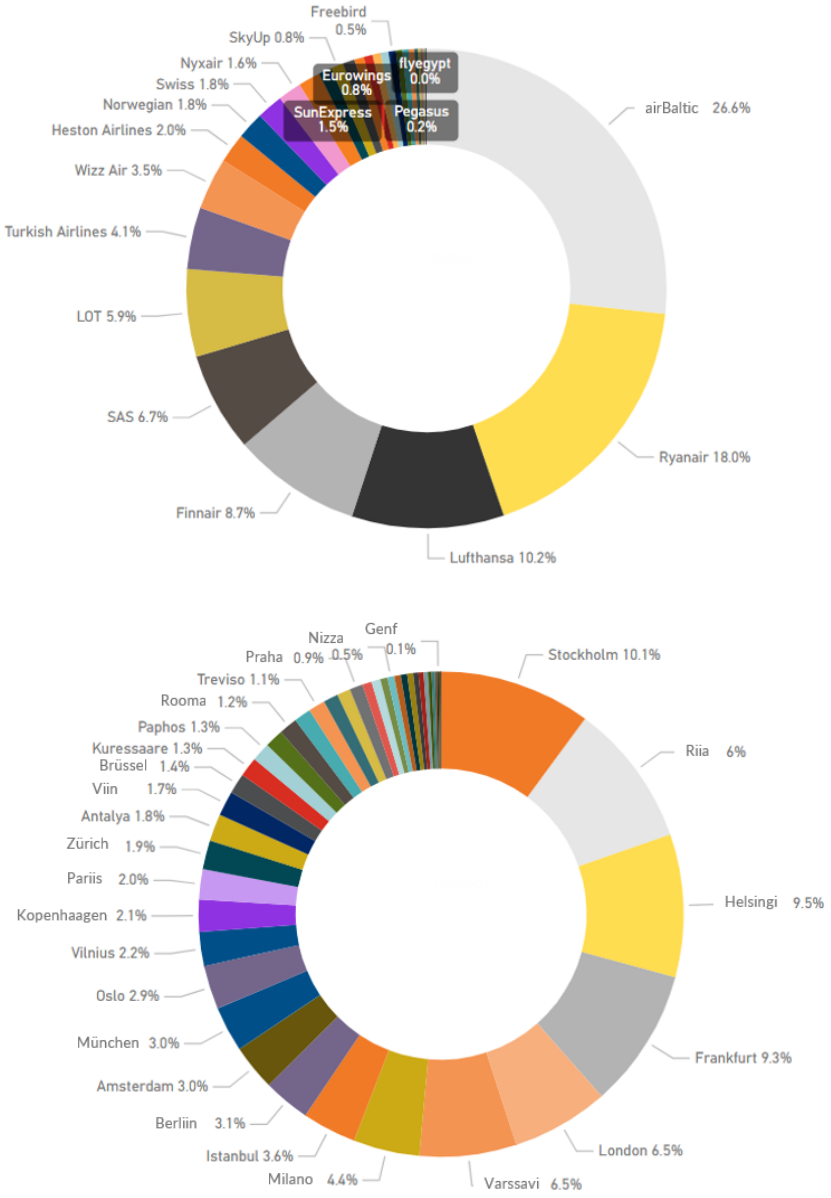

Aasta jooksul tehti Tallinna lennujaamast regulaarlende 45 sihtkohta, millele lisandusid regulaarsed tšarterlennud. Kõige rohkem reisijaid lendas otselendudel Stockholmi, Helsingisse, Riiga ja Frankfurti.

Aasta vältel teenindasid kõige rohkem reisijaid airBaltic (27%) ja Ryanair (18%). Kokku oli odavlennufirmade osakaal 22% (2023: 22%).

Joonis 4. Rahvusvahelised regulaarliinid Tallinna lennujaamast 2024. aasta detsembris

Et oleme teinud liinivõrgustiku arendamisel head tööd, näitas asjaolu, et lennufirmad esitasid Tallinna lennujaama auhinna Routes World Awards maailma viie parima hulka kuni 5 miljoni reisijaga lennujaamade kategoorias.

Maailma Lennujaamade Nõukogu (ACI) avaldatava 2024. aasta ühenduvuse aruande* alusel kasvas Eesti õhutranspordi ühenduvus võrreldes aastatagusega 37%. See seab Eesti arengukiiruselt Euroopa riikide hulgas esikohale.

*https://connectivity.aci-europe.org/wp-content/uploads/2024/07/ACI_Connectivity_Report_2024-1.pdf (13.11.2024)

Tabel 11. Reisijate arv, kauba ja posti vedu ning lennuoperatsioonide arv Tallinna lennujaamas 2020-2024

	Ühik	2024	2023	2022	2021	2020
Reisijaid kokku	reisijaid	**3 492 114**	**2 961 564**	**2 747 679**	**1 301 057**	**863 589**
sh siselendudel		57 332	59 029	50 553	39 454	24 843
sh välislendudel		3 434 782	2 902 535	2 697 126	1 261 603	838 746
sh ümberistujaid		33 112	28 760	22 513	8 102	6 600
Kaup ja post kokku	tonn	**9 910**	**8 753**	**11 111**	**10 560**	**9 192**
sh post		1 378	1 160	1 279	1 205	1 310
sh lennukaup		8 532	7 593	9 831	9 355	7 882
Lennuoperatsioone kokku	LOP	**42 403**	**38 155**	**38 028**	**26 690**	**22 964**
sh reisilendudel		34 072	29 428	28 478	16 617	16 960
sh kaubalendudel		1 556	1 561	1 609	1 602	1 576
sh mitteärilistel lendudel		6 775	7 166	7 941	8 471	4 428

LOP - lennuoperatsioon, st õhusõiduki start või maandumine

Lennuliiklus regionaalsetes lennujaamades

Meie regionaalseid lennujaamu läbis 2024. aastal 87 636 reisijat, mis on 39% rohkem võrreldes 2023. aastaga (63 042 reisijat). Suur kasv oli põhjustatud Tartu-Helsingi regulaarliini avamisest 31. märtsil. Kokku läbis Tartu lennujaama aasta jooksul 27 270 reisijat (2023: 1080).

Regionaalsetest lennujaamadest suurimat, Kuressaare lennujaama läbis 42 490 reisijat (2023: 42 265).

Kärdla lennujaama kasutas aastas 15 307 reisijat (2023: 16 181), Pärnu lennujaama 1097 reisijat (2023: 2085) ja Ruhnu lennuväljal teenindati 1472 reisijat (2023: 1398).

Lennuvälja- ja reisijateenused

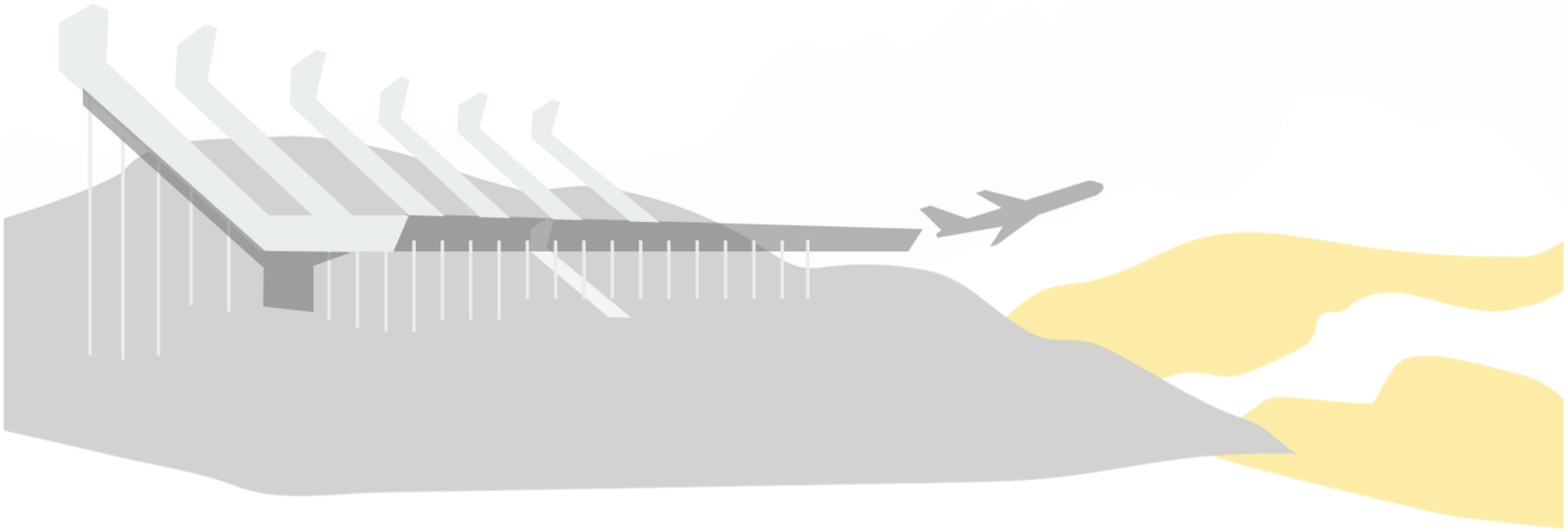

Reisijakogemus ja reisijateekonna disain Tallinna lennujaamas

Tallinna lennujaama reisiterminali arendusprojektide ja reisijateekonna disainis järgime koduseima lennujaama kontseptsiooni ning keskendume aastaprioriteetidele. Aastal 2024 suunasime jõupingutused uutesse mitte-Schengeni eelootealadesse, iseteenindusse ja reisiterminali laiendusprojekti.

Reisiterminali uued mitte-Schengeni eelootealad on valminud ja kasutusele võetud. Nendega koos sai terminal kaks uut väravat, mida saab paindlikult kasutada nii Schengeni kui mitte-Schengeni lendude jaoks. See parandab reisijate teenindamise võimalusi ja tõhusust.

Äriklassi *lounge*'i rekonstrueerimine kulges sujuvalt. Uuendatud *lounge* on saanud värske põhjamaise ilme, mis muudab ruumi avaramaks ja meeldivamaks. Rekonstrueerimise käigus liideti vana üldkoosolekute ruum *lounge*'i alaga, pakkudes reisijatele rohkem ruumi. Uus äriklassi *lounge*'i disain on juba äratanud tähelepanu arhitektuurikomisjonis, pälvides disaineritelt kiitust.

Iseteeninduslike pagasiloovutuse seadmete kasutus on kasvanud. 2024. aastal anti antud seadmeid kasutades ära 74 639 ühikut pagasit (2023: 28 829). See on 9,5% kõikidest väljuvate reisijate pagasitest.

Iseteenindusseadmeid on võimalik kasutada airBalticu, SAS, Finnairi, Lufthansa, Swiss International Air Lines ja Norwegiani klientidel.

Tallinna lennujaama klientide tagasiside ja reisijaküsitlus

Aasta jooksul registreerisime 679 kliendipöördumist (2023: 660), millest enamik oli seotud lennule registreerimise ja julgestuskontrolli järjekorra pikkusega.

2024. aastal vahetasime reisiterminalis reaalajas tagasiside mõõtmise seadmete teenusepakkujat ja asukohti. Oleme võtnud tähelepanu keskmesse lennueelse julgestuskontroll punkti ja piiripunkti teenuse rahulolu mõõtmise. Lennueelse julgestuskontrolliga on rahul 92% lahkuvaid reisijaid. Piiripunkti lahkuvatest reisijatest on teenusega rahul 83% ja saabuvatest reisijatest 91%.

"Tallinna lennujaama reisiterminali arendusprojektide ja reisijateekonna disainis järgime koduseima lennujaama kontseptsiooni. "

Jätkasime koostööd Rahvusvahelise Lennujaamade Nõukoguga (Airport Council International, ACI), osaledes üleilmses reisijaküsitluses Airport Service Quality (ASQ) koos rohkem kui 300 lennujaamaga. Uuring võimaldab meil analüüsida Tallinna lennujaama reisijateekonna kvaliteeti ja reisija mugavust kõikides kohustuslikes punktides.

Aasta jooksul küsitlesime 1426 reisijat, saavutades üldise rahulolu hindeks 4,45 (2023: 4,42). Lahkuvad reisijad hindavad väga kõrgelt töötajate abivalmidust reisiterminalis ja lennueelse julgestuskontrolli läbivuse lihtsust. Kõrgeid hinnanguid anti ka terminali teekonna leidmise lihtsusele, mugavusele lähteväravates ja ooteajale lennueelses julgestuskontrollis.

Erivajadustega reisijate teenindamine

Meile on väga tähtis toetada erivajadustega reisijate teekonda lennujaamas. Teeme kõik selleks, et osutada neile alati kvaliteetset, ohutut ja meeldivat teenust.

Tallinna lennujaam võttis 2024. aastal vastu 9 524 erivajadustega reisijate teeninduse tellimust, mis oli 2 119 ehk 28% rohkem kui eelmisel aastal. Kõigi reisijate seas oli erivajadustega reisijaid 0,27% ja see näitaja kasvab iga aastaga.

Nende arv oli suurim juulis ja augustis, mil osutasime iga päev tugiteenuseid keskmiselt 35 erivajadustega reisijale.

Täitsime 5 810 kõigist erivajadustega reisijate teenindamiseks esitatud tellimustest (ülejäänud juhtudel klient siiski ei soovinud meie abi). Alla 12–tunnise etteteatamisajaga tellimusi oli 27%, sh neist viimase hetke tellimusi 5%. Eritehnikat kasutasime 21% tellimuste täitmiseks.

Kõige rohkem erivajadustega reisijaid (50%) vajas meie töötajate abi pikkade vahemaade läbimiseks (ingl *wheelchair* ramp, WCHR).

26% kliente soovis tuge näiteks treppidest liikumisel (ingl *wheelchair steps*, WCHS) ja 11% reisijatest muu hulgas õhusõidukisse sisenemisel või sealt väljumisel (ingl *wheelchair carry*, WCHC). Ülejäänud 13% olid muu erivajadusega reisijad.

Erivajadustega reisijate teenindamise tulud olid 535 867 eurot ja kulud 656 914 eurot (2023: tulud 302 372 eurot, kulud 573 118 eurot).

Lennundusjulgestus

2024. aasta oli Tallinna lennujaamas ja regionaalsetes lennujaamades julgestusteenuse uutele hankevõtjatele sisseelamise aasta. AS-i Forus Security kogemuse puudumine lennundusjulgestusteenuse osutamisel tingis õppimise ja kohanemise perioodi.

Esimest korda osteti julgestusteenust ka Kuressaare ja Kärdla lennujaamas. Sellega seoses polnud seal enam vajadust oma töötajate järele selles valdkonnas.

Kui 2023. aastal investeerisime reisijatega kaasas olevate esemete kontrolliks mõeldud uutesse seadmetesse, siis kasutusele võtsime need 2024. aasta aprillis. Uued seadmed muutsid reisijateeninduse protsessi märkimisväärselt tõhusamaks. Paraku saime uut protsessi rakendada ainult viis kuud, kuna Euroopa Liidu nõuete muutuste tõttu tuli hakata piirama reisijate poolt kaasa võetavate vedelike mahtu.

Ehkki vedelike mahutitele rakendusid lisanõuded ja reisijate arv kasvas, ei pikenenud seetõttu Tallinna lennujaamas oluliselt julgestuskontrolli järjekorrad.
Võrreldes 2023. aastaga vähenes märgatavalt Tallinna lennujaamale tehtud pommiähvarduste arv, see piirdus 2024. aastal kolme juhtumiga.

2024. aastal võtsime AS-i Tallinna Lennujaam kontsernis kasutusele lubade infosüsteemi (LIS), millega muutsime lennujaama läbipääsulubade menetlemise täielikult digitaalseks ning loobusime pabertaotlustest. Järgmise sammuna on planeeritud LIS-i laiendamine kõikidele lennujaamas tegutsevatele ettevõtetele.

Lennuohutus ja maapealsete teenuste ohutus

Lennuohutus

Ohutus on lennundussektori põhiväärtus, mille oleme seadnud esikohale ka oma kontsernis.

Meie ohutusjuhtimissüsteem hõlmab ohutuspoliitikat, riskijuhtimist, ohutuse tagamist ja edendamist ning sellesse oleme kaasanud kõiki kontserni ja kogukonna liikmed. Igal aastal seame ka konkreetsed ohutuseesmärgid.

Rakendame õiglase käitumise (ingl *just culture*) põhimõtteid, st ei karista inimest sellise tegevuse või tegevusetuse või otsuste eest, mis on tehtud, võttes arvesse tema töökogemust ja väljaõpet. Ohutusjuhtimissüsteemi kaalukas osa on teavitamine kõigist töös ette tulevatest lennuohutust mõjutavatest juhtumitest, et oleks võimalik selgitada välja juhtunu algpõhjus ja juhtunu kordumist tulevikus ennetada.

Olulise info vahetamiseks koguneb Tallinna lennujaama ohutuskomitee kord kvartalis, tuues kokku lennuväljal tegutsevate ettevõtete lennuohutuse eest vastutavad töötajad ja lennujaama esindajad. Komitee eesmärk on teavitada osalisi ohutust mõjutavatest põhilistest muudatustest, suurendada üldist teadlikkust ja kaasata osalisi ohutusjuhtimissüsteemi parendamisse.

2024. aastal kogunes lennujaama ohutuskomitee neljal korral. Osalistele anti ülevaade Tallinna lennuvälja arendustegevustest ja nendega seotud käitamispiirangutest lennuväljal viibijatele, samuti lennuohutust mõjutavatest juhtumitest ning lennuvälja käitamis- ja juhtimissüsteemi protseduuride muudatustest.

Regionaalsetes lennujaamades kogunevad samal eesmärgil vähemalt kord kvartalis ohutus– ja kvaliteedigrupid, kuhu kuuluvad lennujaamade territooriumitel tegutsevad ettevõtted. Kuressaare, Tartu ja Pärnu lennujaamas toimus neli ning Kärdla lennujaamas 12 koosolekut.

Lennuvälja määruse nõuete alusel korraldatakse regulaarselt *safety review board*'i koosolekuid. Sellesse üksusse kuuluvad kontserni juhtkonna liikmed. *Safety review board* jälgib ettevõtte ohutusjuhtimissüsteemi tulemuslikkust, kinnitab ohutuseesmärgid, hindab ohutustaset ning ohutusmeetmete rakendamise tõhusust ja mõjusust. Koosolekud toimuvad kord kuus. Aastal 2024 toimus 12 koosolekut.

Tänu tähelepanelikele töötajatele, kogukonnaliikmetele ja koordineerimiskeskusele esitati AS-ile Tallinna Lennujaam 2024. aastal 1 207 ohutusteavitust (2023: 969). Teavituste arvu kasv näitab, et teavituskultuur on loodud ning teavituste kasv on korrelatsioonis lennuliikluse kasvuga.

Vaatamata lennuliikluse kasvule on vahetu mõjuta juhtumite hulk samal tasemel võrreldes aasta varasemaga ja juhtumite arv on vähenenud. 2024. aastal ei toimunud Tallinna lennujaamas ühtegi tõsist juhtumit ega lennuõnnetust.

Aasta jooksul registreerisime 7 intsidenti, mis mõjutasid õhusõiduki või selles viibinud reisijate ohutut käitamist või maapealsete töötajate ohutust. Kaks juhtumit oli seotud õhusõiduki rehvi tühjenemisega lennurajal, sh oli ühel juhul ka rada suletud. Ühel juhul põrkas õhusõidukiga kokku mootorsõiduk, mis riivas õhusõiduki tiiba.

Kõigist lennujaamades registreeritud ohutusteavitustest oli 258 seotud lindude ja loomadega (2023: 185) ning neist enamik puudutas lindude-loomade liikumist liiklusalal. Kokku tuli ette kolm (2023: kolm) tõsisemat juhtumit, mis mõjutasid lennu toimumist või ärajäämist, kuna linnud ja loomad kujutavad õhusõidukile suurt ohtu ning võivad tuua kaasa ulatuslikke kahjustusi.

Juhtumite ja ohtude ennetamiseks kasutame lennuväljadel aktiivselt mitmesuguseid lindude ja loomade peletamise meetmeid. Et maandada lindudest ja loomadest tingitud riske tõhusamalt ning võtta kasutusele parimad peletusmeetmed, teeme aktiivselt koostööd ornitoloogiga.

Ohutuskultuuri toetamiseks avaldati 2024. aastal Tallinna lennujaamas kuus ja regionaalsetes lennujaamades neli uudiskirja, mis käsitlesid lennuvälja muudatusi, liiklusohutust ning muid olulisi teemasid, nagu inimfaktor.

Tallinna lennuväljal rakendati alates aprillist 2024 CAT II lennuprotseduurid. Need võimaldavad õhusõidukitel ohutult maanduda ka raskemates ilmaoludes, tagades lennuohutuse ja lendude regulaarsuse. Protseduuride rakendamiseks arendasime lennuvälja taristut ja kohandasime käitamisprotseduure. Lennuohutuse osakond korraldas koolitusi kõigile manööverdusalal liiklejatele, et tutvustada uuendatud protseduure ja nõudeid. Sel viisil tagame töötajate teadlikkuse halva ilma korral tööülesannete ohutuks täitmiseks.

Tabel 12. Registreeritud ohutusteavituste arv AS–i Tallinna Lennujaam käitatavatel lennuväljadel 2020–2024

Ohutusjuhtumi tõsidusaste	2024	2023	2022	2021	2020
Õnnetus	0	0	0	0	0
Tõsine intsident	0	1	0	1	1
Intsident	7	21	17	18	28
Vahetu mõjuta ohutusjuhtum	271	246	296	244	183
Tähelepanek	929	701	425	384	196
Kokku	**1207**	**969**	**738**	**647**	**408**

Maapealsete teenuste ohutus

AS-is Tallinn Airport GH toimub maapealsete teenuste osutamine ööpäev ringi, igas olukorras ja operatiivselt keerulises keskkonnas. Ohutusjuhtumid ei kao kunagi, kuid nende hulka saab töötajate pideva koolitamisega piirata. Kokku koolitati ohutusealaselt sellel aastal 97 maapealse teenuseosutaja töötajat.

Kuigi lennuoperatsioonide arv on kasvanud, on suudetud tänu järjepidevale tööle langetada intsidentide arvu. AS-is Tallinn Airport GH toimus 2024 aastal 9 intsidenti (2023: 11). Samuti ei toimunud ühtegi õnnetust ega tõsist intsidenti. Registreeriti 112 vahetu mõjuta juhtumit ja 187 tähelepanekut.

Ka teavituste arv on võrreldes aasta varasemaga kasvanud: 17,6 teavitust 1000 lennuoperatsiooni kohta (2023: 17,2).

Aastal 2024 korraldati üheksa ohutusülevaate kohtumist, kus analüüsiti põhjalikult juhtumeid ja jagati praktilisi soovitusi. Tulemusi tutvustati ka operatiivtöötajatele, et tõsta nende teadlikkust ning parandada igapäevast ohutusalast käitumist.

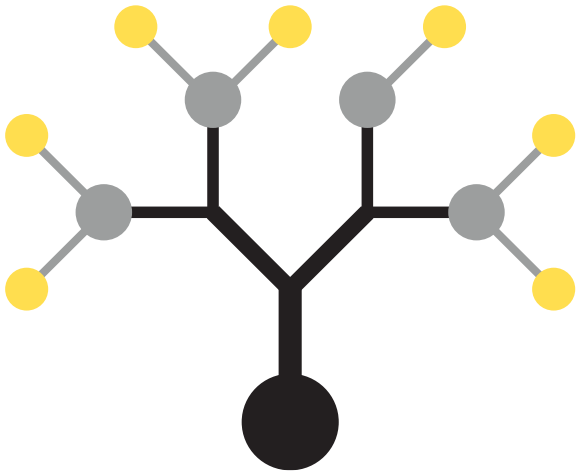

Aeronavigatsiooniteenus

AS Tallinna Lennujaam pakub side- ja navigatsiooniteenust ning lennuinfoteenust. Aeronavigatsiooniteenuse liik sõltub lennujaamast.

2024. aastal pakkusime:

- lennuinfoteenust Kärdlas ja Pärnus;
- side- ja/või navigatsiooniteenust Kuressaares, Kärdlas, Pärnus ja Tallinnas.

Side- ja aeronavigatsiooniteenus oli Tallinna lennujaamas kättesaadav 99,7%, Kuressaares 100%, Kärdlas 99%.

Oleme edukalt lõpetanud digitorniprojekti Tartu ja Kuressaare lennujaamas. Teenust osutatakse Lennuliiklusteeninduse AS-i digitornist.

Et võimaldada üleminekut digitornile, paigaldasime Tartu, Kuressaare ja Kärdla lennujaama uued, automaatsed ilmavaatlussüsteemid (ingl *weather observing system*, AWOS) ning Tallinnas uuendasime ilmavaatlussüsteemi. Automaatsete ilmavaatlussüsteemide ametlik kasutuselevõtt ja sertifitseerimine toimus 2024. aasta alguses.

2024. aasta oleme sertifitseerisime Tallinna, Kuressaare, Kärdla ja Tartu uued meteoroloogiaseadmed. Lisaks rakendame Tartu, Kuressaare ja Kärdla lennuväljadel 2025. aasta alguseks täisautomaatse ilmavaatlusteenuse.

Lennuväljade käitamine

Lennuväljade käitamine on keeruline ja reguleeritud tegevus. See hõlmab mitmesuguseid protseduure ja tegevusi selleks, et tagada lennuväljale saabuvate ja sealt väljuvate lennuoperatsioonide ohutu ja tõhus teenindamine nii öösel kui ka päeval, nii heade kui ka halbade ilmastikutingimuste ajal.

Tallinna lennuvälja ja regionaalsete lennuväljade käitamise osakond loob ja haldab lennuvälja- ja aeronavigatsiooniteenuse osutamiseks vajalikke käitamisprotseduure ja lennuväljade käsiraamatuid. Samuti osaleb see osakond kõnealuste teenuste sertifitseerimises ja sertifikaadi hoidmises, järjepideva vastavushindamise protsessides ning lennuväljadega seotud arendusprojektides. Osakond vastutab seitsme Eesti lennuvälja ja nende teenuste sujuva, tõhusa ja ohutu toimimise eest.

Tallinna lennuväljal tehti 2024. aastal ööpäevas keskmiselt 116 lennuoperatsiooni. Õhkutõusuks või maandumiseks idasuunas kasutati lennurada 46% lendudel ja läänesuunal 54% lendudel.

Tallinna lennuväli tagab ööpäev läbi päästekategooria CAT8 võimalusega tõsta tase CAT9-le. Aastal 2024 oli kategooria alandatud CAT 7-le 7 korral (2023: 19).

Halbade ilmastikutingimuste ajal võimaldatakse ohutut maandumist CAT2 nõuetele vastava taristu ja protseduuride abil, mida on võimalik kasutada lisaks satelliidipõhistele lähenemisprotseduuridele.

Lennuvälja tipptunnid on tavaliselt 05:30-07:30, 11:00-15:00, 17:00-19:00 ja 22:30-01:00.

2024. aasta oli lennuväljade käitamise vaates väga teguderohke. Algatati, lõpetati ja viidi ellu hulk olulisi projekte, mis on nimetatud järgnevalt.

Tallinn

- Rakendati CAT2 lähenemisprotseduurid, mille abil on võimalik maanduda vähemalt 300-meetrise rajanähtavuse ja vähemalt 30-meetrise pilvede kõrguse korral.
- Võeti kasutusele uued tagavara-meteoseadmed.
- Täiendati õhusõidukite jäätõrjeprotsessidega seotud protseduure, mille tulemusena võeti täielikult kasutusele eraldiseisvad jäätõrjealad.

Tartu

- Taastati Tartu-Helsingi liinilend.
- Muudeti GPS-häiretest tingituna lennuprotseduure (DME-DME lendamine).
- Vahetati välja meteoseadmed ja mindi üle täisautomaatsele ilmavaatlusteenusele.

Pärnu

- Esimest korda regionaalsete lennuväljade ajaloos hooldati A320-tüübi õhusõidukit mujal kui Tallinnas: uues Pärnu lennukiangaaris, mis valmis 2023. aasta alguses.
- 2024. aasta kevadest detsembrini oli Pärnu lennuväli baasiks õhuväe M28-tüüpi õhusõidukitele, kuna Ämari lennuvälja lennuliiklusala rekonstrueeriti.
- Suve lõpus tegid Pärnu lennuväljalt lennuoperatsioone brittide militaardroonid.

Kärdla

- Vahetati välja meteoseadmed ja mindi üle täisautomaatsele ilmavaatlusteenusele.

Kuressaare

- Rakendati digitorn, mille käigus anti lennuinfo teenus üle Lennuliiklusteeninduse AS-ile.
- Vahetati välja meteoseadmed ja mindi üle täisautomaatsele ilmavaatlusteenusele.

Eritehnika ja hooldeteenused

Tõrgeteta lennuväljateenuse osutamiseks tuleb tagada territooriumi igapäevane heakord ja korraline hooldus. Eritehnika ja hooldeteenuste osakonnas töötab 68 inimest, kelle ülesanne on osutada kvaliteetseid ja tõrgeteta hooldeteenused kõigis kontserni lennujaamades. Sellega tagame lennujaama toimepidevuse ja lennuohutuse alustades reisijate veost, lumekoristusest ja libeduse tõrjest ning lõpetades kuni 60 ha suuruse ala niitmisega.

2023.–2024. aasta talveperiood oli lumeolude poolest erakordne: 2023. aasta novembris ja detsembris sadas 1,5 kuuga maha 50% tavalisest nelja kuu lumekogusest. Kokku koristati Tallinna lennuväljalt 130 000 m^3 lund (4327 koormat), sõideti läbi 200 000 km, kulutati 251 500 euro väärtuses diislikütust ja kasutati 783 670 kg (1,8 mln eurot) libedusetõrje keemiat.

Tehnikahalduse valdkonnas korraldati edukalt hanked, mille tulemusel uuendati 2024. aasta lõpus tehnikaparki: osteti kolm uut laadurit, rajameistrite autod ja neli traktorit. Jätkati CO_2 jalajälje vähendamist, kui tehnikapargi uuendamise kõrval mindi üle HVO diislikütuse (Neste MY) kasutamisele.

Suveperioodil remonditi ja markeeriti lennuväljade katendeid, sealhulgas väliparklas. Kasvanud reisijate arvu ja bussivedude mahuga saime edukalt hakkama, tagades ladusa ja ohutu toimimise.

Päästeteenistus

Tallinna lennujaama ja regionaalsete lennujaamade päästeüksustel on kanda vastutusrikas roll päästa inimelusid lennuõnnetuse või vahejuhtumi korral, mis toimub lennuväljal või selle vahetus läheduses kuni 5 meremiili raadiuses.
Lisaks tagab lennujaama päästeteenistus turvalisuse ja ohutuse lennujaama territooriumil, turvab tankimisi, võtab vastu hädamaanduvaid õhusõidukeid ning reageerib esimesena tuleohule lennujaamas.

Kokku töötab Tallinna lennujaama päästeüksuses 46 töötajat, regionaalsetes lennujaamades kokku 16.

Kokku tehti Tallinna lennujaamas 2024. aasta esimese kümne kuu jooksul 398 väljasõitu. Nendest oli lennukite tankimise turvamist 127 korda, automaatse tulekustutussüsteemi teadetele reageerimist 75 korda, esmaabi andmist 8 korda, liikumispuudega inimeste teenindamist 85 korda, reostuse koristamist 97 korda ja operatiivväljasõite 6 korda.

Aasta jooksul testiti regulaarsete kontrollväljasõitudega päästeüksuste valmisolekut, mis kinnitasid head reageerimisvõimekust. Kuressaare lennuväljale hangiti uus päästepaat, mis suurendab veepäästevõimekust lennuõnnetuste korral.

Lisaks korraldasime õppusi. Nende seas olid suurõppus Tallinnas ja Kärdlas, kus harjutasime koostööd teiste ametkondadega lennuõnnetuste lahendamiseks. Otsinguõppusel novembris harjutasime koos Päästeameti, Politsei- ja Piirivalveameti ning Vabatahtliku Reservpäästerühmaga tõhusat koostööd. Samuti toimus Ülemiste järvel harjutusõppused kütusereostuse tõrjeks ja Tallinna lennuväljal masskannatanute õppus „FERVENS 24“. Kõik õppuste eesmärgid täitsime edukalt.

2024. aastal läksime Kuressaare ja Kärdla lennuväljal üle keskkonnasäästliku tulekustutus-vahuaine kasutamisele. Võtsime kasutusele ICAO standardile vastava B toimivustasemega vahuaine ECOPOL A6+. See on 100% biolagunev ning täielikult fluori- ja silikoonivaba vahuaine, mis vastab Euroopa Komisjoni määruse (EL) 2017/1000 ja juhtimisprogrammi EPA 2010/15 PFOA nõuetele.

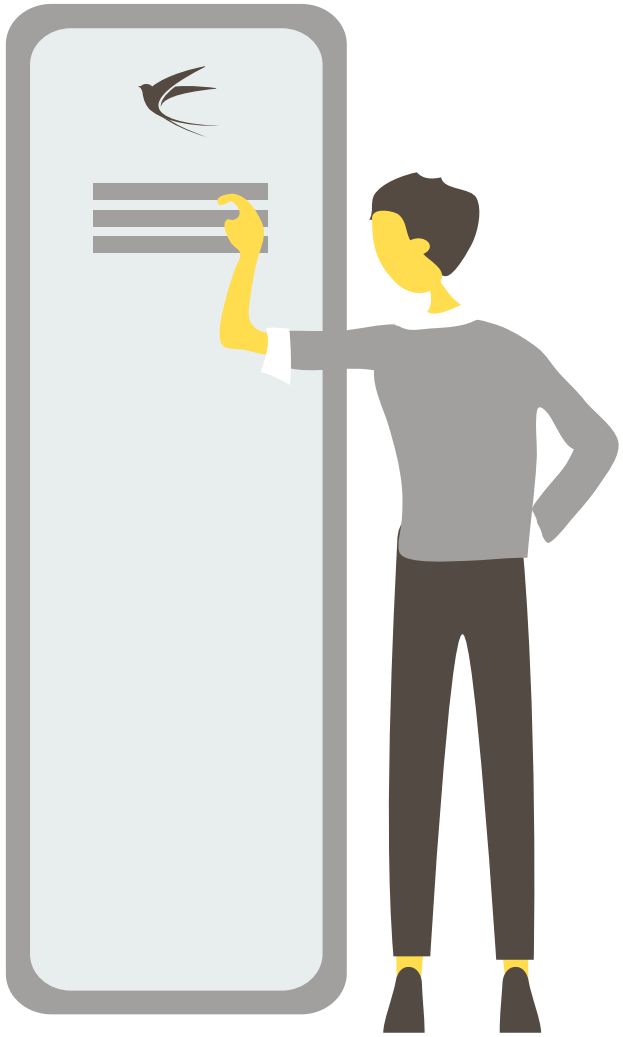

Reisijate ja õhusõidukite maapealse käitluse teenuste osutamine

Tallinna lennujaamas tegeleb õhusõidukite ja reisijate maapealse teenindusega kontserni tütarettevõte AS Tallinn Airport GH. Peale regulaarlendude teenindame ka era-, tellimus- ja militaarlende.

Tütarettevõtte strateegiline eesmärk on kasvada Põhja-Euroopa kvaliteetseimaks maapealse teeninduse ettevõtteks ning visioon on olla parim maapealse lennuteeninduse pakkuja Eestis. Selle saavutamiseks keskendutakse tõhususele, ohutusele ja innovatsioonile.

Igapäevatöös lähtutakse missioonist pakkuda õigeaegset ja kvaliteetset teenust, tagades võrdse kasu klientidele, omanikule ja töötajatele. Kvaliteedieesmärk on teenindada kõiki lennufirmasid vähemalt 97,5% täpsusega ja olla lennujaamade kvaliteedihinnangutes esimese viie hulgas.

Eesmärgi saavutamiseks arendatakse pidevalt kvaliteedi- ja ohutusjuhtimissüsteemi, järgides valdkonna parimaid praktikaid ja Rahvusvahelise Lennutranspordi Assotsiatsiooni (IATA) standardi „Safety Audit for Ground Operations“ (ISAGO) nõudeid.

Kliendi ootustele vastamiseks analüüsitakse regulaarselt tagasisidet, tegevus- ja tulemusnäitajate sihttasemeid ning võimalikke mõjureid. Kõrge teenindusstandardi hoidmiseks järgitakse kogukonna klienditeeninduse head tava.

Kuni aastani 2024 oli AS Tallinn Airport GH ainuke maapealse käitlusteenuse osutaja Eestis.

Maapealse teeninduse turu avanemine

Riigi Tugiteenuste Keskus korraldas 2022.–2023. aastal hanke maapealse teeninduse turu avamiseks Tallinna lennujaamas, kuna selle reisijate arv oli kasvanud üle piirmäära, mida ületades peab lennujaamas olema lubatud tegutseda igas maapealse teenuse kategoorias vähemalt kahel teenuseosutajal.

Tallinna lennujaamas puudutab maapealsete teenuste turu avanemine üksnes pagasi- ja perroonikäitluse teenuseid. Ülejäänud teenuseid on lennujaamas juba varem osutatud vaba turu põhimõtetel ilma piiranguteta ning kõigi põhiteenuste puhul on lennufirmadel valida vähemalt kahe teenuseosutaja vahel.

Riigi Tugiteenuste Keskuse hankes osutus edukaks pakkujaks Belgias asuv ja 1949. aastal asutatud ettevõte brändinimega Aviaparter, mis tegutseb ligi 50 lennujaamas eelkõige Lääne-Euroopas. Aviaparteriga sõlmiti septembri lõpus leping seitsmeks aastaks. Ettevõte kohustub saavutama Tallinnas tegevusvalmiduse järgneva 12 kuu jooksul. Aastaaruande kirjutamise ajal ei ole Aviapartner oma tegevuse alguskuupäeva Tallinnas veel teatanud. See sõltub suuresti esimeste klientidega lepingu läbirääkimisest.

Sõltumata maapealsete teenuste turu avanemisest jätkab kontserni tütarettevõtte AS Tallinn Airport GH kvaliteetsete teenuste pakkumist Tallinnas muutusteta. Seega tähendab turu avanemine lennujaama kasutajatele edaspidi valikut kahe teenuseosutaja vahel.

Samal ajal hankeprotsessiga jätkas AS Tallinna Lennujaam 2024. aastal tööprotsesside uuendamist ja korrigeerimist. Need peavad olema kooskõlas uue turuolukorraga, kus peamisi maapealseid teenuseid hakkab edaspidi Tallinna lennujaamas pakkuma ka kontserniväline ettevõte.

Ehitus- ja arendustegevus Tallinna lennujaamas ning regionaalsetes lennujaamades

Lennujaama arenguks ja kasvamiseks on vaja arendada meid ümbritsevat taristut. Kõige aluseks on visioon, detailplaneeringud ja kõrgel tasemel koostatud projektid.

2024. aastal tegime Tallinna lennujaama arenguks vajalike detailplaneeringute menetlemisel märkimisväärseid edusamme, ehkki kohalikus omavalitsuses pikenesid menetlustähtajad.

Valukoja 24 ja 26 detailplaneeringus saavutasime kokkuleppe Sepise tänava pikenduses ning esitasime Tallinna Linnavalitsusele uue taotluse. Kuusiku detailplaneering sai oluliste osapoolte, sealhulgas Rail Balticu heakskiidu.

Suur-Sõjamäe 60 planeering on kooskõlastatud ja ootab vastuvõtmist. Suur-Sõjamäe 48 ja 50 kohta tegime lumerohkest talvest hoolimata edukalt reostusuuringu ning esitasime materjalid kooskõlastuseks.

Loodeala detailplaneeringu põhjalikud uuringud on suuresti lõpule viidud, kuigi ulatuslikem neist on veel töös. Päikeseparkide planeeringu lahendus on jõudnud läbivaatamiseks kohalikku omavalitsusse ning edelaala planeeringu esitasime algatamiseks.

Tallinna lennujaam on püstitanud endale ambitsioonika eesmärgi saavutada aastaks 2030 kliimaneutraalsus. Et aidata taristuga sellele kaasa, oleme esitanud Euroopa Liidu programmi „Connecting Europe facility“ (CEF) taotluse toetuse saamiseks projektile „etAIR“ (suunatud lennujaama elektrifitseerimisele) ning „INTERREG-i“ programmi taotluse toetuse saamiseks projektile „BSR HyAirport“ (suunatud vesiniku kasutamisele lennujaamades).

Peame oluliseks reisijamugavust ja kõikide meie käitatavate lennujaamade arengut. Tallinna reisiterminali läbilaskevõime suurendamiseks valmisid 2024. aastal mitte-Schengeni uued ootealad ja jätkus laienduse projekteerimine. Nii oleme valmis teenindama kuni 4,2 miljonit reisijat aastaks 2030.

Üks meie eesmärke on kasvatada Tallinna lennujaama võimekust teenindada lennukeid, mis vajavad suures koguses kütust, ja lisada E-klassi lennukite jaoks parkimiskohti K-perroonile.

CEF-programmist rahastatud „TAMILA“ projektide raames tegime 2024. aastal ühtlasi olulisi arendustegevusi, et tagada Tallinna lennujaama taristu kahese kasutuse ja sõjalise mobiilsuse tõhustamine.

Kütuseterminali laiendamiseks sõlmisime koostöös Eesti Varude Keskusega 16. aprillil ehitustöövõtulepingu nelja lennukikütusemahuti projekteerimiseks ja ehitamiseks (kogumaht 4000 m^3). Need 9-meetrise läbimõõdu ja 18-meetrise kõrgusega vertikaalsed silindrid hakkavad hoiustama osa Eesti riiklikust JET-A1-tüüpi lennukikütuse varust. Kütuseterminal valmib ja võetakse kasutusele 2025. aasta lõpuks.

Ka K-perrooni nelja uue E-klassi lennuki seisupaiga rajamist on alustatud.

„TAMILA“ projekte kaasrahastatakse Euroopa Liidu Euroopa ühendamise rahastust (CEF) 50% ulatuses, aidates tagada Tallinna lennujaama strateegilise võimekuse nii tsiviil- kui ka sõjaliste operatsioonide toetamiseks.

Peale selle tegime 2024. aastal olulisi arendustöid Tallinna lennujaama lõunaalal, et toetada piirkonna arengut ja Airport City ärilinnaku kujunemist. Valmisid lõunaala vee- ja kanalisatsioonitrasside projekt ning leidsime taristu väljaehitaja.

Samuti hakkasime ette valmistama lõunapääsla rajamist, mis ühendab K-perrooni ja lõunaala arendused. Lõunaala elektrivõrgutrassid projekteeriti ja ehitati, lõplik valmimine on planeeritud 2025. aasta kevadesse.

Airport City ja arendused

Reisijatena tajume lennujaama sageli reisi algus- ja lõpp-punktina, kuid Tallinna lennujaam püüab oma missiooni – ühendada Eestit maailmaga – täitmiseks leida viise, kuidas suurendada tulusid, mis ei sõltu ainult reisijateveost. Lisatulude abil saame investeerida lennujaama taristusse, tehnoloogiasse ja reisijamugavusse.

Euroopa lennujaamad teenivad järjest suurema osa käibest kaupade ja teenuste müügist. Lennuraja lähedus ja sellega seotud teenuste saadavus on transpordi- ja logistikaettevõtetele, õhusõidukite hooldus- ja teenindusettevõtetele, hotellidele, laoteenuste osutajatele ning tööstusettevõtetele suur lisandväärtus.

Oleme kinnisvaraarendusega tegelenud üle 20 aasta. Meie portfellis on ligikaudu 6000 m² kaubandus- ja äripindu reisiterminalis ning umbes 45 000 m² angaari- ja laohooneid. Meil on tugev taristu arendus- ja haldusmeeskond, kus töötab 32 inimest. Kinnisvaraarenduse ärivaldkonna kasvades suureneb ka loodud tütarettevõtte AS Airport City meeskond.

AS-i Airport City asutas AS Tallinna Lennujaam 2023. aasta märtsis, et arendada ja hallata Tallinna lennujaama vahetus läheduses asuvat ärikinnisvara. Airport City loob uusi võimalusi ettevõtetele, kelle jaoks on tähtis paikneda lennujaama või lennuraja ning õhusõidukite läheduses. Tütarettevõtte eesmärk on luua lennundusega seotud ettevõtetele toimiv ja funktsionaalne ärikeskkond ja tänapäevane taristu ning sellega toetada lennunduse arengut.

Airport City jätkab 2025. aastal Tallinna lennujaama lõunaala arendamist, et luua sinna tugev lennunduse, logistika ja kaubaterminalide keskus.

2024. aastal pandi nurgakivi kahele olulisele hoonekompleksile, sealhulgas DHL Express Estonia 7260 m² ja 5200 m² suurusele Fedex Express Estonia AS-i täisautomaatse sorteerimissüsteemiga lennukaubaterminalidele. Mõlemad terminalid valmivad 2025. aasta kolmandas kvartalis, suurendades tunduvalt lennunduslogistilisi võimalusi.

Samuti algas 2024. aasta teisel poolel 11 000 m² suuruse lennukite hooldus- ja remondiangaaride kompleksi rajamine, mille valmimine on kavandatud 2025. aasta lõppu.

Nende arendustega viib Airport City ellu oma visiooni kujuneda juhtivaks rahvusvaheliseks lennundus- ja logistikakeskuseks, toetades Tallinna Lennujaama konkurentsivõimet ja majanduskasvu.

Kontserni digitaliseerimise arengukava „Lennujaam 4.0“

Maailm meie ümber areneb kiiresti ning muutuvad nii töötajate, reisijate kui ka koostööpartnerite ootused. Selleks, et nende ootustega sammu pidada ja pakkuda tippkvaliteeti, oleme jätkanud aktiivset tööd tõhusate, digitaalsete ja automatiseeritud lahenduste juurutamisel.

Kontserni arengukava „Lennujaam 4.0“ eesmärk on aidata tõsta lennujaama digitaliseerituse taset ja tõhustada tööprotsesse, viies meid infotehnoloogiliselt arenenud lennujaamade sekka. Selle kontseptsiooni eeskujul tegutsevad ka paljud teised rahvusvahelised lennujaamad, luues sellega innovatsioonivõrgustiku, kuhu kuulume ka meie.

2024. aastal jõudsime mitme olulise verstapostini, kui rakendasime uusi digitaalseid tööriistu ja lahendusi. Need aitavad tõhustada meie igapäevatööd ja parandada kasutajakogemust

- **Koduleht:** uuendasime täielikult kontserni kodulehe (www.airport.ee), mis on nüüd lihtsam, loogilisem ja kasutajasõbralikum. Uus veebikeskkond on loodud reisijate, tulevaste töötajate ja koostööpartnerite vajadusi silmas pidades.

- **Läbipääsulubade haldamise süsteem:** võtsime kasutusele uue süsteemi, mis tõhustab läbipääsulubade taotlemist, haldamist ja jälgimist, muutes protsessi nii turvalisemaks kui ka mugavamaks.

- **Ressursside haldamise lahendus maapealses teeninduses:** juurutasime süsteemi, mis optimeerib maapealse teeninduse ressursikasutust, parandades nii töötajate kui ka tehnika kasutamise tõhusust.

- **Service Desk:** võtsime kasutusele juhtumite ja tellimuste haldamise keskkonna, mis võimaldab kiiresti ja tõhusalt registreerida, analüüsida ja menetleda juhtumeid ning tagada teenuste mugav ja lihtne tellimine ning täitmine.

- **Iseteeninduslik pagasiloovutusseadmete süsteem:** vahetasime välja iseteeninduslike pagasiloovutusseadmete tarkvara. Sellega tagame reisijatele veelgi sujuvama ja tõrgeteta kogemuse pagasi registreerimisel ja loovutamisel.

- **Geoinfoportaal:** lõime uue geoinfoportaali, kuhu oleme koondanud lennujaama taristu ja asukohaandmed. See lihtsustab planeerimist ja haldamist meie paljudes osakondades.

- **Tarbimise andmete jagamise süsteem:** võtsime kasutusele uue süsteemi, mis võimaldab automaatselt koguda ja hallata energiatarbimise, kommunaalteenuste ja rendipindade andmeid ning jagada neid automaatselt klientidega, kes neid tarbivad.

Lisaks valmivad 2025. aastal veel muud Tallinna lennujaama infotehnoloogia (IT) projektid. Tähtsaimad neist on infoturbestandardi ISO27001 sertifitseerimine, uue lennujaama operatiivinfo jagamise rakenduse juurutamine, parklate haldamise süsteemi uuendamine ning auditite ja vastavushindamise süsteemi juurutamine.

Samuti panustame järgnevatel aastatel märkimisväärselt IT-taristu täiustamisse, tagades lennujaama IT-süsteemide veelgi parema kaitstuse ja jätkusuutlikkuse.

Oleme veendunud, et see digitaliseerimisteekond viib meid lähemale maailma juhtivate lennujaamade standarditele ja aitab täita meie visiooni tuleviku lennujaamast.

Meeskond

Kontserni meeskond

AS Tallinna Lennujaam tegutseb Eestis ja järgib siin tööjõule kehtivaid õigusakte. Oleme pühendunud võrdsete võimaluste edendamisele, töötajate heaolu toetamisele ja kogukonna arengusse panustamisele. Keskendume tervise edendamisele ja mitmekesisuse väärtustamisele, et luua positiivset mõju nii ettevõtte sees kui ka laiemalt ühiskonnas, olles samal ajal atraktiivne ja usaldusväärne tööandja.

Kontsernis Tallinna Lennujaam töötas 2024. aasta lõpu seisuga 665 töötajat. Töötajate keskmine tööstaaž on 7,9 aastat. AS-is Tallinna Lennujaam on 37% töötajatest töötanud üle kümne aasta ja AS-is Tallinn Airport GH on sama näitaja 23%. See peegeldab meeskonna pühendumust lennundussektoris pakutavatele karjääri rajamise ja enesetäiendamise võimalustele.

Tabel 13. Kontserni palgatöötajate vanuseline jaotus

	AS Tallinna Lennujaam %	AS Tallinn Airport GH %	AS Airport City %
Alla 30-aastased	12	41	0
30-50 aastased	57	54	100
Üle 50-aastased	31	6	0

Töötajate vabatahtlik voolavus oli emaettevõttes ligikaudu 9% (2023: 5%) ja tütarettevõttes ligikaudu 23% (2023: 16%). Koguvoolavus, mis hõlmab ka koondamisi, oli emaettevõttes 13% ja tütarettevõttes 28%. Jälgime töötajate lahkumise põhjuseid regulaarselt, et võtta kasutusele meetmeid koguvoolavuse vähendamiseks.

Suhtume oma töötajatesse võrdselt olenemata nende soost ja muudest tunnustest. Kontserni töötajatest 66% on mehed ja 34% naised. Nõukogus on naisi 20%, juhtide seas 40% ja juhtkonnas 50%.

Tasustamise põhimõtetes järgime välist konkurentsivõimet ja ametirühmade jaotust ning võrdse kohtlemise tava. Oleme alustanud tegevust juunis 2026 jõustuva Euroopa võrdse palga direktiivile vastavuse tagamiseks. Jälgime regulaarselt palgalõhestatistikat, et tagada meeste ja naiste võrdne tasustamine samaväärse töö eest.

Aruandeperioodil ei olnud kontsernis ühtegi teatatud diskrimineerimisjuhtumit ega inimõiguste rikkumise juhtumit. Kollektiivlepingud ja nende töötajate esindajad puuduvad kontsernis.

Organisatsioonimuudatused

2024. aasta jooksul kasvas töötajate arv kontsernis 3,5% (633-lt 665-le), sh maapealseid teenuseid osutuvas tütarettevõttes 4,3% (258-lt 269-le). Kontserni äristrateegia toetamiseks tegime mitu struktuurimuudatust.

Seoses Tartu-Helsingi regulaarliini taasavamisega mehitasime reisijate ja õhusõidukite teenindamise ametikohad. Kuressaare lennuinformaatori teenuse üleandmine Lennu-liiklusteeninduse AS-ile ning meteoteenuse edasine pakkumine Keskkonnaagentuuri poolt tõid kaasa töö ümberkorraldusi. Eritehnika ja hooldeteenuste osakonnas loodi tiimijuhtide ametikohad, et parandada töövahetuste operatiivset juhtimist. Taristuvaldkonnas alustasime ümberstruktureerimist, mis jõuab lõpule 2025. aastaks. Energeetikavaldkonna tähtsuse kasvuga seoses muutsime elektrivõrkude hooldusgrupi energeetika osakonnaks. Samuti lõpetasime IT infrastruktuuri osakonna mehitamise, et toetada digitaliseerimist ja organisatsiooni arengut.

Töötajate pädevuste arendamine

Kontsernis lähtume 70 : 20 : 10 õpperaamistikust, mille alus on põhimõte, et õppimine toimub eelkõige kogemuste kaudu, sotsiaalses keskkonnas ja formaalse õppe toel. Teadmisi ja kogemusi annavad edasi välis- ja sisekoolitajad ning praktikajuhendajad. 2024. aastal moodustas koolituskulude osakaal tööjõu-kuludes 1,2% (2023: 1,5%). Kontserni koolitus- ja arenduskulud olid 342 tuhat eurot (2023: 390 tuhat eurot).

2024. aasta koolitusteemades oli viis põhifookust:

- Pädevuskoolitused
- Juhtimisvõimekuse arendamine
- Kriisiolukorras toimetulek
- Vaimse tervise toetamine
- Vabatahtlikud koolitused

Uute kolleegide sujuva sisseelamise toetamiseks koostame igale töötajale ametikohapõhise õppekava, mis hõlmab nii teoreetilist kui ka praktilist väljaõpet, oluliste dokumentidega tutvumist ning e-õppe kursusi. 2024. aastal algatasime uue koolitusprogrammi „Tere tulemast lennujaama“, mis koosneb lühikestest veebimoodulitest Tallinna lennujaama tegevusvaldkondade ja teenindusstandardite kohta ning 2,5-tunnisest klassiruumikoolitusest. Koolitus annab põhjaliku ülevaate lennujaama toimimisest ja väärtustest, aidates uutel töötajatel kiiremini kohaneda.

Kevadel töötasime välja sisekoolitaja põhimõtted, mis said aluseks sisekoolitajate ja praktika-juhendajate õppeprogrammide uuendamisel. Lisaks baas- ja täiendkoolitustele alustasime sisekoolitajate vaatlust, et ühtlustada ja tõsta koolituste kvaliteeti ning sisekoolitajate taset.

Peale lennunduskoolituste keskendusid pädevuskoolitused peamiselt ohutusele ja seadmete õigele käsitlemisele. Täiendkoolitustena korraldasime veel lennuraja seisukorra hindamise, esmaabi-, töökeskkonna-, taimekaitse- ja muid sarnaseid koolitusi.

Iga lennujaamas töötav juht on ettevõtte väärtustest lähtuv, tulemustele keskendunud suunanäitaja, meeskonna arendaja ning toetava töökeskkonna looja, viies ellu ettevõtte visiooni ja strateegiat. Juhtide arenguks algatasime 2024. aastal koostöös Fontesega kuuekuulise mentori-programmi, milles osales 16 mentorit ja 16 menteed. Tänu programmi edukatele tulemustele jätkame seda 2025. aastal järgmise mentorite lennuga. Lisaks korraldasime juhtidele tagasiside andmise ja vastuvõtmise koolitusi ning sisekommunikatsiooni ja meediakoolitusi. Esimest korda juhirollis alustanud töötajatele pakkusime alustava juhi koolitust, mis andis osalejatele baasteadmised juhtimisest, ettevõtte juhtimispõhimõtetest ja eesmärgistamise protsessist.

2024. aastal korraldasime mitu kriisijuhtimiskoolitust, sealhulgas äkkrünnaku teadlikkuse koolituse. Kriisigrupi liikmed osalesid ka simulatsiooniõppusel, mille eesmärk oli harjutada praktikas läbi erinevate kriisiolukordadega toimetulek.

Vaimse tervise teadlikkuse ja parema tööõhkkonna edendamiseks korraldasime koostöös Peaasi.ee-ga esimese vaimse tervise esmaabi andjate koolituse. Kõigil töötajatel võimaldasime osaleda vaimse tervise aastakonverentsil. Samuti alustasime Tallinn Airport GH reisijateeninduse osakonnas kovisiooni praktikate juurutamist, et toetada keeruliste teenindusolukordade lahendamist. Selleks valisime töötajate seast vabatahtlikud kovisioonigruppide juhid, kes läbisid vastavad koolitused ja viisid oma gruppidega läbi esimesed kohtumised.

E-õppe keskkonnas on kõikidele töötajatele vabatahtlikud koolitused, mis võimaldavad täiendada oskusi ja teadmisi paljudes valdkondades, nagu ajajuhtimine, kuulamisoskused, jäätmete sorteerimine ja läbipõlemise ennetamine.

Töötajate rahulolu ja kaasamine

2024. aastal jätkasime koostöös Kantar Emoriga kontserni töötajate rahulolu- ja pühendumusuuringu tegemist. Uuringus osales 76% töötajatest ja TRI*M-indeksiks kujunes 58 punkti (2023: 63 p), mis on mõnevõrra alla kontserni seatud eesmärgi (65 p) ja riigi keskmise (68 p). Kõige kõrgemaid hindeid andsid töötajad töö sisule ja töökeskkonna ohutusele, samuti juhtimiskvaliteedile. Arenguruumi nähti aga töövahendite, tunnustamise ja infovahetuse parandamisel. Lisaks toodi esile vajadus leevendada töökoormust kõrghooaja eel, tagades piisava töötajate arvu.
Töö sisu ja töökeskkonnaohutuse küsimustes hindas 83% töötajatest oma tööd kõrgelt ning 80% tunneb end oma tööülesandeid täites ohutult ja turvaliselt.

Need valdkonnad on olnud meie fookuses ja me jätkame nende väärtustamist, et pakkuda töötajatele parimat võimalikku töökogemust. Panustame jätkuvalt töötajate tervise ja heaolu edendamisse sporditoetuse pakkumisega Stebby keskkonnas ja koostööd MyFitnessi spordiklubiga. Stebby ja MyFitnessi kaudu kasutas 2024. aastal sportimise ja terviseedendamise toetust regulaarselt ligikaudu 500 ema- ja tütarettevõtte töötajat ehk 82% meie kolleegidest.

MTÜ-sse Tallinna Lennujaama Spordiklubi kuulus aasta lõpus 69 liiget. Spordiklubi pakub töötajatele nii individuaal- kui ka ühistreeninguid ning võimalust osaleda rahvaspordivõistlustel. Klubi aktiivsus ja saavutused tõid 2024. aastal kõrge kuuenda koha Eesti sportlikemate ettevõtete seas. Klubiline tegevus, kevadel korraldatud spordiklubi matk ja muud ühistegevused on toetanud meeskonnavaimu ning pakkunud kollektiivile tervislikku ning lõõgastavat ajaveetmisvõimalust.

Sportimise asemel võivad töötajad kasutada ka tervisekindlustust, mis katab paljusid tervishoiuteenuseid, sealhulgas eriarstiabi, taastusravi, hambaravi ja vaktsineerimist. Samuti hüvitame haigestumise korral 2.–3. töövõimetuspäeva ja pakume soovijatele gripivaktsiini.

Lisaks oleme teinud hulga samme töövahendite, tunnustamise ja infovahetuse parendamiseks, mille puhul nähti uuringutulemuste alusel arenguruumi. Tunnustame regulaarselt kolleege, kes on silma paistnud oma panusega, ja avaldame klientidelt saadud positiivset tagasisidet siseveebis. Hindame pikaajalisi töösuhteid ning täname kolleege, kes on meie kontserni ettevõtetes töötanud 10, 20 ja 30 aastat. Aasta lõpus toimunud suursündmusel tõstsime esile 2024. aasta parimaid töötajaid.

Tööandja kuvand ja ühiskondlik mõju

Me teadvustame oma rolli ühiskonnas nii elutähtsa teenuse osutajana kui ka vastutustundliku ja ihaldusväärse tööandjana. Tallinna Lennujaam on elutähtsa teenuse osutaja, kelle ülesanne on tagada ühiskonna toimimiseks hädavajalikud teenused, sealhulgas lennukikütuse varustatus, sideühenduste toimimine ja meditsiiniteenuste kättesaadavus ka kriisiolukordades.

Samal ajal pöörame suurt tähelepanu oma rollile tööandjana, edendades karjäärivõimalusi ja toetades järelkasvu. Oleme korraldanud avalikkusele suunatud karjäärialgatusi, näiteks töövarjukuud ja virtuaalseid karjääripäevi, ning osalenud karjäärimessil „Võti tulevikku“. Jätkasime Eesti Lennuakadeemia üliõpilaste toetamist, andes välja AS-i Tallinna Lennujaam ettevõtete stipendiumi. Meie pühendumust atraktiivse ja usaldusväärse tööandjana kinnitab ka Kantar Emori

2024. aasta tööandja maine uuring, milles püsime noorte ja palgatöötajate seas ihaldusväärseimate tööandjate seas teisel kohal.

Meie eesmärk on ka tulevikus täita oma rolli vastutustundlikult ja kõrgel tasemel, pakkudes ühiskonnale nii usaldusväärseid teenuseid kui ka inspireerivaid karjäärivõimalusi.

Tööohutus ja töökeskkond

Oma töötajate hoidmiseks ning missiooni täitmiseks peame tähtsaks tööohutuse kõrget taset ja head töökeskkonda. Toetame järjepidevalt töötajate tööohutus-teadlikkuse kasvu ja edendame tööohutuse juhtimissüsteemi.

2024. aastat iseloomustab tööohutuse valdkonnas järjepidevus. Oleme olnud järjepidevad tööohutusteemade käsitlemisel juhtkonnas, töökeskkonnanõukogu töö on järjepidev ja kontsernis edendatakse järjepidevalt tööohutusteadlikkust.

Suurematest sammudest alustasime 2024. aastal tööohutusjuhendite laiahaardelist uuendamist koostöös välise tööohutuspartneriga. Aasta lõpus valmis tööohutuskäsiraamat koos kontserni tööohutusjuhtimise põhimõtetega ning lihtsustasime tööohutuse vahejuhtumitest teavitamist, võttes kasutusele infosüsteemi. Uuendasime töökeskkonna riskianalüüsi, mõõtsime müra- ja radoonitaset ning koostasime tegevusplaane, et maandada olulisi tööohutuse riske. Jätkasime 2023. aastal ellu kutsutud toredat algatust: märtsis korraldasime taas koostöös Peaasi.ee-ga vaimse tervise vitamiinikuuri ja emotsionaalse enesetunde testimise.

Radooni mõõtmise tulemusena selgus, et Tallinna lennujaama ühes tööruumis ületab radoonitase soovitusliku piiri, kõigis teistes ruumides jäid tulemused ohutu taseme piiresse. Töötajad viidi üle asendusruumi ning ohutuse ja töötajate tervise tagamiseks teeme enne kõnealuse ruumi taasavamist vajalikud parandustööd.

Kõrgeima müratasemе (103 dB) mõõtsime ATR-tüüpi lennuki saabumise ajal. Samuti oli kõrge müratase abijõuallika (APU) töö ajal (85 dB) ja pagasi mahalaadimise käigus (72–82 dB). Töötajatele oleme kuulmise kaitsmiseks taganud kohustuslikud kuulmiskaitsevahendid. Neid on kõik töötajad, kes viibivad mürarikkas keskkonnas, kohustatud kandma lennuki saabumise ja väljumise ning APU käivitamise ajal. Töötajad on teadlikud tööga seotud riskidest ja neid on koolitatud isikukaitsevahendite korrektse kasutamise alal.

2024. aastal toimus kontsernis 28 kerget tööõnnetust (2023: 23). Sel aastal viidi kontsernis läbi esimene kutsehaigestumise menetlus, mis oli seotud sundasendite ja vibratsiooni ohuteguriga.

Kui 2023. aasta tööõnnetused olid valdavalt seotud töötamisega keerulistes talvistes oludes, siis 2024. aastal on suur osa õnnetusi seotud raskuste teisaldamisega. Need on omakorda seotud mittestandardsete töövõtete kasutamise, korduvate liigutuste ja kitsastes tingimustes töötamisega, peale selle esineb kukkuvast raskusest põhjustatud vigastusi. Sageduselt teisel kohal on tasapinnal kukkumised (libedusest tingitud kukkumised või komistamised). Samuti tuli ette kergemaid vigastusi ettevaatamatusest tingitud valede töövõtete kasutamisel. Tööohutust ja -keskkonda parendame pidevalt koostöös töökeskkonnaspetsialistide ja -volinike ning töökeskkonnanõukoguga.

Kestlikkusaruanne

Sõltuvalt Euroopa Liidu eelnõu otsusest võib valmida kontserni esimene kestlikkusaruandluse direktiivi (EL) 2022/2464 (CSRD) nõuetele vastav aruanne 2026. aastal, kajastades 2025. aasta tulemusi. Eelnevad aruanded on koostatud globaalse aruandlusalgatuse (Global Reporting Initiative, GRI) standardi alusel, toetades üleminekut uutele nõuetele.

Aruanne ei hõlma CSRD aruandlusnõuete ettevalmistusi.

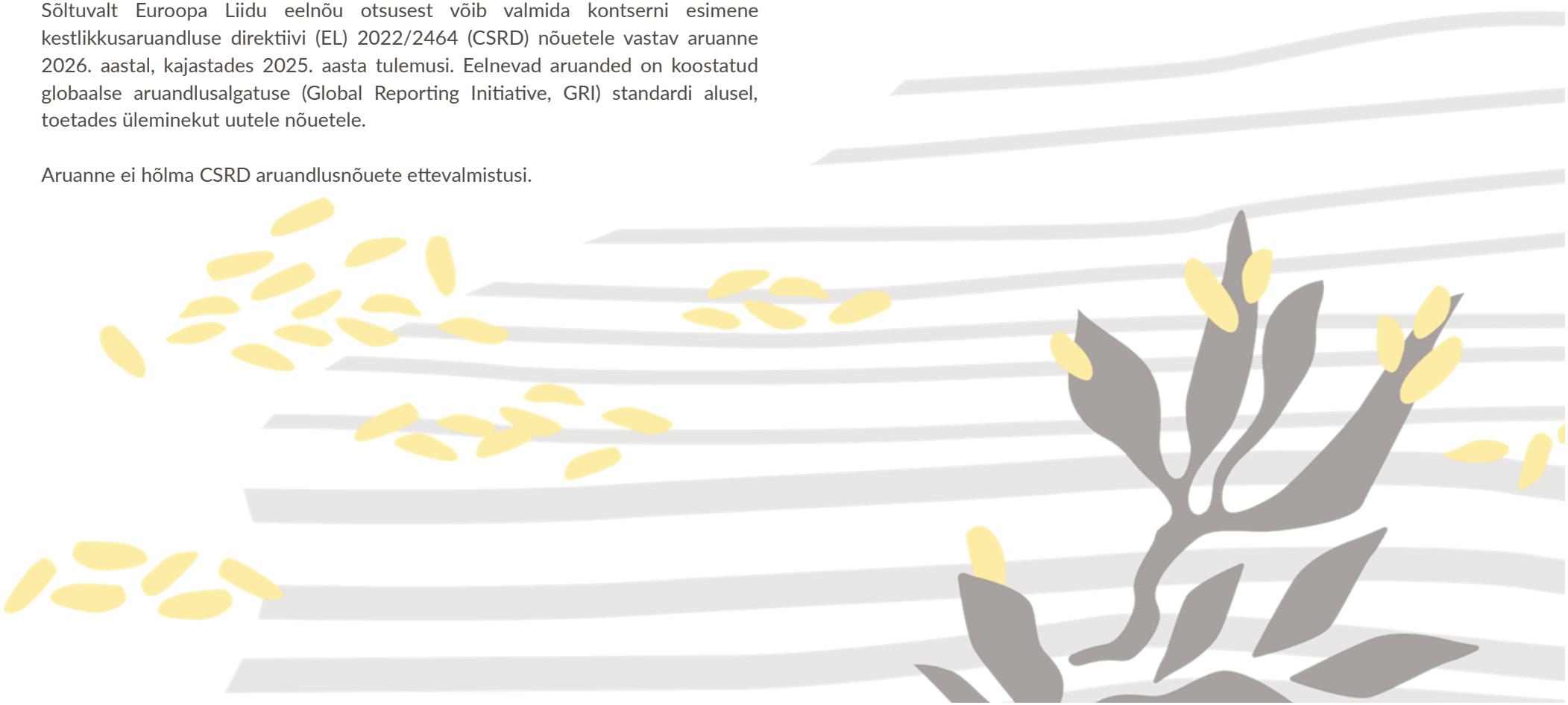

Kestliku arengu eesmärgid

Oma äritegevuses juhindume kestlikkuse põhimõtetest. Oleme alates 2018. aastast järginud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) kestliku arengu eesmärke (ingl *sustainable development goals*, SDG) ja sidunud oma tegevuse nendega.

Säästev ja vastutustundlik suhtumine meid ümbritsevasse keskkonda on väärtus, mida hindavad kõik ettevõtte töötajad ja kogukonna liikmed. Pingutame iga päev selle nimel, et tagada oma keskkonnategevuse tulemuslikkus ning saavutada sotsiaal-, majandus- ja keskkonnavaldkonna tasakaal.

Et illustreerida, kuidas aitab meie tegevus kaasa kestliku arengu eesmärkide saavutamisele, oleme sidunud need meie jaoks oluliste teemadega ja tähistanud aruandes läbivalt SDG-tähisega.

SDG	Alameesmärk	Kontserni tegevus
	3.8. Tagada kõikidele inimestele arstiabi, kaitse finantsriskide eest, juurdepääs kvaliteetsetele tervishoiuteenustele ning ravimitele ja vaktsiinidele.	Pakume töötajatele täiendavat tervisekindlustust, puugi- ja gripivaktsiini, läbipõlemise ennetamise nõustamist, vaimse tervise tuge ning hüvitame 2.–3. haiguspäeva. Oleme lennujaamade haldajana riigis elutähtsa teenuse osutaja.
	4.4. Suurendada 2030. aastaks noorukite ja täiskasvanute arvu, kellel on tööhõives osalemiseks, töö leidmiseks ja ettevõtlusega tegelemiseks vajalikud tehnilised ja kutseoskused.	Töötajatele pakume paindlikke õppimisvõimalusi, mentorlust ja erialaseid koolitusi. Toetame noori ja kogukonda Lennuakadeemia stipendiumiga, korraldame töövarju- ja uudishimupäevi, võtame praktikante ning pakume alustavatele juhtidele koolitust.
	5.4. Väärtustada tasustamata hooldamist ja kodutöid, propageerides riigis sobival viisil kohustuste jagamist leibkonnas ja perekonnas. 5.5. Tagada, et naistel on võrdsed võimalused täielikult ja tõhusalt osaleda poliitikat, majandust ja avalikku elu käsitlevate otsuste tegemises kõikidel tasanditel.	Järgime soolise võrdõiguslikkuse põhimõtteid, tagades võrdsed arenguvõimalused kõigile töötajatele. Toetame meeste osalust vanemapuhkuses.
	6.3. Parandada 2030. aastaks vee kvaliteeti, vähendades saastamist ning viies miinimumini ohtlike kemikaalide ja materjalide keskkonda heitmine.	Seirame sademevee kvaliteeti ja rakendame veeressursse säästvaid lahendusi ehitusprojektides. Vähendame keskkonnareostusi riskianalüüsi, koolituste ja tehnika uuendamise abil. Tagame lennujaamades puhta joogivee kõigile.
	7.2. Suurendada 2030. aastaks taastuvenergia osakaalu üle maailma toodetavas energias. 7.3. Kahekordistada 2030. aastaks energiatõhususe määra.	Vähendame elektrienergia tarbimist reisija kohta, toodame kohapeal taastuvelektrit ning tarnime ainult taastuvtoorainel elektrit ja kütet. Ehitame energiatõhusaid hooneid.

SDG	Alameesmärk	Kontserni tegevus
	9.1. Arendada usaldusväärset, jätkusuutlikku ja vastupidavat taristut, sealhulgas parandada piirkondade ja rahvusvahelisi ühendusi.	Arendame lennujaamade taristut, luues keskkonnasäästliku ja kasutajakeskse linnaruumi, mis toetab kliimaeesmärke. Tagame lennuühendused Euroopa sihtkohtadesse, olles usaldusväärne partner äriühingutele, kohalikule omavalitsusele ja riigile.
	12.5. Vähendada 2030. aastaks vältimise, vähendamise, ringlussevõtu ja taaskasutamise teel oluliselt jäätmeteket.	Keskkonnajuhtimissüsteemile on allutatud kõik põhi- ja tugiteenused. Tagame ohtlike jäätmete nõuetekohase käitlemise, vähendame jäätmeteket reisija kohta ning suurendame taaskasutatavate jäätmete osakaalu jäätmekäitluse tegevuskava alusel. Ootame oma partneritelt jäätmete sorteerimist ja jäätmekäitlejalt nende suunamist taaskasutusse.
	13.3. Täiustada inimeste ja asutuste suutlikkust kliimamuutuste leevendamise, nendega kohanemise, nende mõjude vähendamise ning nende eest varase hoiatamise valdkonnas.	Saavutame Tallinna lennujaama CO_2e neutraalsuse 2025. aastaks ja kliimaneutraalsuse 2030. aastaks. Arvutame igal aastal heitkoguseid ning laiendame arvutused kõikidele kontserni lennujaamadele. Vähendame fossiilkütuste kasutust, soetame väiksema heitega tehnikat ja kasutame taastuvtoorainest parafiinkütust. Olulise mõjuga partneritelt küsime CO_2e vähendamise tegevuskava.
	16.6. Luua kõikidel tasanditel tõhusad, vastutustundlikud ja ausalt tegutsevad institutsioonid.	Lähtume hea ühingujuhtimise põhimõtetest ning järgime ISO 9001:2015 ja 14001:2015 standardeid. Teeme regulaarselt auditeid, et tagada teenusetaseme täitmine ja maandada vastavusriske. Läbipaistvate hanketingimustega tagame teenuseosutajate õiglase konkurentsi.

Keskonnamõju ja -juhtimine

Lennundusvaldkonnast pärineb kogu maailma kasvuhoonegaasidest 1–2%, millest lennujaamade osa on 5%*. Teeme iga päev tööd selle nimel, et vähendada lennujaamade käitamise negatiivset mõju ja koormust keskkonnale ning viia oma tegevus kooskõlla kestliku arengu põhimõtetega. Oma tegevuses lähtume viiest keskkonnaeesmärgist: tagame energia-tõhususe ja taastuvenergiale ülemineku, vähendame õhku eralduvat CO_2 ja õhusaastet, tagame joogi- ja sademevee kvaliteedi, vähendame jäätmeteket ning tagame vastavuse mürataseme nõuetele.

*Rivera, A., Movalia, S., Rutkowski, E., Rangel, Y., Pitt, H., & Larsen, K. (2023, September 19). Global Greenhouse Gas Emissions: 1990-2021 and Preliminary 2022 Estimates. Home Note. 4.
European Environment Agency. (2018). Annual European Union greenhouse gas inventory 1990–2016 and inventory report 2018: Submission to the UNFCCC Secretariat

Tagame energiatõhususe ja taastuvenergiale ülemineku

Lennujaama taristu, sealhulgas lennurada, valgustus ja tugihooned, tarbivad energiat ööpäev ringi ning nende tarbimismaht on võrreldav mõne Eesti väikelinna omaga. 2023. aastal moodustas Tallinna lennujaama elektritarbimisest tulenev CO_2 heide 70,6% kogu ettevõtte heitest. Et vähendada energiatarbimisest tulenevat keskkonnamõju, toodame päikeseenergiat ise nii palju kui võimalik ja ostame alates 2024. aastast kõikides lennujaamades ainult taastuvenergiast toodetud päritolutunnistusega elektrit. Selle tulemusena oleme vähendanud oma elektritarbimisest tulenevat CO_2 heidet 100% võrreldes 2018. aastaga. Ettevõtte koguheitmest moodustab see vähenemine 2024. aastal 78%.

Meie strateegiline eesmärk on toota aastas keskmiselt 35% tarbitud energiast kohapeal. Kokku tootsime sel aastal 6,2 GWh ehk 43% oma aastasest elektritarbimisest (kogu tarbimine on 14,5 GWh).

2030. aastaks tahame toota rohkem elektrienergiat, kui suudame tarbida. Selleks suurendame oma taastuvenergia tootmise võimekust ja jätkame investeerimist energiatõhusa taristu arendamisse.

Energiatõhususe ja kestlikkuse põhimõtteid ettevõtte ehitus- ja arendustegevuses käsitleme tegevusaruande peatükis „Ehitus ja arendustegevus Tallinna lennujaamas ning regionaalsetes lennujaamades“.

Tabel 14. Päikeseparkide toodang 2023. kuni 2025 (prognoos).

	Aasta	Tootmisvõimsus kW	Toodetud päikeseenergia kWh	Tootmise osakaal tarbimisest %
Tallinna lennujaam	2025 (prognoos)	4950	2 375 461	16
	2024	3100	3 987 800	30
	2023	3100	1 539 355	16
Regionaalsed lennujaamad	2025 (prognoos)	2330	4 330 341	258
	2024	1750	2 251 200	175
	2023	1750	612 228	39
Kokku	2025 (prognoos)	7280	6 705 802	40
	2024	**4850**	**6 239 429**	**43**
	2023	4850	2 151 583	18

Õhku eralduva CO_2e ja õhusaaste vähendamine

Tallinna Lennujaam on alates 2018. aastast, mis on määratud meie CO_2e vähenduse baasaastaks, liitunud lennujaamade CO_2e heite haldamise programmiga Airport Carbon Accreditation (ACA). Selle raames hindame ja jälgime oma heite vähendamise edusamme. Meie iga-aastaseid CO_2e andmeid ja kasutatavat metoodikat on auditeerinud ja valideerinud sõltumatu kolmas osapool.

Meie eesmärk on vähendada 2018. aastaga võrreldes reaalsete tegevustega CO_2e heidet 80–90% aastaks 2025 ning kasutada alles seejärel CO_2e vähendamise krediite tasaarveldamiseks. Tegevustes lähtume ettevõtte kliimaneutraalsuse teekaardist, mis keskendub praktilistele tegevustele, riskide hindamisele ja väärtusahela kaasamisele, et saavutada eesmärgistatud vähendused.

Oleme heitkoguste vähendamisel võtnud fookusse kolm peamist valdkonda. Esiteks toodame ise võimalikult palju päikeseenergiat ning ostame lisaks ainult taastuvenergiast toodetud elektrit. Teiseks soetame üksnes 0 kg CO_2e heitega sõidukeid (võimalusel ka eritehnika). Kolmandaks oleme asendanud fossiilkütused taastuvtoorainest valmistatud alternatiivkütustega, mille abil vähendasime 2024. aastal oluliselt kütusest tulenevat CO_2e heidet.

Esimese täisaasta lõpuks on märkimisväärsete muutustena esile tõstetud taastuvenergia tootmise ja kasutamise tulemusel vähenenud jalajälg 12 725 t. Lisaks kahandasid üheksa elektrilise tehnikaühiku kasutuselevõtt ja parafiinkütuse kasutuselevõtt 860 t CO_2e võrreldes baasaastaga. Kaugkütte kasutamine on vähendanud heidet 2 109 t CO_2e, kusjuures kaugkütte koostisest moodustab 71% taastuvtooraine ja 29% maagaas. Kokkuvõttes on ettevõtte süsiniku-jalajälg 2018. aastaga võrreldes vähenenud peaaegu 95% tänu CO_2e vähendamise tegevuskava rakendamisele.

13 KLIIMAMEETMED

Joonis 5. Tallinna lennujaama CO_{2e} ja õhusaaste vähendamine

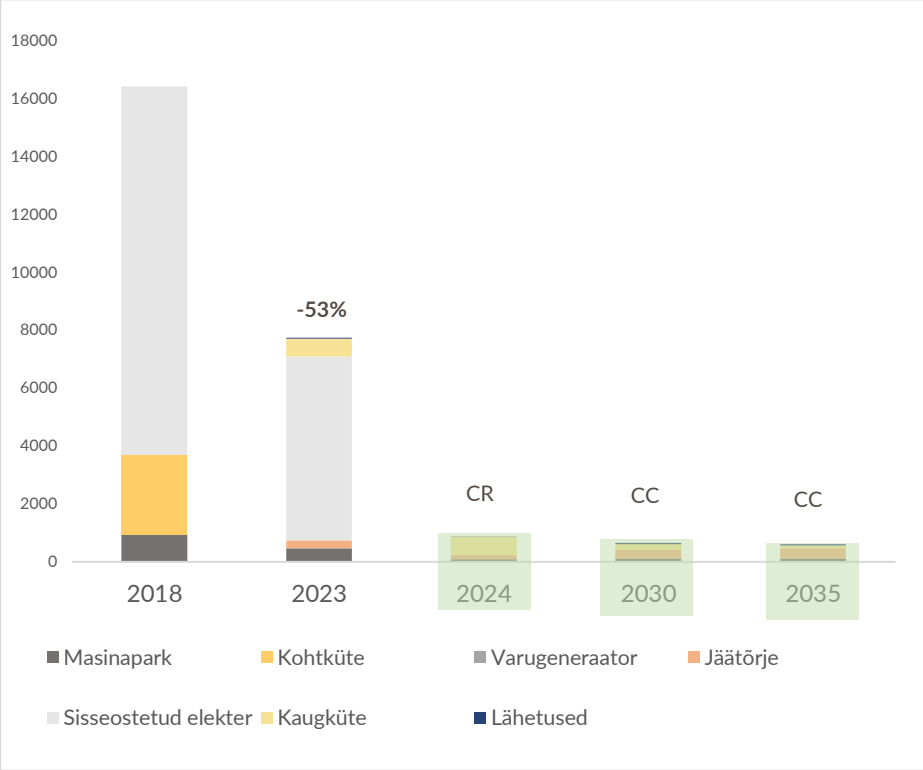

Joonisel on võrreldud kõiki aastaid baasaastaga. Metoodika ja tegevused on aastani 2030 täpsustatud ettevõtte kodulehel oleval kliimaneutraalsuse teekaardil. Alates 2024. aastast on rohelisega märgitud tulbad, mis kajastavad süsinikukrediitidega tasaarveldamist. CR tähistab süsiniku maandamise krediite ja CC süsiniku eemaldamise krediite. 2024. aastal on eeldatav tasaarvelduse maht 878 t CO_2e.

Kaasame CO_2e vähendamisse ka sidusrühmi ja väärtusahelasse kuuluvaid partnereid. Palume neil edastada andmeid Tallinna lennujaama territooriumil nende tegevusest tulenevate heitkoguste kohta. Lisaks uuendame lepingutingimusi, et oodata olulise mõjuga partneritelt CO_2e vähendamise tegevuskava, heitevabade sõidukite kasutust ja keskkonnamõju analüüsi. 2024. aastal moodustasid partnerite tegevusest tulenevad heitkogused 1 915 t CO_2e.

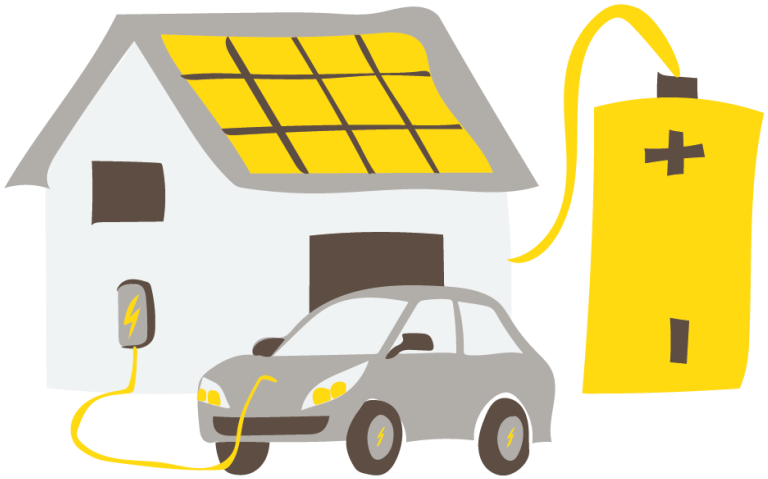

„Kõik meie patrullautod lennujaamas on hübriidid ja 2025. aastal läheme üle elektriautodele. Mõõdame oma jalajälge ning panustame keskkonnasäästlikesse valikutesse.“

Foruse juhatuse esimees Kalev Reiljan
https://forus.ee/forus-alustab-detsembrist-tallinna-lennujaamas-lennundusjulgestusteenusega/

Tabel 15. Kliimaneutraalsuse teekaart, mõjuala 3 tegevused

Tegevuska va eesmärk	Valdkond	Tegevus	Eesmärk	Mõõdik
Mõjuala 3	Partnerid	Korraldame transpordisektori Rohefoorumit, partneritele Rohehommikuid ja kogukonnale ühisüritusi, sealhulgas maailmakoristuspäeva	Kord kvartalis teadlikkuse suurendamise üritused, sh esitlused	Teadlikkuse suurendamise tegevuste arv aastas
	Partnerid	Partneritelt, kes tegutsevad meie territooriumil, ootame 2028. aastaks 0 kg CO_2/km nõude täitmist ning CO_2 heite maandamise eesmärgistamist	2029. aastaks saavutame 40% partnerite masinapargi CO_2 heite vähenduse	Partnerite masinapargi (v.a eritehnika) heited (kg CO_2)
	Rajame partneritele, reisijatele ja töötajatele elektriautode laadimise taristu	2028. aastaks on laadimistaristu paigaldatud ja toimib	Paigaldame vähemalt ühe laadimispunktiga 50 parkimiskoha kohta	Rajame partneritele, reisijatele ja töötajatele elektriautode laadimise taristu
	Partnerid	Laiendame päikesepaneelide kasutamist renditud hoonetele	Selgub hiljem	Selgub hiljem
	Partnerid	Tallinnas keelustatakse teatud ühekordsed plasttooted	Vähendame reisiterminalis pakendijäätmeid 30%	Pakendijäätmete osakaal %
	Partnerid	Suhtleme avatult partnerite, lennufirmade, lennukoolide ning väike- ja huvilenduritega	Pole kohaldatav	Pole kohaldatav

Joonis 6. Kliimaneutraalsuse teekaart

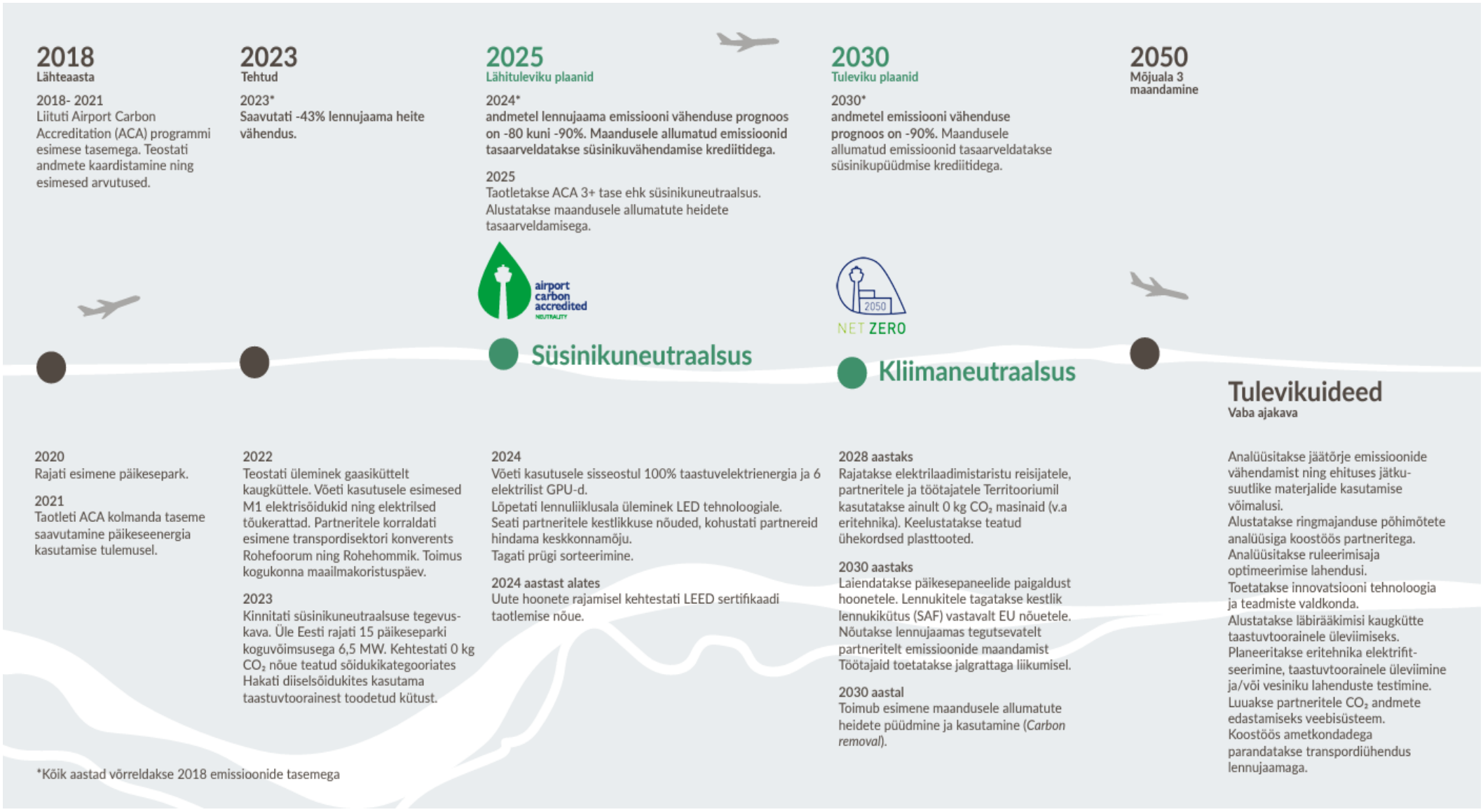

Puhta joogi- ja sademevee tagamine

Tagame puhta joogivee kättesaadavuse igale reisijale ja seirame regulaarselt joogivee kvaliteeti. Tallinna lennujaamas tarbisid reisijad 2024. aastal hinnanguliselt 13 464 m³ kraanivett.

Lennujaama tegevuse lahutamatu osa on õhusõidukite ja reisijate ohutuse tagamine, mille nimel teeme talviti jäätõrjeoperatsioone. Kasutame lennukite jäätõrjeks propüleenglükooli (*type 1 ja 2*) ning raja jäätõrjeks naatrium- ja kaaliumformiaati. Need kemikaalid on kergesti biolagunevad, ei kuhju keskkonda ja on elusorganismide jaoks vähetoksilised. Siiski on pikemate talveperioodide tõttu nende kasutuskogused märkimisväärselt kasvanud (2024. a tegime jäätõrjet ka maikuus).

Tabel 16. Jäätõrjevedelike kasutus

	Ühik	2024	2023	2022	2021
Propüleenglükool	L	291 360	680 583	539 656	209 754
Naatriumformiaat	kg	108 000	148 000	262 909	48 000
Kaaliumformiaat	kg	552 348	533 109	357 860	277 550

Keskkonnamõju vähendamiseks oleme rakendanud hulga meetmeid, sealhulgas rajanud nüüdisaegsed sademevee juhtimissüsteemid. 2023. aastal viisime lõpule lennuliiklusala arendusprojekti, mille käigus ehitasime uued sademevee äravoolusüsteemid ja lennukite jäätõrjeplatsid. Tallinna lennujaamas kogume saastunud sademevee ja juhime selle reoveesüsteemi, et vältida selle sattumist looduslikesse veekogudesse.

Hoolimata rakendatud meetmetest võivad väiksemad kogused saasteaineid siiski jõuda ümbritsevatesse kraavidesse sulaveega. Nende kraavide taset jälgime kvartalipõhiselt vastavalt kehtivatele keskkonnalubadele nii Tallinna kui ka Kärdla lennujaamas.

2024. aastal ületas Tallinnas saasteainete kontsentratsioon piirväärtusi 18% juhtudel, mille eest tasusime vastavalt keskkonnatasu ning Kärdlas ületused puudusid. Nende juhtumite minimeerimiseks jätkame aktiivselt meetmete täiustamist ja sademevee juhtimissüsteemide tõhustamist, et kaitsta nii kohalikku keskkonda kui ka tagada meie tegevuse vastavus keskkonnanõuetele.

Tallinna lennujaama ala sademevee kvaliteeti mõjutavad lisaks jäätõrjele Suur-Sõjamäe kraavidest pärit sademevesi, mis voolab läbi lennujaama ala, ning õli- ja kütuse reostused, mis võivad tekkida teenindustehnika rikete ning lennukite tankimise ja mootorite hoolduse käigus. Reostuse ennetamiseks hooldame tehnikat regulaarselt ning koolitame töötajaid ja partnereid õigete töövõtete ja tehnika korrektse kasutamise alal. Kui reostust ei õnnestu siiski täielikult vältida, likvideerime selle viivitamatult absorbendiga ning kehtestatud protseduurid tagavad pideva aruandluse ja operatiivse reageerimise. Juhtumite põhjusi uurime põhjalikult, et vältida sarnaste olukordade kordumist. Kategooria 1 reostus on kõige levinum ja hõlmab kuiva ilmaga kuni 10 m² suuruse ala.

Joonis 7. 2024. Tallinna Lennujaama reostused kategooriate järgi

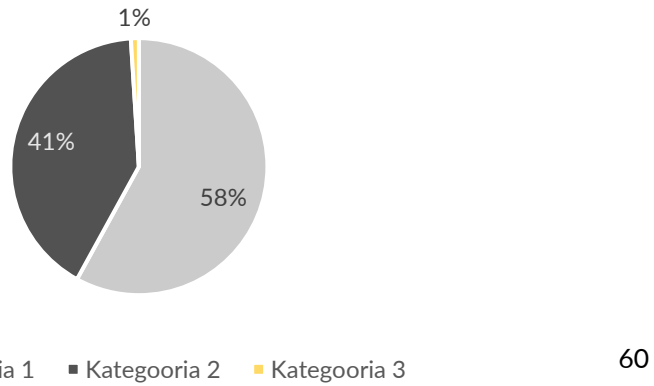

Jäätmetekke vähendamine

Jäätmekäitlusel on keskkonnaeesmärkide saavutamisel kaalukas roll. Peame oluliseks jäätmete liigiti kogumist. 2024. aastal lõime jäätmete sortimise süsteemi, et koguda paberi-, pakendi- ja biojäätmed eraldi ka hoonetes, kus see polnud seni võimalik. Jätkame nii reisijate kui ka töötajate teadlikkuse suurendamist jäätmete sortimisest.

Tabel 17. Jäätmekäitluse näitajad Tallinna Lennujaamas

Jäätmekäitluse näitaja	Ühik	2024	2023	2022	2021	2020
Segaolmejäätmed	tonni	196	369	415	361	215
Jäätmekogus reisija kohta	kg	0,10	0,14	0,18	0,29	0,26
Liigiti kogutavate jäätmete osakaal	%	34	12	16	9	7

Töötame jäätmetekke vähendamise nimel ning otsime võimalusi toetada ringmajanduse eesmärke, mille rakendamist oleme hanketingimuste abil juba alustanud.

Peame oluliseks ühekordse plasti tarbimise vähendamist. Julgustame inimesi ostma sööki ja jooki enda anumasse ning otsime parimaid lahendusi biolagunevate või taaskasutatud materjalide kasutuselevõtuks. Tagame puhta joogivee kättesaadavuse igale reisijale ja sellega vähendame plastpudelite ühekordset kasutamist. Reisijad saavad tasuta täita oma veepudeleid ettenähtud kohtades lennujaamas, vältides vajadust osta julgestuskontrolli järel plastpudelis vett.

Mürataseme nõuetele vastavuse tagamine

Ehkki lennunduse ja linnastumisega kaasneb vältimatult müra, teeme kõik endast oleneva, et mürahäiringuid vähendada. Peame tähtsaks oma tegevuse tõttu tekkiva müra minimeerimist.

Selleks võtame kasutusele keskkonnasäästlikke ja vaiksemaid seadmeid, mis aitavad igapäevast mürafooni vähendada. Lennukite testimiseks oleme rajanud müratõkkeseinad ja ehitustöödel arvestame ümbritseva keskkonnaga.

Vastutustundlik maksumaksja

Oleme vastutustundlik maksumaksja. Lähtume oma tegevuses õigusaktidest ja peame kinni tähtaegadest, teeme tehinguid turuhinnas ning tähtsustame avatud ja abivalmis suhtlust maksuhalduriga.

2024. aastal oli kontserni maksujalajälg 12,6 miljonit eurot (2023: 11,1 mln eurot). See näitab meie panust ühiskonda maksude maksmise kaudu.

Tabel 18. Kontserni makstud ja kogutud maksud tuhandetes eurodes kassapõhise arvestuse alusel

tuhandetes eurodes	2024	2023	Muutus 2024-2023 %
Tööandja maksud (tasutud maksud)	7 303	6 472	13%
Maamaks (tasutud maksud)	325	325	0%
Töötajatelt kinnipeetud maksud (kogutud maksud)	4 681	4 123	14%
Muud tasutud ja kogutud maksud	309	211	47%
Maksud kokku	12 618	11 131	13%

Märkus. Makstud maksude puhul on kontsern kulu kandja. Kogutud maksude puhul on kontsern koguja rollis, kandes maksud edasi Maksu- ja Tolliametile.

GRI sisukord

Kestlikkusaruandes tugineme üle maailma tunnustatud globaalse aruandlusalgatuse (Global Reporting Initiative, GRI) aruandlusstandardile, mis toetab kõige päevakajalisemate teemade käsitlemist aruandes.

GRI standardi järgi oleme võtnud oluliste mõjukohtade kindlaks määramise ja ulatuse piiritlemise aluseks ettevõtte töötajate ja juht- konnaga tehtud intervjuud, kirjandus-, andme- ja meediaanalüüsi, külastusvaatluse ning eksperdihinnangud. Mõju olulisuse määramisel oleme kasutanud intervjuusid ettevõtte töötajate ja juhtkonnaga. Olulisuse hindamist mõjutavad ka riigi õigusaktid ja ühiskonna seaduskuulekus, mis hea toimimise puhul vähendavad teema tähtsust ettevõtte jaoks ja vastupidi. Kaasatud sidusrühmad on täpsemalt kirjeldatud sellekohases peatükis.

Tuvastatud olulised teemad on järgmised (allolevas GRI sisuregistris ja aruandes jooksvalt tähistatud SDG-märgisega):

- energia
- heitkogused
- heitvesi ja jäätmed
- keskkonnanõuetele vastavus
- tööhõive
- töötervisehoid ja -ohutus
- koolitus ja haridus
- mittediskrimineerimine
- sotsiaal-majanduslik nõuetele vastavus
- majandustulemused
- kaudne majandusmõju
- korruptsiooni tõkestamine

Tabel 19. GRI sisuregister

Standard	Avalikustatav teave	
GRI 102: Üldine avalikustatav teave	**Organisatsiooni profiil**	
	102– 1 Ettevõtte nimi	7
	102– 2 Peamised tegevused, kaubamärgid, tooted ja/või teenused	7
	102– 3 Peakontori asukoht	7
	102–4 Ettevõtte tegevuskohad	7
	Kestliku arengu eesmärk nr 9 Ehitada vastupidav taristu, toetada kaasavat ja säästvat industrialiseerimist ning innovatsiooni	24-25 45-46
	102– 6 Riigid, kus ettevõte tegutseb	7
	102– 7 Ettevõtte suurus	7
	102– 8 Tööjõu struktuur	8
	102– 9 Tarneahela kirjeldus	20-23
	102– 10 Olulised muudatused organisatsioonis ja selle tarneahelas	50
	102– 11 Ettevaatusabinõude rakendamine	15-19
	102– 12 Osalemine välistes algatustes (peamised toetusvaldkonnad ja –tegevused	50-52
	102– 13 Liikmelisus ja kuuluvus organisatsioonidesse	51-52
	Strateegia	
	102– 14 Juhatuse esimehe pöördumine	3-5
	102– 15 Peamised mõjud, riskid ja võimalused	15-19
	Eetika	
	102– 16 Väärtused, põhimõtted, standardid ja käitumistavad	10-11
	Ühingujuhtimine	
	102– 18 Juhtimisstruktuur	8, 11-13
	Huvigruppide kaasamine	
	102– 40 Huvigruppide nimekiri	-
	102– 42 Huvigruppide kaardistamine ja valik	57-58
	102– 43 Huvigruppide kaasamise põhimõtted	57-58
	102– 44 Olulisemad tõstatatud teemad ja murekohad	9
	Aruandluspõhimõtted	
	102– 45 Finantsaruandes hõlmatud üksused	7
	102– 46 Aruande sisu ja teemade ulatuse määratlemine	11
	102– 47 Oluliste teemade loetelu	28-31
	102– 48 Avalikustatava teabe korrigeerimine	-
	102– 49 Muutused aruandluses	-
	102– 50 Aruandlusperiood	01.01.2024-31.12.2024
	102– 51 Viimase aruande avaldamise kuupäev	08.05.2024
	102– 52 Aruandlustsükkel	The report is prepared annually. The report in accordance with the GRI guidelines has been prepared since 2014. All previous reports are available on the website of Tallinn Airport.
	102– 53 Aruannet puudutavate küsimuste kontakt	quality@tll.aero
	102– 54 Aruande vastavus GRI standardile	62-64
	102– 55 GRI sisuregister	62-64
	102– 56 Väline kinnitus	The Group's annual report has been approved by the auditor AS PricewaterhouseCoopers
GRI 103: Juhtimisviisi kirjeldus	103– 1 Aruande ulatus ja piirid	10
	103– 1 Juhtimispõhimõtted ja selle komponendid	12-14
	103– 1 Juhtimispõhimõtete hindamine	10
	Kestliku arengu eesmärk nr 12 Tagada säästev tarbimine ja tootmine	61
GRI 201: Majandus-tulemused	201– 1 Ettevõtte loodav ja jaotatav väärtus	20-25
	Kestliku arengu eesmärk nr 8 Toetada jätkusuutlikku, kaasavat ja säästvat majandus- arengut ning tagada kõikidele inimestele inimväärne töö	9, 21, 49
GRI 203: Kaudne majandusmõju	203– 1 Infrastruktuuri investeeringud ja toetatud teenused	24-25 45-46
GRI 205: Korruptsiooni tõkestamine	205– 1 Korruptsiooniga seotud riskide hindamine	17-18
	205– 2 Korruptsioonivastase poliitika ja protseduuride alane	11, 17-18

	suhtlus ja koolitus	
	205– 3 Korruptsioonijuhtumid ja järgnenud tegevused	No cases of corruption detected in 2024
	Kestliku arengu eesmärk nr 16 Toetada rahumeelseid ja kaasavaid ühiskondi, et saavutada säästev areng; tagada õiguskaitse kõikidele ning luua kõikidel tasanditel tõhusad, vastutustundlikud ja kaasavad institutsioonid	10-11
GRI 302: Energia	302– 1 Energia tarbimine organisatsiooni ees	57
	302– 3 Energiatõhusus	57
	302– 4 Energiatarbimise vähendamine	57
	Kestliku arengu eesmärk nr 7 Tagada taskukohane, usaldusväärne, säästev ja kaasaegne energia kõikidele	57
GRI 304: Bioloogiline mitmekesisus	304– 2 Tegevuste ja teenuste oluline mõju bioloogilisele mitmekesisusele	-
	Kestliku arengu eesmärk nr 15 Kaitsta ja taastada maismaa ökosüsteeme ning propageerida nende säästvat kasutamist; majandada metsi säästvalt ning peatada ja pöörata ümber pinnase halvenemine ja bioloogilise mitmekesisuse hävimine	-
GRI 305: Heitkogused	305– 5 Kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine	57-59
	305– 7 Lämmastikoksiid ja vääveloksiid ning teised olulised õhuheited	-
	Kestliku arengu eesmärk nr 17 Tugevdada tegevuskava rakendamise meetodeid ja taaselustada säästva arengu alane ülemaailmne partnerlus	
	Kestliku arengu eesmärk nr 11 Muuta linnad ja asulad kaasavaks, turvaliseks, vastupidavaks ja säästvaks	55
	Kestliku arengu eesmärk nr 13 Võtta kiiresti meetmeid kliimamuutuste ja nende mõjudega võitlemiseks	57-59
GRI 306: Heitvesi ja jäätmed	306– 1 Vee väljalase kvaliteedi ja sihtkoha järgi	60
	306– 2 Jäätmed vastavalt tüübi ja käsitluse meetodile	60
	306– 3 Olulised lekked	60
	306– 4 Ohtlike jäätmete vedu	-
	306– 5 Veekogud, mida mõjutab vee väljavool ja/või äravool	60
	Kestliku arengu eesmärk nr 6 Tagada kõikidele joogivesi ja kanalisatsioon ning veevarude säästev majandamine	60
GRI 307: Keskkonnalane nõuetele vastavus	307– 1 Mittevastavused keskkonnanõuetele ja regulatsioonidele	
GRI 401: Tööhõive	401– 1 Uute töötajate värbamine ja töötajate voolavus	49-50
GRI 403: Töötervisehoid ja -ohutus	403– 1 Töötervisehoiu ja tööohutuse juhtimissüsteem	52
	403– 2 Ohu tuvastamine, riskihindamine ja vahejuhtumite uurimine	52
	403– 4 Töötajate osalemine, konsulteerimine ja suhtlemine töötervisehoiu ja -ohutuse valdkonnas	52
	Kestliku arengu eesmärk nr 3 Tagada kõikidele vanuserühmadele hea tervis ja heaolu	51-52
GRI 404: Koolitus ja haridus	404– 1 Keskmine koolitustundide arv töötaja kohta aastas	50
	404– 2 Programmid töötajate oskuste arendamiseks ja ülemineku toetamiseks	50
	404– 3 Töötajate osakaal, kellega viiakse regulaarselt läbi tulemus- ja arenguvestlusi	-
	Kestliku arengu eesmärk nr 4 Tagada kõikidele kaasav ja õiglane kvaliteetne haridus ning elukestva õppe võimalused	50-51
	Kestliku arengu eesmärk nr 5 Saavutada sooline võrdõiguslikkus ning suurendada naiste ja tütarlaste mõjuvõimu	49
GRI 406: Mittedis-krimineerimine	406– 1 Diskrimineerimise juhtumid ja parandusmeetmed	No cases of discrimination detected in 2024
GRI 419: Sotsiaal-majanduslik nõuetele-vastavus	419– 1 Mittevastavus sotsiaal-majanduslikele nõuetele	

2024. konsolideeritud majandusaasta aruanne

Sisukord

Kontserni lühiiseloomustus ja kontaktandmed **67**

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne **68**

Konsolideeritud koondkasumiaruanne **69**

Konsolideeritud rahavoogude aruanne **70**

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne **71**

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad **72**

LISA 1. Üldine informatsioon 72

LISA 2. Kokkuvõte olulisematest arvestus- ja aruandluspõhimõtetest 72

LISA 3. Finantsriskide juhtimine 81

LISA 4. Olulised raamatupidamishinnangud 85

LISA 5. Materiaalne põhivara 86

LISA 6. Immateriaalne põhivara 90

LISA 7. Kinnisvarainvesteeringud 91

LISA 8. Kasutusrent 91

LISA 9. Varud 93

LISA 10. Nõuded ja ettemaksed 93

LISA 11. Finantsinstrumendid 94

LISA 12. Raha ja raha ekvivalendid 95

LISA 13. Võlakohustised 95

LISA 14. Laenutagatis ja panditud vara 97

LISA 15. Sihtfinantseerimine 98

LISA 16. Võlad tarnijatele ja muud võlad 100

LISA 17. Maksuvõlad 101

LISA 18. Viitvõlad töötajatele 101

LISA 19. Omakapital 101

LISA 20. Müügitulu 102

LISA 21. Muud äritulud 103

LISA 23. Mitmesugused tegevuskulud 103

LISA 24. Tööjõukulud 104

LISA 25. Finantstulud ja -kulud 104

LISA 26. Tingimuslikud ning siduvad tulevikukohustised 105

LISA 27. Tingimuslik vara 105

LISA 28. Tulumaks 105

LISA 29. Tehingud seotud osapooltega 106

LISA 30. Finantsinformatsioon emaettevõtte kohta 107

Kasumi jaotamise ettepanek **111**

Majandusaasta aruande allkirjad **111**

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne **112**

Kontserni Tallinna Lennujaam müügitulu vastavalt EMTAK 2025–le **113**

Kontserni lühiiseloomustus ja kontaktandmed

Kontsern tegutseb Eesti Vabariigis, käitab Tallinna, Kärdla, Kuressaare, Tartu, Pärnu lennujaamu ning Ruhnu ja Kihnu lennuvälju.

Kontserni põhitegevusvaldkondadeks on lennujaamade käitamine ja arendamine ning lennukite ja reisijate maapealne teenindamine. 2024. aastal andis kontsern tööd keskmiselt 654-le (2023: 618-le) töötajale. Majandusaasta lõpus töötas kontsernis 665 töötajat (2023: 633).

AS-i Tallinna Lennujaam aktsiate omanik on Eesti Vabariik ning ettevõte kuulub Eesti Vabariigi Kliimaministeeriumi haldusalasse.

Juriidiline aadress:	Tartu mnt 101, 10112 Tallinn, Eesti Vabariik
Telefon:	+372 605 8700
E-post:	administration@tll.aero
Koduleht:	www.tallinn-airport.ee
Audiitor:	Aktsiaselts PricewaterhouseCoopers

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

tuhandetes eurodes

Varad	Lisa nr	31.12.2024	31.12.2023
Põhivara			
Materiaalne põhivara	lisa 5	187 849	180 578
Ettemaksed materiaalse põhivara eest	lisa 5	815	2 724
Kasutamisõiguse esemeks olev vara		173	135
Immateriaalne põhivara	lisa 6	1 729	1 090
Kinnisvarainvesteering	lisa 7	21 716	18 157
Põhivara kokku		**212 282**	**202 684**
Käibevara			
Varud	lisa 9	1 128	1 020
Nõuded ja ettemaksed2	lisa 10	10 089	10 583
Raha ja raha ekvivalendid	lisa 12	37 712	50 093
Käibevara kokku		**48 929**	**61 696**
Varad kokku		**261 211**	**264 380**

Omakapital	Lisa nr	31.12.2024	31.12.2023
Aktsiakapital	lisa 19	45 617	45 617
Kohustuslik reservkapital		3 483	3 059
Jaotamata kasum		84 818	84 777
Omakapital kokku		**133 918**	**133 453**
Kohustised			
Pikaajalised kohustised			
Võlakohustised	lisa 13	30 632	36 298
Rendikohustised	lisa 13	107	101
Sihtfinantseerimine	lisa 15	72 563	75 666
Muud pikaajalised võlad		140	140
Edasilükkunud tulumaksukohustised	lisa 28	1 754	0
Eraldised	lisa 15	1 150	1 150
Pikaajalised kohustised kokku		**106 346**	**113 355**
Lühiajalised kohustised			
Võlakohustised	lisa 13	5 765	4 894
Rendikohustised	lisa 13	44	34
Võlad ja ettemaksed	lisa 16	15 138	12 644
Lühiajalised kohustised kokku		**20 947**	**17 572**
Kohustised kokku		**127 293**	**130 927**
Kohustised ja omakapital kokku		**261 211**	**264 380**

Lisad lehekülgedel 72 kuni 110 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud koondkasumiaruanne

tuhandetes eurodes	Lisa nr	2024	2023
Müügitulu	lisa 20	64 151	57 316
Muud äritulud	lisa 21	14 510	14 773
Kaubad, materjal ja teenused	lisa 22	-22 761	-21 627
Mitmesugused tegevuskulud	lisa 23	-2 353	-2 294
Tööjõukulud	lisa 24	-30 069	-26 218
Põhivara kulum ja väärtuse langus	lisa 5, 6, 7	-19 009	-13 080
Muud ärikulud		-118	-186
Ärikasum		**4 351**	**8 684**
Finantstulud	lisa 25	1 773	1 199
Finantskulud	lisa 25	-1 405	-1 400
Kasum enne tulumaksustamist		**4 719**	**8 483**
Tulumaksukulu	lisa 28	-4 254	0
Aruandeaasta kasum		**465**	**8 483**
Aruandeaasta koondkasum		**465**	**8 483**

Lisad lehekülgedel 72 kuni 110 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

tuhandetes eurodes

Äritegevuse rahavood	Lisa nr	2024	2023
Laekumised klientidelt		73 730	61 863
Tarnijatele ja töötajatele tasutud		-64 554	-54 873
Saadud intressitulu		1 722	1 140
Saadud tegevuskulude sihtfinantseerimine riigieelarvest	lisa 15	10 067	10 067
Saadud muude tegevuskulude sihtfinantseerimine	lisa 15	390	702
Äritegevuse rahavood kokku		**21 355**	**18 899**

Investeerimistegevuse rahavood			
Tasutud immateriaalse, materiaalse põhivara ja kinnisvarainvesteeringute soetamisel	lisa 5, 6, 7	-27 767	-17 867
Laekunud materiaalse põhivara müügist		105	0
Saadud põhivara sihtfinantseerimine	lisa 15	769	3 782
Tagasi makstud põhivara sihtfinantseering	lisa 15	-600	0
Investeerimistegevuse rahavood kokku		**-27 493**	**-14 085**

Finantseerimistegevuse rahavood	Lisa nr	2024	2023
Saadud laenu tagasimaksed	lisa 13	-4 756	-4 710
Saadud laen	lisa 13	0	370
Makstud rendimaksed		-58	-38
Makstud intressid*	lisa 13	-1 429	-1 338
Finantseerimistegevuse rahavood kokku		**-6 243**	**-5 716**

Rahavood kokku		-12 381	-902
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi algul	lisa 12	50 093	50 995
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpul	lisa 12	37 712	50 093
Raha ja raha ekvivalentide muutus		**-12 381**	**-902**

* Ettevõte on ümber klassifitseerinud „Makstud intressid“ rea äritegevuse rahavoogudest finantseerimistegevuse rahavoogudesse. 2023. aasta andmetes ümber klassifitseeritud summa on 1 337 tuhat eurot.

Lisad lehekülgedel 72 kuni 110 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

tuhandetes eurodes	Aktsiakapital	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo seisuga 31.12.2022	**45 617**	**2 625**	**76 728**	**124 970**
Kasumijaotus reservkapitali	0	434	-434	0
2023. aasta koondkasum	0	0	8 483	8 483
Saldo seisuga 31.12.2023	**45 617**	**3 059**	**84 777**	**133 453**
Kasumijaotus reservkapitali	0	424	-424	0
2024. aasta koondkasum	0	0	465	465
Saldo seisuga 31.12.2024	**45 617**	**3 483**	**84 818**	**133 918**

Täpsem info aktsiakapitali ja muude omakapitali kirjete kohta on lisas 19.

Lisad lehekülgedel 72 kuni 110 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

LISA 1. Üldine informatsioon

Emaettevõte AS Tallinna Lennujaam on Eesti Vabariigis 30.12.1997 registreeritud 100% riigile kuuluv äriühing.

Kontserni Tallinna Lennujaam konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne hõlmab AS-i Tallinna Lennujaam (emaettevõte) ja tema 100%-list tütarettevõtet AS-i Tallinn Airport GH, mis tegeleb õhusõidukite ja reisijate maapealse teenindamisega, ning 2023. aastal loodud 100%-list tütarettevõtet AS-i Airport City, mis tegeleb ärikinnisvara arendamisega lennujaama läheduses. Tütarettevõtete aktsiad on registreeritud Eestis.

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande on juhatus kinnitanud 20. märtsil 2025.

LISA 2. Kokkuvõte olulisematest arvestus- ja aruandluspõhimõtetest

Alljärgnevalt on esitatud kokkuvõte raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud olulisematest arvestus- ja aruandluspõhimõtetest. Nimetatud arvestus- ja aruandluspõhimõtteid on kasutatud järjepidevalt kõikidel aruandeperioodidel, välja arvatud juhtudel, kui info on avaldatud eraldi.

(A) Arvestuse alused

Kontserni raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS) ja Rahvusvaheliste Finantsaruandlusstandardite Tõlgendamise Komitee (IFRIC) tõlgendustega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidus.

Kontserni raamatupidamise aastaaruandes esitatud finantsnäitajad tuginevad põhiliselt ajaloolisele soetusmaksumusele, välja arvatud õiglases väärtuses muutustega läbi koondkasumiaruande kajastatavad finantsvarad ja -kohustised.

Konsolideeritud finantsaruannete koostamisel on kasutatud teatud raamatupidamishinnanguid, samuti on kasutatud mitmete arvestus- ja aruandluspõhimõtete rakendamise osas juhatuse otsuseid. Ettevõtte raamatupidamise aastaaruande lisas 4 on avalikustatud need valdkonnad, kus raamatupidamishinnangutel on oluline mõju ettevõtte aastaaruandes kajastatud informatsioonile.

Kontserni raamatupidamise aruanne on koostatud eurodes, kui ei ole kirjutatud teisiti.

(B) Arvestus- ja avalikustamispõhimõtete muutused

Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine

Järgmised uued või muudetud standardid ja tõlgendused muutusid Kontsernile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2024.

Kohustiste liigitamine lühi- või pikaajaliseks – need IAS 1 muudatused selgitavad, et kohustised liigitatakse kas lühi- või pikaajalisteks, olenevalt aruandeperioodi lõpus eksisteerivatest õigustest. Kohustised on pikaajalised, kui ettevõttel on aruandeperioodi lõpus sisuline õigus lükata tasumine edasi

vähemalt kaheteistkümne kuu võrra. Juhend ei nõua enam sellist tingimusteta õigust. 2022. aasta oktoobri muudatus kehtestas, et pärast aruandekuupäeva järgitavad laenukohustised ei mõjuta võlgade liigitamist lühi– või pikaajaliseks aruandekuupäeval. Juhtkonna ootused, kas nad kasutavad hiljem arveldamise edasilükkamise õigust, ei mõjuta kohustiste klassifitseerimist. Kohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui tingimust rikutakse aruandekuupäeval või enne seda, isegi kui laenuandja annab sellest tingimusest loobumise pärast aruandeperioodi lõppu. Seevastu laen liigitatakse pikaajaliseks, kui laenulepingut rikutakse alles pärast aruande-kuupäeva. Lisaks täpsustavad muudatused võlgade klassifitseerimis-nõudeid, mida ettevõte võib arveldada selle konverteerimisel omakapitaliks. Arveldamine on määratletud kui kohustise kustutamine raha, muude majanduslikku kasu sisaldavate ressurssidega või ettevõtte enda omakapitali-instrumentidega. Erand kehtib konverteeritavatele instrumentidele, mida võidakse konverteerida omakapitaliks, kuid ainult nende instrumentide puhul, mille konverteerimisoptsioon on klassifitseeritud omakapitaliinstrumendiks liitfinantsinstrumendi eraldi komponendina. Kontsern liigitab kohustised vastavalt muudatustele, kuid oluline mõju kontsernile puudub.

Uued standardid, tõlgendused ja nende muutused

Välja on antud uusi või muudetud standardeid või tõlgendusi, mis muutuvad Kontsernile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2025 või hilisematel perioodidel ja mida Kontsern ei ole rakendanud ennetähtaegselt.

IFRS 18 Esitamine ja avalikustamine finantsaruannetes (rakendamise kuupäev ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt). 2024. aasta aprillis andis IASB välja uue standardi IFRS 18 finantsaruannetes esitamise ja avalikustamise kohta, keskendudes kasumiaruande uuendamisele. IFRS 18-s kasutusele võetud peamised uued mõisted on seotud:

- kasumiaruande struktuuriga;
- kohustusliku avalikustamisega finantsaruannetes teatud kasumi või kahjumi tulemuslikkuse näitajate kohta, mis on esitatud väljaspool ettevõtte finantsaruandeid (st juhtkonna määratletud tulemusnäitajad); ja
- täiustatud agregeerimise ja jaotamise põhimõtetega, mida kohaldatakse peamiste finantsaruannete ja lisade suhtes üldiselt.

IFRS 18 asendab IAS 1; paljud teised standardis IAS 1 olemasolevad põhimõtted jäetakse väheste muudatustega alles. IFRS 18 ei mõjuta finantsaruannete kirjete kajastamist ega mõõtmist, kuid see võib muuta seda, mida ettevõte kajastab oma „ärikasumi või -kahjumina“. IFRS 18 rakendub 1. jaanuaril 2027 või hiljem algavatele aruandeperioodidele ja seda kohaldatakse ka võrdlusandmetele. Kontsern hindab muudatuse mõju finantsaruandele.

IFRS-i raamatupidamisstandardite iga-aastased täiustused (rakendamise kuupäev ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt). Standardis IFRS 1 täpsustati, et IFRS-i raamatupidamisstandarditele üleminekul tuleb riskimaandus lõpetada, kui see ei vasta riskimaandamis-arvestuse "kvalifitseeruvatele kriteeriumidele", mitte "tingimustele“, et lahendada sõnastuse vahelisest vastuolust tulenev segadus IFRS 1 ja IFRS 9 riskimaandamisarvestuse nõuete vahel. IFRS 7 nõuab teabe avalikustamist kasumi või kahjumi kohta selliste finantsvarade kajastamise lõpetamise puhul, millega ettevõte on jätkuv seotud, sealhulgas selle kohta, kas õiglase väärtuse mõõtmised hõlmasid „olulisi mittejälgitavaid sisendeid”. See uus fraas asendas viite „olulised sisendid, mis ei põhinenud vaadeldavatel turuandmetel”. Muudatuse järel on sõnastus kooskõlas standardiga IFRS 13. Lisaks täpsustati teatud IFRS 7 juhendi rakendamise näiteid ja lisati tekst, et näited ei pruugi illustreerida kõiki standardis IFRS 7 viidatud paragrahvides esitatud nõudeid. Standardit IFRS 16 muudeti täpsustamaks, et kui rentnik on tuvastanud, et rendikohustis on IFRS 9 kohaselt aegunud, on rentnik kohustatud rakendama IFRS 9 juhiseid sellest tuleneva kasumi või kahjumi kajastamiseks kasumis või kahjumis. See täpsustus kehtib rendikohustiste kohta, mis aeguvad selle aruandeperioodi alguses või pärast seda, mil ettevõte seda muudatust esmakordselt rakendab. IFRS 9 ja IFRS 15 vahelise vastuolu lahendamiseks tuleb nüüd nõuded ostjate vastu võtta algselt arvele "IFRS 15 rakendamisega määratud summas", mitte "tehinguhinnas (nagu

on määratletud standardis IFRS 15)". Standardit IFRS 10 muudeti, et kasutada vähem veenvat keelt, kui ettevõte on *de facto* agent ja täpsustamaks, et IFRS 10 paragrahvis B74 kirjeldatud suhe on vaid üks näide asjaoludest, mille puhul on vaja otsustada, kas osapool tegutseb *de facto agent*-ina. Standardit IAS 7 parandati, et kustutada viited soetusmaksumuse meetodile, mis eemaldati IFRS-i raamatupidamisstandarditest 2008. aasta mais, kui IASB andis välja muudatuse „Tütarettevõttesse, ühiselt kontrollitavasse üksusse või sidusettevõttesse tehtud investeeringu maksumus". Kontsern hindab muudatuse mõju finantsaruandele.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju Kontsernile.

(C) Konsolideeritud aruannete koostamine

Emaettevõtte konsolideerimata aruanded

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades on avaldatud konsolideeriva üksuse (emaettevõtte) eraldiseisvad konsolideerimata põhiaruanded. Emaettevõtte põhiaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel, v.a. tütarettevõtete kajastamist käsitlevad arvestuspõhimõtted, mis on emaettevõtte eraldiseisvates põhiaruannetes muudetud vastavalt IAS 27 „Konsolideeritud ja Eraldiseisvad raamatupidamise aruanded" nõuetele ning investeeringud tütarettevõtete aktsiatesse on kajastatud soetusmaksumuses miinus vajadusel allahindlused vara väärtuse langusest (vt Lisa 30).

(D) Tehingud välisvaluutas ja välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Arvestus- ja esitusvaluuta

Kontserni kuuluvate ettevõtete arvestusvaluutadeks on nende ettevõtete äritegevuse põhilise majanduskeskkonna valuuta. Ema- ja tütarettevõtete arvestusvaluuta on euro. Konsolideeritud aruanded on koostatud eurodes.

(E) Materiaalne põhivara

Materiaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes jääkväärtuses, mis on saadud vara soetusmaksumuse vähendamisel akumuleeritud kulumi ja võimaliku väärtuse languse võrra.

Soetusmaksumus

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses. Omavalmistatud põhivara soetusmaksumus koosneb asukoha ettevalmistamise kuludest, valmistamisel ja kasutuselevõtul tehtud kulutustest materjalidele ja teenustele ning hüvitistest tööjõule.

Kui materiaalse põhivara objekti valmistamine vältab pikema perioodi ning seda finantseeritakse laenu või mõne muu võlainstrumendiga, siis kapitaliseeritakse sellega seotud laenukasutuse kulutused (intressid) valmistatava objekti soetusmaksumusse. Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimist alustatakse hetkest, kui on tekkinud laenukasutuse kulutusi ja varaga seotud kulutusi ning vara valmistamist on alustatud.

Kulum

Põhivara kulumit arvestatakse soetusmaksumuselt lineaarsel meetodil vara hinnangulise kasuliku eluea jooksul. Erandiks on maa, mida ei amortiseerita.

Põhivara eeldatavat kasulikku eluiga inventeeritakse aastainventuuri käigus, hilisemate kulutuste arvele võtmisel ja oluliste muutuste korral arenguplaanides. Kui vara hinnanguline kasulik eluiga erineb oluliselt eelnevalt kehtestatust, kajastatakse see raamatupidamisliku hinnangu muutusena, muutes vara järelejäänud kasulikku eluiga, mille tulemusena muutub järgmistel perioodidel varale arvestatav kulum.

Põhivara kasuliku eluea hindamine

Põhivara kasulik eluiga määratakse lähtudes juhtkonna hinnangust vara tegeliku kasutamise perioodi kohta. Senine kogemus on näidanud, et varade tegelik kasutusaeg on osutunud mõnevõrra pikemaks kui varade hinnanguline eluiga.

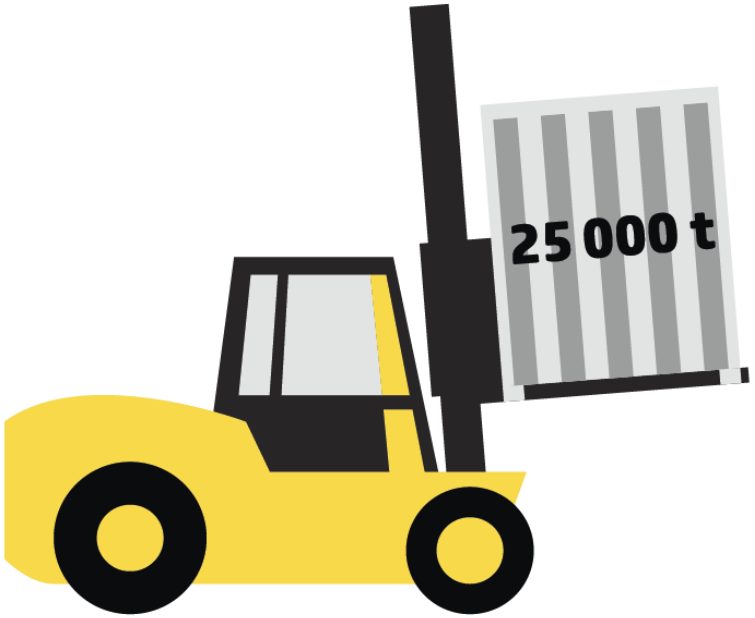

Kontsernis kasutatavate põhivarade eeldatavad kasulikud eluead on järgmised.

Ehitised, rajatised	
Perroonid, lennurajad ning seotud süsteemid	5-50 aastat
Hooned ning seotud süsteemid	3-20 aastat
Maarajatised (kanalisatsioon ja muud trassid)	10-30 aastat
Väikerajatised (angaarid, alajaamad, tanklad jm)	5-50 aastat
Muud rajatised	5-25 aastat

Masinad ja seadmed	
Mitmesugused süsteemid	3-20 aastat
Rajahooldusmasinad ja seadmed	5-20 aastat
Mootorsõidukid	2-10 aastat
Muud seadmed	2-20 aastat

Muu inventar, tööriistad, sisseseade	
Mööbel ja sisustus	2-20 aastat
Arvutid ja võrguseadmed	3-10 aastat
Muu vara	3-10 aastat

(F) Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses. Finantsseisundi aruandes kajastatakse immateriaalset põhivara soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja allahindlused. Kontsernil ei olnud aruandeperioodil ega ka võrdlusperioodil määramata kasuliku elueaga immateriaalset põhivara. Vaata ka lisa 6.

Tarkvara

Arvutitarkvara jooksva hooldusega seotud kulud kajastatakse kuludena nende tekkimise hetkel. Immateriaalse varana kajastatakse soetatud tarkvara, mis ei ole seonduva riistvara lahutamatu osa. Kontserni poolt loodud ja kontrollitava tarkvara arenduskulud hõlmavad tööjõukulusid ning muid arendamisega otseselt seotud kulutusi. Tarkvara kulud amortiseeritakse kuludesse lineaarsel meetodil hinnangulise kasuliku eluea jooksul, mille pikkus on kuni 3 - 10 aastat.

(G) Kinnisvarainvesteeringud

Kontsern kasutab soetusmaksumuse meetodit, mis tähendab, et kinnisvarainvesteeringute kajastamisel rakendatakse samu arvestus-põhimõtteid, mida kasutatakse materiaalse põhivara arvestuses. Vaata ka lisa 7.

Kontsernis kasutatavate kinnisvarainvesteeringute eeldatavad kasulikud eluead on järgmised.

Angaarid, kaubaterminalid	
Hooned ja angaarid	10-50 aastat
Muud rajatised (kanalisatsioon ja muud trassid) ja seadmed)	3-20 aastat

Bürookompleks	
Kontorihoone	30 aastat
Kõrvalhooned	15-20 aastat
Rajatised	5 aastat

(H) Finantsvarad

Klassifitseerimine

Kontsern klassifitseerib kõik finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuse mõõtmiskategoorias. Klassifitseerimine sõltub ettevõtte ärimudelist finantsvarade haldamisel ning rahavoogude lepingulistest tingimustest.

Arvele võtmine ja kajastamise lõpetamine

Tavapärastel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval ehk kuupäeval, millal kontsern võtab endale vara ostmise või müümise kohustuse.

Mõõtmine

Finantsvarad kajastatakse esmasel arvele võtmisel õiglases väärtuses, millele on lisatud tehingukulud, mis on otseselt seotud finantsvara omandamisega, välja arvatud finantsvarade puhul, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastavate finantsvarade tehingutasud kajastatakse kuluna kasumiaruandes.

Võlainstrumendid

Võlainstrumentide edasine kajastamine sõltub kontserni ärimudelist finants-varade haldamisel ning finantsvara lepingulistest rahavoogudest. Varad, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ning mille rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Kontserni kõik võlainstrumendid on klassifitseeritud korrigeeritud soetusmaksumuse mõõtmiskategooriasse.

(I) Finantsvarade väärtuse langus

Kontsern hindab korrigeeritud soetusmaksumuses kajastavate finantsinstrumentide oodatavat krediidikahjumit tuleviku informatsiooni baasil. Rakendatav väärtuse languse metoodika sõltub sellest, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud.

Eeldatava krediidikahju mõõtmine võtab arvesse: 1) erapooletut ja tõenäosusega kaalutud summat, mille määramisel hinnatakse mitmeid võimalikke erinevaid tulemusi, 2) raha ajaväärtust ja 3) aruandeperioodi lõpus ilma liigsete kulude või pingutusteta kättesaadavat mõistlikku ja põhjendatud informatsiooni minevikus toimunud sündmuste, praeguste tingimuste ja tulevaste majandustingimuste prognooside kohta.

Nõuetele ostjate vastu rakendab kontsern IFRS 9 järgi lubatud lihtsustatud lähenemist, arvestades nõuete allahindlust nõuete pikkuse oodatava krediidikahjumina nõuete esmasel kajastamisel, ning kasutab allahindluste maatriksit, kus allahindlus arvutatakse lähtudes erinevatest aegumiste perioodidest.

(J) Varud

Varud võetakse arvele nende soetusmaksumuses. Varude kuluks kandmisel kasutatakse FIFO (*first-in*, *first-out*) meetodit. FIFO meetodi rakendamisel kajastatakse varude lõppjääki finantsseisundi aruandes viimasena saabunud ja veel müümata (kasutamata) partiide soetusmaksumuses. Varud hinnatakse finantsseisundi aruandes lähtudes madalamast: kas soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses.

(K) Aktsiakapital ja kohustuslik reservkapital

Lihtaktsiad kajastatakse omakapitali koosseisus. Eelisaktsiaid ei ole emiteeritud. Uute aktsiate emiteerimisega seotud omakapitali tehingute tehingukulud kajastatakse omakapitalist mahaarvamisena eeldusel, et need on käsitatavad omakapitali tehinguga otseselt kaasnevate vältimatute lisakuludena.

(L) Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad tarnijatele, võetud laenud, viitvõlad) võetakse arvele nende õiglases väärtuses, mis hõlmab kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edaspidi kajastatakse finantskohustisi korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

(M) Maksustamine

Dividendi tulumaks Eestis

Tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis mitte ettevõtete kasumit, vaid väljamakstavaid dividende ja teatud liiki väljamakseid ning kulusid, mis on ära toodud tulumaksuseaduses. Jaotatud kasumi maksumäär 2024. aastal on 20/80 väljamakstavalt netosummalt (2025. aastal 22/78).

Teatud tingimustel on võimalik saadud dividende jaotada edasi ilma täiendava tulumaksukuluta. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustisena ja koondkasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil, kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu 10. kuupäeval.

Kuna tulumaksu objektiks on ettevõtte kasumi asemel väljamakstavad dividendid, siis ei eksisteeri erinevusi varade ja kohustiste maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel, millelt tekiks edasilükkunud tulumaksu nõue või kohustis.

Dividendidelt makstav ettevõtte tulumaks kajastatakse kuluna ning kohustisena planeeritava dividendi väljamakse ulatuses. Edasilükkunud tulumaksu arvestatakse tütarettevõtete omandamisjärgselt jaotamata kasumilt ja muude reservide omandamisjärgsetelt muutustelt, välja arvatud juhul, kui grupp kontrollib tütarettevõtte dividendipoliitikat ja on tõenäoline, et ajutine erinevus dividendide kaudu ega muul viisil lähitulevikus ei tühistu. Kuna grupp kontrollib tütarettevõtete dividendipoliitikat, on tal võimalik kontrollida ka tütarettevõtetesse tehtud investeeringutega seotud ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist. Grupp ei kajasta sellistelt ajutistelt erinevustelt edasilükkunud tulumaksu kohustusi, välja arvatud juhul, kui juhtkond eeldab, et ajutised erinevused lähitulevikus tühistuvad. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks kogu vaba omakapitali dividendidena väljamaksmisega, on avalikustatud lisas 19.

Muud maksuliigid Eestis

2024. aastal kehtinud maksumäärad olid järgmised:

Sotsiaalmaks	33% töötajatele tehtud väljamaksetelt ja erisoodustustelt
Töötuskindlustusmakse	0,8% töötajatele tehtud väljamaksetelt
Erisoodustuse tulumaks	20/80 töötajatele tehtud erisoodustustelt
Maamaks	0,1%-2,5% maa maksustamishinnast aastas
Raskeveokimaks	3,5-232,6 eurot kvartalis veoauto kohta
Ettevõtja tulumaks ettevõtlusega mitteseotud kuludelt	20/80 ettevõtlusega mitteseotuks loetavatelt kuludelt
Elektrienergia aktsiis	1 euro MWh elektrienergia kohta
Keskkonnatasud (saastetasud)	Saastetasu rakendatakse, kui saasteaineid heidetakse välisõhku, veekogusse, põhjavette või pinnasesse või kõrvaldatakse jäätmeid ning maksumäärad kehtestatakse keskkonnatasude seaduses

(N) Hüvitised töötajatele

Töötajate lühiajalised hüvitised hõlmavad palka ja sotsiaalmakse, töölepingu ajutise peatumisega seotud hüvitisi (puhkusetasud või muud seesugused tasud), kui eeldatakse, et töölepingu ajutine peatumine leiab aset 12 kuu jooksul pärast selle perioodi lõppu, mil töötaja tööd tegi, ning muid hüvitisi, mis tuleb välja maksta 12 kuu jooksul pärast selle perioodi lõppu, mil töötaja tööd tegi. Kui aruandeperioodi jooksul on töötaja osutanud teenuseid, mille vastutasuks on põhjust eeldada hüvitise maksmist, moodustab ettevõte prognoositava hüvitise summa ulatuses diskonteerimata kohustise (viitvõla), millest arvatakse maha kõik juba tasutud summad.

(O) Eraldised ja tingimuslikud nõuded ja kohustised

Eraldisi kajastatakse juhul, kui kontsernil on minevikus aset leidnud sündmustest tulenev seaduslik või faktiline kohustus, mis nõuab ressurssidest loobumist, ja kohustise suurust saab usaldusväärselt mõõta. Eraldisi kajastatakse kohustise täitmiseks vajalike kulutuste nüüdisväärtuses, kasutades intressimäära, mis kajastab turu hinnanguid raha ajaväärtusele ja kohustisele iseloomulikele riskidele. Eraldiste hindamisel on lähtutud juhatuse hinnangutest, kogemustest ja vajadusel ka sõltumatute ekspertide hinnangutest.

Eraldisi ei moodustata tulevikus aset leidvate tegevuskahjumite katteks.

Tingimuslik nõue või kohustis on võimalik või eksisteeriv nõue või kohustus, mille realiseerumine ei ole tõenäoline või mille suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega mõõta. Vt ka lisa 26 ja 27.

(P) Tulude arvestus

Müügitulu on tulu, mis tekib kontsernil tavapärase äritegevuse käigus. Müügitulu kajastatakse tehinguhinnas. Tehinguhind on kogutasu, mida ettevõttel on õigus saada lubatud kaupade või teenuste kliendile üleandmise eest ja millest on maha arvatud kolmandate isikute nimel kogutavad summad. Kontsern kajastab müügitulu siis, kui kontroll kauba või teenuse üle antakse üle kliendile.

Lennundustulud

Reisija-, maandumis-, lennukite parkimis-, navigatsiooni- ja starditasud ning puudega ja piiratud liikumisvõimega reisija lisatasu kajastatakse lennundustuludena. Kontsern osutab lepingute alusel lennutranspordi ja reisijate teenindamise teenuseid muutuva hinnaga. Müügitulu teenuste osutamisest kajastatakse perioodil kui teenuseid osutatakse. Juhul kui lepingus on muutuv tasu, siis kajastatakse see müügituluna ainult juhul, kui on väga tõenäoline, et seda hiljem ei tühistata.

Mittelennundustulud

Tulu vabade pindade rentimisest, rentnikele kommunaalteenuste osutamisest ja vahendamisest, autode parkimisest ning reisijate- ja lennukite maapealse teenindamisega seotud teenustest kajastatakse mittelennundustuluna. Müügitulu teenuste osutamisest kajastatakse perioodil kui teenuseid osutatakse. Juhul kui lepingus on muutuv tasu, siis kajastatakse see müügituluna ainult juhul, kui on väga tõenäoline, et seda hiljem ei tühistata.

Finantseerimise komponent

Kontsernil puuduvad lepingud, kus periood kliendile lubatud kaupade või teenuste üleandmise ja kliendilt makse saamise vahel oleks pikem kui üks aasta. Sellest tulenevalt ei korrigeeri kontsern tehinguhinda raha ajaväärtuse mõju osas.

(Q) Sihtfinantseerimine

Tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse selle õiglases väärtuses, kui eksisteerib piisav kindlus, et kontsern vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ning sihtfinantseerimine leiab aset.

Varade sihtfinantseerimine

Varade sihtfinantseerimist kajastatakse brutomeetodil. Sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse finantsseisundi aruandes arvele tema soetusmaksumuses, varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseerimise summa kajastatakse finantsseisundi aruandes pikaajalise kohustisena kui tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse ja sihtfinantseerimise kohustis tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul.

Tegevuskulude sihtfinantseerimine

Kulude kompenseerimiseks ette nähtud sihtfinantseerimise tulu kajastatakse vastavate kulude kajastamise perioodil. Sihtfinantseerimisena ei kajastata valitsusepoolset abi, mille väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata (näiteks tasuta konsultatsioonid). Info sellise abi kohta avaldatakse aastaaruande lisades.

Sihtfinantseerimisega seotud tulud kajastatakse konsolideeritud koondkasumiaruandes real ”Muud äritulud”.

(R) Rendid

Kontsern rendib sõidukeid

Lepingu sõlmimisel hindab kontsern, kas tegemist on rendilepinguga või kas see sisaldab rendisuhet. Kontsern muudab rendiperioodi rendi katkestamatu perioodi muutumise korral.

Esmane mõõtmine

Rentnik kajastab kasutamisõiguse esemeks olevat vara ja rendikohustisi rendiperioodi alguse seisuga.

Kasutamisõiguse esemeks olev vara on kajastatud finantsseisundi aruandes eraldi kirjel.

Rentnik mõõdab rendiperioodi alguses rendikohustise selleks kuupäevaks tasumata rendimaksete nüüdisväärtuses. Rendimaksed diskonteeritakse rendi sisemise intressimääraga, kui seda määra on võimalik hõlpsasti kindlaks teha. Kui seda määra ei ole võimalik hõlpsasti kindlaks teha, kasutab rentnik rentniku alternatiivset laenuintressimäära, mis on intressimäär, mida rentnik peaks sarnases majanduskeskkonnas maksma sarnaseks perioodiks ja sarnase tagatisega laenu võtmiseks, et omandada kasutamisõiguse esemeks oleva varaga sarnast vara.

Edasine kajastamine

Pärast rendiperioodi algust mõõdab rentnik kasutamisõiguse esemeks olevat vara soetusmaksumuse mudeli järgi. Kui rendilepingu alusel läheb alusvara omandiõigus rendiperioodi lõppedes üle rentnikule või kui kasutamisõiguse esemeks oleva vara maksumuse kindlaksmääramisel on eeldatud, et rentnik realiseerib ostuõiguse, arvestab rentnik kasutamisõiguse esemeks oleva vara kulumit alates rendiperioodi algusest kuni alusvara kasuliku eluea lõpuni. Muudel juhtudel arvestab rentnik kasutamisõiguse esemeks oleva vara kulumit alates rendiperioodi algusest kuni alusvara kasuliku eluea lõpuni või rendiperioodi lõpuni olenevalt sellest, kumb saabub varem.

Kontsern on otsustanud mitte rakendada IFRS 16 nõudeid lühiajaliste rendilepingute ja selliste rendilepingute suhtes, mille alusvara väärtus on väike. Lühiajaliste rendilepingutega ja selliste rendilepingutega, mille alusvara väärtus on väike, seotud maksed kajastatakse lineaarselt kuluna kasumiaruandes. Lühiajalised rendilepingud on lepingud, mille rendiperiood on kuni 12 kuud.

(S) Dividendid

Dividende kajastatakse nende väljakuulutamisel jaotamata kasumi vähendamisena ning kohustisena aktsionäri ees.

(T) Rahavoogude aruanne

Rahavood klassifitseeritakse rahavoogudeks äritegevusest, investeerimisest ja finantseerimisest. Rahavoogude aruande koostamisel on rahavood äritegevusest, investeerimistegevusest ja finantseerimistegevusest kajastatud otsemeetodil.

(U) Aruandeperioodi lõpu järgsed sündmused

Korrigeerivad sündmused – need, mis kinnitavad asjaolusid, mis eksisteerisid juba aruande kuupäeval, kajastatakse lõppenud aasta majandusseisundi– ja koondkasumiaruandes.

Mittekorrigeerivad sündmused – need, millel ei ole seost aruande kuupäeval eksisteerinud asjaoludega, avaldatakse aastaaruande lisades.

(V) Tehingud seotud osapooltega

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks AS-i Tallinna Lennujaam nõukogu ja juhatuse liikmed ning teised isikud ja ettevõtjad, kes saavad kontrollida või oluliselt mõjutada kontserni finants- ja äriotsuseid. Lisaks loetakse seotud osapoolteks eespool loetletud isikute lähikondlased ja nendega seotud ettevõtted. Kuna AS-i Tallinna Lennujaam aktsiad kuuluvad 100% Eesti Vabariigile on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks Eesti Vabariigi kontrolli või valitseva mõju all olevad lennundusettevõtted. Kontsern on rakendanud vabastust tema jaoks ebaoluliste tehingute ja saldode

avalikustamise osas valitsuse ja teiste seotud osapooltega, kuna riigil on kontroll, ühine kontroll või oluline mõju nende osapoolte üle. Vt lisa 29.

LISA 3. Finantsriskide juhtimine

(A) Finantsriskid

Kontserni tegevusega kaasnevad mitmed finantsriskid: tururisk (mis hõlmab valuutariski, rahavoogude ja õiglase väärtuse intressimäära riski ja hinnariski), krediidirisk ja likviidsusrisk. Kontserni üldine riskijuhtimise programm keskendub finantsturu prognoosimatusele ja üritab minimeerida võimalikke ebasoodsaid mõjusid kontserni finantstegevusele.

Finantsriskide juhtimise eesmärk on finantsriskide maandamine ja finantstulemuste volatiilsuse vähendamine. Kontserni finantsriske juhitakse vastavalt juhatuse poolt heaks kiidetud põhimõtetele kontserni tasandil.

(B) Tururiskid

Valuutarisk on risk, et finantsinstrumentide õiglane väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus vahetuskursi muutuste tõttu. Varasid ja kohustisi, mis on nomineeritud eurodes, loetakse valuutariski suhtes neutraalseteks varadeks ja kohustisteks. Valuutariski vältimiseks toimuvad arveldused valdavas osas eurodes. 2024. ja 2023. aastal on need nõuded ja kohustised, mis on avatud valuutariskile, ebaolulised.

Intressimäära risk on risk, et finantsinstrumentide rahavood kõiguvad tulevikus turu intressimäära muutuste tõttu. Rahavoogude intressimäära risk tekib kontserni ujuva intressimääraga võlakohustistest ning seisneb ohus, et finantskulud suurenevad, kui intressimäärad tõusevad. Ettevõtte laenukohustised on suures osas ujuva intressimääraga ning sõltuvad Euribori kõikumistest.

2024. aastal Euribor langes ning ühtlasi vähenesid kontserni Euriboriga seotud laenukohustised graafikujärgsete tagasimaksete tulemusena. Laenukohustiste keskmine intressimäär suurenes 2024. aastal võrreldes 2023. aastaga 0,32 protsendipunkti võrra.

Euribori muutus omab olulist mõju kontserni puhaskasumile ja rahavoogudele. Järgnevas tabelis on toodud intressimäärade muutuse mõju kontserni tulumaksueelsele kasumile ja rahavoole Euribori tasemete 2,0%-4,5,0%, arvestades laenude jääke seisuga 31.12.2024.

tuhandetes eurodes

	Mõju tulumaksueelsele kasumile ja rahavoogudele aastas	Intressikulu muutus
Aruandeperioodi intressikulu	-1 390	
Euribori muutuse mõju:		
Euribor 2,0%	-617	-44,4%
Euribor 2,5%	-488	-35,1%
Euribor 4%	-99	-7,1%
Euribor 4,5%	31	2,2%

Hinnarisk on risk, et vajalike teenuste ja kaupade hinnad kasvavad ning mõjutavad kasumlikkust, hinnakujundust ning seeläbi kontserni finantsvarasid ja -kohustisi.

(C) Krediidirisk

Krediidirisk seisneb kontserni võimalikus kahjus, mis on põhjustatud finantsinstrumendi teise osapoole võimetusest oma kohustusi täita. Krediidiriskile on avatud raha pangadeposiitidel, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded.

Aruande kuupäeva seisuga on ostjatelt laekumata nõuded, mille laekumise tõenäosus väike, alla hinnatud oodatava krediidikahjumi võrra. Oodatava krediidikahjumi mõõtmiseks rühmitatakse nõuded ostjatele ja lepingulised varad, lähtudes krediidiriski ühistest tunnustest ning aegumise perioodist. Oodatavad krediidikahjumi määrad põhinevad viimase 36 kuu kuni 31. detsember 2024 maksedistsipliinil ning vastavatel perioodidel esinenud ajaloolistel krediidikahjumitel. Ajaloolised kahjumid on korrigeeritud eesmärgiga kajastada jooksvat ning tuleviku informatsiooni, mis puudutab makromajanduslikke faktoreid ning ostjate võimet nõuete maksmiseks. Kontsern on hinnanud, et SKP ja töötuse määr riikides, kus toimub selle kaupade ja teenuste müük, on kõige relevantsemad näitajad, ning korrigeerib vastavalt ajaloolisi kahjumäärasid, lähtudes nende näitajate oodatavast muutusest.

Kuigi raha ja raha ekvivalendid kuuluvad samuti IFRS 9 oodatava krediidikahjumi mudeli alla, siis tuvastatud väärtuse langus oli ebaoluline 31.12.2024 ja 31.12.2023 seisuga.

Krediidiriski vähendamiseks on rakendatud järgmisi meetmeid:

1. uutele sõlmitavatele rendilepingutele rakendatakse ettemaksu ühe kuu ulatuses;
2. lennufirmadele, kellel puudub kontserni ettevõttega leping (sinna kuuluvad tšarterreise korraldavad lennundusettevõtted), rakendatakse ettemaksu prognoositava ühe lennu kulude ulatuses.

Klientide tähtajaks tasumata võlgadega tegeleb igapäevaselt raamatupidamise ja ärijuhtimise osakond. Ostjatele esitatud arvete laekumise tähtaja ületamise korral kasutatakse kordusarvete, meeldetuletuste ja hoiatuste saatmist. Võla mittelaekumisel lõpetatakse lepingus ettenähtud tingimustel teenuse pakkumine. On kehtestatud tingimused, mille korral alustatakse võla sissenõudmist kohtu kaudu või antakse võla sissenõudmine üle inkassofirmale.

Kontserni riskijuhtimise põhimõtete kohaselt on lühiajaliselt vabu rahalisi vahendeid lubatud paigutada krediidiasutuste üleöö- ja tähtajalistesse deposiitidesse ning intressi- ja rahaturufondidesse.

Lühiajaliselt vabade rahaliste vahendite paigutamisel juhindutakse järgmistest printsiipidest:

1. likviidsuse tagamine;
2. kapitali säilimine.

Lisateave nõuete, ettemaksete ja krediidiriski kohta on avalikustatud lisas 11.

(D) Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et kontsern ei suuda oma finantskohustusi täita rahavoo puudujäägi tõttu.

Majandusaasta lõpu seisuga oli kontsernil vabu rahalisi vahendeid 37 712 tuhat eurot (31.12.2023: 50 093 tuhat eurot) (lisa 12).

Likviidsusriski maandamiseks on ettevõttel võimalus kasutada erinevaid finantseerimise allikaid, milleks on pangalaenud, ning ostjate nõuete pidev

monitooring. Aruandepäeva seisuga ületas kontserni käibevara lühiajalisi kohustisi 27 982 tuhande euro võrra (31.12.2023: 44 124 tuhat eurot).

Allpool toodud likviidsusanalüüsis on esitatud ettevõtte lühi- ja pikaajaliste kohustiste jaotus realiseerumistähtaegade lõikes. Kõik tabelis esitatud summad on lepingute alusel tasumisele kuuluvad diskonteerimata rahavood.

Lisaks eeltoodud informatsioonile arvestab kontsern likviidsuse juhtimisel ka siduvate tulevikukohustistega, mille kohta on esitatud täiendav informatsioon lisas 26.

Kohustiste jaotus maksetähtaegade järgi

seisuga 31.12.2023	Kuni 1 kuu	1 kuni 3 kuud	3 kuud kuni 1 aasta	1 kuni 5 aastat	Üle 5 aasta	Diskonteerimata rahavood kokku	Bilansiline väärtus
Võlakohustised (lisa 13)[2]	391	639	5 283	26 995	12 659	45 967	41 326
Võlad tarnijatele ja muud võlad (lisa 16)	5 500	856	0	0	140	6 496	6 496
Kokku	**5 891**	1 495	5 283	26 995	12 799	52 463	47 822

tuhandetes eurodes

seisuga 31.12.2024	Kuni 1 kuu	1 kuni 3 kuud	3 kuud kuni 1 aasta	1 kuni 5 aastat	Üle 5 aasta	Diskonteerimata rahavood kokku	Bilansiline väärtus
Võlakohustised (lisa 13)[1]	377	423	5 845	26 030	6 779	39 454	36 548
Võlad tarnijatele ja muud võlad (lisa 16)	5 746	404	0	0	140	6 290	6 290
Kokku	**6 123**	827	5 845	26 030	6 919	45 744	42 838

1 Diskonteerimata rahavoo leidmisel on kasutatud 2024. aasta lõpus kasutatud intressimäära

2 Diskonteerimata rahavoo leidmisel on kasutatud 2023. aasta lõpus kasutatud intressimäära

(E) Kapitaliriski juhtimine

AS-i Tallinna Lennujaam kõik aktsiad kuuluvad riigile. Otsused dividendide jaotamise, aktsiakapitali suurendamise või vähendamise osas teeb Eesti Vabariik, Kliimaministeeriumi kaudu. Kontsern on viimastel aastatel kasutanud võõrkapitali põhivarasse tehtavate investeeringute finantseerimiseks.

Ettevõtte omakapital oli seisuga 31.12.2024 nagu ka 31.12.2023 kooskõlas äriseadustiku nõuetega.

AS-i Tallinna Lennujaam omakapital koosneb aktsiakapitalist summas 45 617 tuhat eurot (31.12.2023: 45 617 tuhat eurot), kohustuslikust reservkapitalist 3 483 tuhat eurot (31.12.2023: 3 059 tuhat eurot) ja jaotamata kasumist summas 84 818 tuhat eurot (31.12.2023: 84 777 tuhat eurot). 2024. aastal suurendas emaettevõte kohustuslikku reservkapitali Äriseadustiku nõuete kohaselt 424 tuhande euro võrra (2023. aastal 434 tuhande euro võrra). Kohustuslik reservkapital moodustab 31.12.2024 seisuga 7,6% aktsiakapitalist (31.12.2023: 6,7%). 2025. aastal suurendab emaettevõte kohustuslikku reservkapitali äriseadustiku nõuete kohaselt.

Riigi kui omaniku ootuseks on, et kõik vabal turul tegutsevad riigi äriühingud maksavad stabiilset omanikutulu (dividende). AS–i Tallinna Lennujaam dividendipoliitika on fikseeritud ettevõtte strateegias ning optimaalse omakapitali proportsiooni koguvaradest määrab Rahandusministeerium "Riigi osalusega äriühingute, sihtasutuste ja mittetulundusühingute koondaruandega". Vastavalt riigieelarvele maksab AS Tallinna Lennujaam 2025. aastal esmakordselt omanikule dividende ning teeb seda ka järgnevatel aastatel.

Võlakohustiste suhe kogukapitali kahanes võrreldes 2023. aastaga 5% võrra (2023 vs 2022: kahanes 5% võrra). Kontserni prognoosi kohaselt suureneb 2024. aastal võlakohustiste suhe kogukapitali tulenevalt teostatavate investeeringute täiendavast finantseerimisvajadusest (vt ka lisa 13).

31.12.2024 ning 31.12.2023 seisuga on netovõla suhe kogukapitali negatiivne kuna raha ja raha ekvivalendid ületavad võlakohustiste mahtu.

Võlakohustiste suhe omakapitali ning netovõla suhe kogukapitali

tuhandetes eurodes	31.12.2024	31.12.2023
Võlakohustised (lisa 13)	36 448	41 189
Raha ja raha ekvivalendid (lisa 12)	-37 712	-50 093
Netovõlg (võlakohustised – raha ja raha ekvivalendid)	-1 264	-8 904
Omakapital	133 918	133 453
Kogukapital (netovõlg + omakapital)	**132 654**	**124 548**
Võlakohustiste suhe kogukapitali	**27%**	**33%**
Netovõla suhe kogukapitali	**-1%**	**-7%**

(F) Õiglase väärtuse hinnangud

Kontserni hinnangul ei erine finantsseisundi aruandes korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade ja kohustiste õiglased väärtused oluliselt ettevõtte finantsseisundi aruandes seisuga 31.12.2024 ja 31.12.2023 kajastatavatest jääkväärtustest. Kuna valdav osa kontserni pikaajalistest laenukohustistest on ujuva intressimääraga, mis muutub vastavalt muutustele rahaturu intressimäärades, siis nende õiglane väärtus ei erine oluliselt bilansilisest väärtusest.

Ostjate vastu suunatud lühiajaliste nõuete ja tasumata arvete jääkväärtus, millest on maha arvatud allahindlused, võrdub hinnanguliselt nende õiglase väärtusega.

Kontsern on pikaajalised laenukohustised liigitanud õiglase väärtuse hierarhia tasemele 3. Aktiivsel turul mittekaubeldavate finantsinstrumentide (näiteks avalikud tuletisinstrumendid) õiglane väärtus määratakse hindamismeetodeid kasutades. Hindamismeetodid maksimeerivad jälgitava turu andmete kasutamist seal, kus see on kättesaadav, ja toetuvad nii vähe kui võimalik üksuse spetsiifilistele hinnangutele. Kui kõik olulised instrumendi õiglase väärtuse määramiseks nõutud sisendid on jälgitavad, kajastuvad instrumendid tasemel 2, ning kui informatsioon sisendite kohta ei ole jälgitav, kajastuvad instrumendid tasemel 3.

Finantsvarade ja kohustiste väärtuse hindamiseks kasutatavad spetsiifilised hindamismeetodid hõlmavad järgmist:

- noteeritud turuhind või kaupleja pakkumishind sarnastele instrumentidele;
- intressimäära muutuste õiglane väärtus arvutatakse selliste eeldatavate tuleviku rahavoogude, mis põhinevad intressimäärade jälgitavatel kõveratel, nüüdisväärtusena.

LISA 4. Olulised raamatupidamishinnangud

Kontserni aastaruande koostamisel on kasutatud mitmeid raamatupidamis-hinnanguid ja eeldusi, mis mõjutavad aruandes kajastatud varasid ja kohustisi. Kuigi nimetatud hinnangud on tehtud juhtkonna parima teadmise kohaselt, ei pruugi need kokku langeda hilisema tegeliku tulemusega. Muudatusi juhtkonna hinnangutes kajastatakse muudatuse toimumise perioodi koond-kasumiaruandes. Alljärgnevad hinnangud omavad suurimat mõju käesolevas raamatupidamise aastaaruandes kajastatud finantsinformatsioonile.

Materiaalse põhivara ja kinnisvarainvesteeringute kasuliku eluea hindamine

Materiaalse põhivara ja kinnisvarainvesteeringute kasuliku eluea hindamisel lähtutakse juhtkonna hinnangust vara tegeliku kasutamise perioodi kohta. Senine kogemus on näidanud, et varade tegelik kasutusaeg on mõnikord osutunud mõnevõrra pikemaks kui varade hinnanguline eluiga (vt lisa 5 „Jääkväärtusega null kasutuses olevate põhivarade soetusmaksumus“).

Seisuga 31.12.2024 oli kontserni materiaalse põhivara jääkmaksumus (sh põhivara ettemaksete) 188 664 tuhat eurot (31.12.2023: 183 302 tuhat eurot), aruandeperioodi amortisatsioonikulu oli 10 836 tuhat eurot (2023: 11 368 tuhat eurot) (vt lisa 5). Põhivarade amortisatsioonimäära muutmine ühe aasta võrra mõjutaks põhivara amortisatsioonikulu 1 965 tuhande euro võrra (2023: 1 088 tuhande euro võrra) ning sihtfinantseerigu tulu 417 tuhande euro võrra (2023: 209 tuhande euro võrra).

Seisuga 31.12.2024 oli kontsernil kinnisvarainvesteeringuid jääkmaksumuses 21 716 tuhat eurot (31.12.2023: 18 157 tuhat eurot), aruandeperioodi amortisatsioonikulu oli 1 210 tuhat eurot (2023: 1 035 tuhat eurot) (vt lisa 7). Kinnisvarainvesteeringute amortisatsioonimäära muutmine ühe aasta võrra mõjutaks kasumit 228 tuhande euro võrra (2023: 67 tuhande euro võrra).

Seisuga 31.12.2024 on materiaalsest põhivarast kinnisvarainvesteeringuks ümber klassifitseeritud varasid jääkmaksumuses 4 334 tuhat eurot.

Materiaalse ja immateriaalse põhivara ning kinnisvarainvesteeringute kaetava väärtuse hindamine

IAS 36 fikseerib viitavad asjaolud vara väärtuse languse määramiseks. Kontserni juhtkond hindab võimalike vara väärtuse langusele viitavate asjaolude esinemist kontsernis. 2024. aastal läbi viidud vara väärtuse testide kohta vaata lisa 5, 6 ja 7.

LISA 5. Materiaalne põhivara

tuhandetes eurodes

Saldo seisuga 31.12.2022	Lõpetamata ehitised ja ettemaksed	Põhivara ettemaksed	Maa	Ehitised ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu inventar	Kokku
Soetusmaksumus	1 866	308	11 829	210 844	96 494	3 167	**324 508**
Akumuleeritud kulum	0	0	0	-82 156	-60 114	-1 832	**-144 102**
Jääkmaksumus 31.12.2022	**1 866**	**308**	**11 829**	**128 688**	**36 380**	**1 335**	**180 406**
2023. aastal toimunud muutused							
Ostud ja parendused	12 644	3 928	0	0	810	0	**17 382**
Ümberklassifitseerimised	-8 729	-1 509	0	8 425	1 518	295	**0**
Ümberklassifitseerimised kinnisvarainvesteeringuks (lisa 7)	-1 005	0	-260	-1 432	-8	0	**-2 705**
Amortisatsioonikulu	0	0	0	-6 980	-4 070	-319	**-11 369**
Mahakandmine jääkmaksumuses	-57	-2	0	-136	-151	-66	**-412**
Saldo seisuga 31.12.2023							
Soetusmaksumus	4 719	2 725	11 569	215 392	96 446	3 176	**334 027**
Akumuleeritud kulum	0	0	0	-86 827	-61 967	-1 931	**-150 725**
Jääkmaksumus 31.12.2023	**4 719**	**2 725**	**11 569**	**128 565**	**34 479**	**1 245**	**183 302**

tuhandetes eurodes

2024. aastal toimunud muutused	Lõpetamata ehitised ja ettemaksed	Põhivara ettemaksed	Maa	Ehitised ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu inventar	Kokku
Ostud ja parendused	21 727	4 834	0	10	1 340	60	**27 971**
Ümberklassifitseerimised	-4 297	-6 739	18	2 770	7 176	740	**-332**
Ümberklassifitseerimised kinnisvarainvesteeringuks (lisa 7)	0	0	0	-4 745	-52	0	**-4 797**
Amortisatsioonikulu	0	0	0	-6 421	-4 053	-313	**-10 787**
Varade allahindlus	0	0	-1 265	-3 784	-1 446	-49	**-6 544**
Mahakandmine jääkmaksumuses	-47	-4	0	-95	0	0	**-146**
Müüdud varade jääkmaksumus	0	0	0	0	-3	0	**-3**

Saldo seisuga 31.12.2024	Lõpetamata ehitised ja ettemaksed	Põhivara ettemaksed	Maa	Ehitised ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu inventar	Kokku
Soetusmaksumus	22 102	816	11 587	205 033	103 253	3 820	**346 611**
Akumuleeritud kulum ja väärtuse langus	0	0	-1 265	-88 733	-65 812	-2 137	**-157 947**
Jääkmaksumus 31.12.2024	**22 102**	**816**	**10 322**	**116 300**	**37 441**	**1 683**	**188 664**

Tallinna lennujaama lennuliiklusala arendusega alustati 2016. aastal. Kogu projekti maksumus on 74,6 miljonit eurot, millest abikõlblik on 70 miljonit eurot. Ühtekuuluvusfond panustab projekti 34,4 miljonit eurot (vt lisa 15), ülejäänud investeeringuid rahastatakse omavahendite ja laenude abil (vt lisa 13). Vastavalt finantskorrektsiooni otsusele tagastas 2024. aastal ettevõte sihtfinantseeringuna saadud summast 600 tuhat eurot (vt lisa 15).

2024. aastal tehti investeeringuid kogumaksumused 29,3 miljonit eurot ning saadud sihtfinantseeringut 0,47 miljonit eurot. Suurimad 2024. aastal arvele võetud põhivarad on läbivalgustusseadmed EDSCB (2 022 tuhat eurot) ja nende vahetusest tulenevalt julgestusliinide parendus (855 tuhat eurot), AWOS süsteem ja sellega seotud lisatööd (2 090 tuhat eurot), lennuraja hooldamise tehnika (1 930 tuhat eurot), Reisiterminali äriklassi ootesaali ümberehitus (1 718 tuhat eurot). Suurimad 2023. aastal arvele võetud põhivarad olid Tallinna lennujaama lennuliiklusala laiendus (3 584 tuhat eurot), Ruhnu lennuvälja rekonstrueerimine (1 845 tuhat eurot), Pärnu ja Tartu päikeseparkide ehitus (1 570 tuhat eurot) ning Tallinna lennuvälja lõunaalade kommunikatsioonide ehitus (1 104 tuhat eurot).

Tavapärase äriprotsessi käigus kanti maha kontserni varasid jääkmaksumuses 95 tuhat eurot (2023. aastal 128 tuhat eurot). Kõik mahakandmised kajastati koondkasumiaruandes põhivara kulumi ja väärtuse languse real. Maha kantud varadega seotud sihtfinantseeringuid 2024. aastal tuludesse ei kantud (2023. aastal 115 tuhat eurot). 2024. aastal müüs kontsern põhivarasid jääkmaksumusega 3 tuhat eurot. Kasum varade müügist on kajastatud koondkasumiaruandes muude äritulude all summas 102 tuhat eurot (vt lisa 20). 2023. aastal kontsern põhivarasid ei müünud. Kontsern on 31.12.2024 seisuga ümber klassifitseerinud materiaalsest põhivarast kinnisvarainvesteeringuks põhivara jääkmaksumuses 4 334 tuhat eurot.

Kontsern kajastab 31.12.2024 seisuga regionaalsete lennujaamade ja -väljade varade allahindluse (vt 5.1).

Jääkväärtusega null kasutuses olevate põhivarade soetusmaksumus

tuhandetes eurodes	31.12.2024	31.12.2023
Tallinna lennujaam	36 032	35 509
Kuressaare lennujaam	8 636	6 771
Tartu lennujaam	8 513	6 659
Kärdla lennujaam	5 004	4 095
Pärnu lennujaam	2 306	2 413
Kihnu lennuväli	453	122
Ruhnu lennuväli	2 298	365
AS Tallinn Airport GH	2 174	2 285
Jääkväärtusega null kasutuses olevad põhivarad kokku	**65 417**	**58 219**

5.1. Regionaalsete lennujaamade vara väärtuse test

Kontsern käsitleb regionaalseid lennujaamu ja -välju (edaspidi: regionaalsed lennujaamad) eraldiseisvate raha genereerivate üksustena. Nendeks on Tartu lennujaam, Pärnu lennujaam, Kärdla lennujaam, Kuressaare lennujaam, Kihnu lennuväli ning Ruhnu lennuväli. Regionaalsete lennujaamade eraldiseisvateks raha genereerivateks üksusteks jagamisel on aluseks võetud nende eraldiseisev geograafiline asetus, toimimine ja majandamine.

Kuna regionaalsed lennujaamad eraldiseisvalt on kahjumis, siis on juhatus läbi viinud regionaalsete lennujaamade vara väärtuse testi 31.12.2024 seisuga. Vara väärtuse testi tegemisel on võimalik kaks varianti: vara bilansilist väärtust võrrelda võttes aluseks kas: a) õiglane väärtus (potentsiaalne müügihind miinus müügiga seotud kulutused); või b) kasutusväärtus. Kuivõrd hinnatavad äriüksused tegutsevad edasi lennujaama või -väljana, siis on testi tegemisel aluseks võetud nende kasutusväärtus, mida võrreldi bilansilise väärtusega. Test viidi läbi iga raha genereeriva üksuse kui terviku, mitte iga üksiku varaobjekti,

tasandil. Kasutusväärtuse leidmisel on aluseks võetud möödunud perioodide tegelikud majandustulemused ning järgneva 5 aasta prognoositud rahavood, mis põhinevad viimase aasta rahavoogudel, mis erinevad äritegevusega seotud muutuste võrra. Järgnevate aastate prognoosis on lähtutud eeldusest, et nimetatud äriüksused tegutsevad ka edaspidi lennujaama või -väljana, kuid on kahjumis, ning asjaolust, et riigipoolne sihtfinantseering nendele üksustele järgmistel aastatel väheneb. Tulevaste perioodide rahavood diskonteeriti nüüdisväärtusesse kasutades lennujaamatasude arvutamise aluseks olevat (määrus „Lennujaamatasude arvestamise metoodika“) ning 2024. aasta lõpus kehtinud WACC määra, milleks oli 4,77%.

Testi tulemuste põhjal on regionaalsete lennujaamade bilansiline väärtus kõrgem kui nende kasutusväärtus ehk väärtus tulu genereerimise võime põhjal. Sellest tulenevalt on ettevõte hinnanud 31.12.2024 seisuga regionaalsete lennujaamade varasid alla kokku summas 6 608 tuhat eurot, sh materiaalne põhivara summas 6 544 tuhat eurot (vt ka lisad 6 ja 7). Pärnu lennujaama vara alla ei hinnatud. Allahindluse arvestamisel võeti aluseks vara bilansiline jääkväärtus, mida vara sihtfinantseering ei kata. Alljärgnevas tabelis on välja toodud teostatud allahindlused iga äriüksuse lõikes varaklasside kaupa.

5.2. Maapealse teeninduse vara väärtuse test

Vastavalt lennundusseaduse § 50[29] on üle 2 mln reisijaga lennujaamas kohustuslik tagada maapealse teeninduse pakkumise vabadus. Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 2022. aasta korraldusest nr 369 on pagasi- ja perroonikäitluse teenuste liikides teenuse osutajate arv piiratud kahele teenuse osutajale. Nendes kategooriates teise maapealse teenindaja valimiseks korraldas Riigi Tugiteenuste Keskus 2023-2024. aastal hanke leidmaks maapealse teenuse pakkuja järgnevaks 7 aastaks. Hanke võitja kuulutati välja septembris 2024. Seni on nimetatud teenuste osutajaks olnud 100%-liselt Tallinna Lennujaam kontserni kuuluv AS-i Tallinn Airport GH. Kontserni juhtkond on hinnanud võimalike vara väärtuse langusele viitavate asjaolude esinemist kontsernis seoses võimaliku turuosa langusega maapealse teenuse osutamise turul, viies läbi vara väärtuse testi.

Testi tegemisel on aluseks võetud varade kasutusväärtus, mida võrreldi bilansilise väärtusega. Test viidi läbi raha genereeriva üksuse kui terviku, mitte iga üksiku varaobjekti, tasandil. Kasutusväärtuse leidmisel on aluseks võetud möödunud perioodide tegelikud majandustulemused ning järgneva 5 aasta prognoositud rahavood, mis põhinevad viimase aasta rahavoogudel, mis erinevad äritegevusega seotud muutuste võrra. Tulevaste perioodide rahavood diskonteeriti nüüdisväärtusesse kasutades tegevusala spetsiifilist WACC määra, milleks oli 11,7%.

Testi tulemuste põhjal varade bilansiline väärtus on väiksem kui nende raha genereerimise võime ning sellest tulenevalt allahindluse teostamise vajadus puudus.

tuhandetes eurodes	**Maa**	**Ehitised ja rajatised**	**Masinad ja seadmed**	**Muu inventar**	**Kinnisvarainvesteeringud** (lisa 7)	**Immateriaalne põhivara** (lisa 6)	**Äriüksuse allahindlus kokku**
Kuressaare lennujaam	491	355	530	0	0	5	**1 381**
Tartu lennujaam	740	923	482	9	0	5	**2 159**
Kärdla lennujaam	7	672	434	40	1	2	**1 156**
Kihnu lennuväli	0	48	0	0	0	0	**48**
Ruhnu lennuväli	27	1 786	0	0	50	1	**1 864**
Varaklassi allahindlus kokku	**1 265**	**3 784**	**1 446**	**49**	**51**	**13**	**6 608**

LISA 6. Immateriaalne põhivara

tuhandetes eurodes

Saldo seisuga 31.12.2022	Lõpetamata immateriaalse põhivara soetus	Kasutusel immateriaalne põhivara	Kokku
Soetusmaksumus	422	1 249	**1 671**
Akumuleeritud kulum	0	-823	**-823**
Jääkmaksumus 31.12.2022	**422**	**426**	**848**
2023. aastal toimunud muutused			
Ostud ja parendused	623	22	**645**
Ümberklassifitseerimised	-594	484	**-110**
Amortisatsioonikulu	0	-264	**-264**
Mahakandmine jääkmaksumuses	-10	-19	**-29**
Saldo seisuga 31.12.2023			
Soetusmaksumus	441	1 640	**2 081**
Akumuleeritud kulum	0	-991	**-991**
Jääkmaksumus 31.12.2023	**441**	**649**	**1 090**
2024. aastal toimunud muutused			
Ostud ja parendused	683	13	**696**
Ümberklassifitseerimised	-807	1 030	**223**
Amortisatsioonikulu	0	-264	**-264**
Mahakandmine jääkmaksumuses	-3	0	**-3**
Varade allahindlus (lisa 5.1)	0	-13	**-13**
Saldo seisuga 31.12.2024			
Soetusmaksumus	**314**	**2 655**	**2 969**
Akumuleeritud kulum	0	-1 240	**-1 240**
Jääkmaksumus 31.12.2024	**314**	**1 415**	**1 729**

LISA 7. Kinnisvarainvesteeringud

Väiksemate üüripindade puhul on sõlmitud lühikese etteteatamise ajaga üürilepingud. Spetsiaalselt üürnike tingimustele ehitatud või üürnike tarbeks kohandatud hoonetes on kasutusel tähtajalised üürilepingud, mille lõpetamine toimub poolte kokkuleppel või pikema etteteatamise tähtajaga. Kinnisvara-investeeringute tavapärased hooldus- ja remondikohustused lasuvad ettevõttel kui rendileandjal. Spetsiifiliste erisüsteemide hooldus- ja remondikohustus lasub üldjuhul rentnikul. Vaata ka lisa 8.

Kontsern kasutab kinnisvarainvesteeringute puhul soetusmaksumuse meetodit, mis tähendab, et kinnisvarainvesteeringute kajastamisel rakendatakse samu arvestuspõhimõtteid, mida kasutatakse materiaalse põhivara arvestuses. Kontsern ei ole hinnanud kinnisvarainvesteeringute õiglast väärtust ega kaasanud aruandeaastal välist hindajat, kuna juhatuse hinnangul ei ole selle teostamine mõistliku aja- ja rahalise kuluga võimalik. Kontsernile kuuluv vara asub kinnisel territooriumil ning sellel asetsevad hooned on tegevusalale iseloomulikult unikaalsed, millel võrdlusobjekte turul ei ole või on keeruline leida, mistõttu pole võimalik kontsernile kuuluvate kinnisvarainvesteeringute õiglast väärtust usaldusväärselt mõõta.

Kontsern loeb kinnisvarainvesteeringute hulka lennukite hooldusangaare, büroohoonet, garaaže, reisiterminali selle väljaüüritud osa ulatuses ning eelnimetatud objektide alust maad.

Kontsern on liigitanud kinnisvarainvesteeringud õiglase väärtuse hierarhia tasemele 3.

Kinnistute võõrandamisel või koormamisel on vajalik nõukogu nõusolek.

tuhandetes eurodes	2024	2023
Soetusmaksumus seisuga 01.01	31 862	27 379
Akumuleeritud kulum seisuga 01.01	-13 705	-11 003
Kokku kinnisvarainvesteeringute jääkväärtus seisuga 01.01	**18 157**	**16 376**
Kinnisvarainvesteeringute muutused perioodil		
Ümberklassifitseerimised	4 821	1 700
Ostud ja parendused	0	1 115
Amortisatsioonikulu	-1 211	-1 035
Varade allahindlus (lisa 5.1)	-51	0
Kokku kinnisvarainvesteeringute muutused perioodil	**3 559**	**1 780**
Soetusmaksumus seisuga 31.12	45 024	31 862
Akumuleeritud kulum seisuga 31.12	-23 308	-13 705
Kokku kinnisvarainvesteeringute jääkväärtus seisuga 31.12	**21 716**	**18 157**

LISA 8. Kasutusrent

Ettevõte kui rendileandja

Renditulud on saadud ruumide, angaaride ja maa rendist (vt lisad 5, 7, 20). Tingimusliku rendina kajastatakse kontsessioone. Teenuste kontsessiooni-kokkuleppe puhul annab AS Tallinna Lennujaam lepingu kehtivuse ajaks kliendile

õiguse osutada teenust oma territooriumil. Tingimuslik rendimakse sõltub lennujaama territooriumil osutatud teenuste käibest ning aasta jooksul lennujaama läbinud reisijate arvust.

Renditulu

tuhandetes eurodes	31.12.2024	31.12.2023
Kontsessioonid rentnike tegevusest reisiterminalis	5 295	4 737
Reisiterminalide üür (lisa 7)	1 098	1 081
Muu kinnisvara üür (lisa 7)	3 764	3 548
Kontsessioonid muudest tegevustest*	358	379
Infrastruktuuritasud	1 460	1 204
Kokku renditulu (lisa 20)	**11 975**	**10 949**

* Kontsern on 2024. aastal klassifitseerinud taksode kontsessiooni tulu, mis varasemalt oli Renditulu all real „Kontsessioonid muudest tegevustest“, ümber mittelennundustulude all reale „Mobiilsusteenused“. 2023. aasta andmetes on ümber klassifitseeritud 788 tuhat eurot. Vt ka lisa 20.

Renditulu 12 kuu jooksul mittekatkestatavatest rendilepingutest[3] seisuga 31.12.2024 on 396 tuhat eurot (2023: 696 tuhat eurot).

3 Ei sisalda tingimuslikku renti (kontsessiooni), kuna rendimäär ei ole fikseeritud, vaid sõltub kliendi käibest, reisijate arvust ning tarbijahinnaindeksist.

Ettevõte kui rentnik

Ettevõte rendib sõidukeid. Kõik renditud varaobjektid on oma olemuselt sarnased „Masinad ja seadmed“ põhivaraklassi kuuluvate varaobjektidega. Renditud varaga seotud rahavood on esitatud kontserni rahavoogude aruandes. Kontsern ei ole andnud renditud vara allrendile.

tuhandetes eurodes	2024	2023
Soetusmaksumus seisuga 01.01	199	190
Akumuleeritud kulum seisuga 01.01	-65	-107
Kokku kasutamisõiguse esemeks oleva vara jääkväärtus seisuga 01.01	**135**	**83**
Kasutamisõiguse esemeks oleva vara muutused perioodil		
Lisandumised	108	96
Amortisatsioonikulu	-45	-39
Mahakandmine jääkmaksumuses	-25	-5
Kokku kasutamisõiguse esemeks oleva vara muutused perioodil	**38**	**51**
Soetusmaksumus seisuga 31.12	259	199
Akumuleeritud kulum seisuga 31.12	-86	-65
Kokku kasutamisõiguse esemeks oleva vara jääkväärtus seisuga 31.12	**173**	**135**

Kasutamisõiguse esemeks oleva vara rendilepingute intressikulu on esitatud lisas 25. Väheväärtuslike varaobjektide ja lühiajaliste rentide kulu 2024. aastal oli 64 tuhat eurot (2023: 34 tuhat eurot).

LISA 9. Varud

tuhandetes eurodes	31.12.2024	31.12.2023
Lennukite jäätõrje materjalid	176	150
Rajahooldus- ja päästematerjalid	830	771
Kütus	79	91
Muud varud	29	8
Müügiootel vara	8	0
Ettemaks varude eest	6	0
Varud kokku	**1 128**	**1 020**

2024. aasta ja 2023 aasta jooksul ei ole tehtud varude allahindlusi.

LISA 10. Nõuded ja ettemaksed

10.1. Nõuded ostjate vastu

tuhandetes eurodes	31.12.2024	31.12.2023
Ostjatelt laekumata arved	6 864	8 358
Ebatõenäoliselt laekuvad arved	-252	-224
Nõuded ostjate vastu kokku	**6 612**	**8 134**

Nõuded ostjate vastu sisaldavad seotud osapoolte nõudeid (vt lisa 29).

10.2. Muud nõuded

tuhandetes eurodes	31.12.2024	31.12.2023
Nõuded sihtfinantseerimise eest (lisa 15.1)	48	304
Muud nõuded	57	55
Ebatõenäolised muud nõuded	-51	-54
Muud nõuded kokku	**54**	**305**

Ebatõenäolised muud nõuded on seotud 2024. aastal avastatud ärieetika ja -korruptsioonijuhtumiga (vt ka lisa 27).

10.3. Ettemaksed

tuhandetes eurodes	31.12.2024	31.12.2023
Maksude ettemaksed	2 580	1 533
Ettemaksed	679	506
Viitlaekumised	164	105
Muud nõuded ja ettemaksed kokku	**3 423**	**2 144**
Nõuded ja ettemaksed kokku	**10 089**	**10 583**

Nõuete ja ettemaksete õiglased väärtused ei erine oluliselt nende bilansilisest maksumusest. Nõuete laekumine ja ettemaksete eest saadavate teenuste ja kaupade laekumine ei ole tagatistega kaetud. Kõik kontserni nõuded ja ettemaksed on eurodes, vt ka lisad 3, 11 ja 29.

LISA 11. Finantsinstrumendid

(A) Finantsinstrumendid kategooriate järgi

Finantsvarade kirjed finantsseisundi aruandes

tuhandetes eurodes	31.12.2024	31.12.2023
Nõuded ostjate vastu, saamata põhivara sihtfinantseering ja muud nõuded (lisa 10.1 ja 10.2)	6 666	8 439
Raha ja raha ekvivalendid (lisa 12)	37 712	50 093
Kokku finantsvarade kirjed finantsseisundi aruandes	**44 378**	**58 532**

Finantskohustiste kirjed finantsseisundi aruandes

tuhandetes eurodes	31.12.2024	31.12.2023
Lühiajalised võlakohustised (lisa 13)	5 765	4 894
Pikaajalised võlakohustised	30 632	36 298
Võlad tarnijatele ja muud võlad (lisa 3 ja 16)	6 149	6 356
Kokku finantskohustiste kirjed finantsseisundi aruandes	**42 697**	**47 682**

(B)Finantsinstrumendid krediidikvaliteedi järgi

Kontsernil on ühte tüüpi finantsvarasid, mille väärtust hinnatakse krediidikahju mudeli alusel: nõuded ostjate vastu. Ka muude nõuete ning raha ja raha ekvivalentide puhul on vastavalt IFRS 9 standardile vajalik krediidikahju hindamine, kuid 31.12.2024 ja 31.12.2023 seisuga on tuvastatud krediidikahju ebaoluline (lisa 12).

Kontsern rakendab IFRS 9 lihtsustatud mudelit krediidikahju määramisel kõikidele nõuetele ostjate vastu, mille raames hinnatakse nõude võimalikku kahju terve nõude eluea vältel. Krediidikahju hindamiseks on kõik nõuded grupeeritud sarnaste tunnuste ja maksetähtaja ületamise aja järgi. Hinnanguline kahjumäär baseerub ajaloolisele kogemusele sarnaste nõuetega ning käesoleva perioodi kahjumile nõuete allahindlusest. Ajaloolist kahjumäära on korrigeeritud nii, et ta peegeldaks hetke ning tulevikku vaatavat informatsiooni makro-majanduslike näitajate põhjal.

Muutused ebatõenäoliselt laekuvates nõuetes

tuhandetes eurodes	31.12.2024	31.12.2023
Allahindluse saldo aruandeperioodi alguses	278	708
Aruandeperioodi allahindlused (lisa 23)	167	209
Aruandeperioodil maha kantud nõuded	0	-549
Aruandeperioodil laekunud ebatõenäoliseks hinnatud nõuded (lisa 23)	-142	-90
Allahindluse saldo aruandeperioodi lõpus	**303**	**278**

Ostjatelt laekumata arvete analüüs

tuhandetes eurodes	31.12.2024	31.12.2023
Ostjatelt laekumata arved	6 864	8 358
sh maksetähtaeg pole saabunud	6 354	6 959
sh maksetähtajast möödunud 1-30 päeva	350	1 235
sh maksetähtajast möödunud 31-60 päeva	75	98
sh maksetähtajast möödunud 61-90 päeva	1	1
sh maksetähtajast möödunud üle 91 päeva	84	65
Ostjatelt laekumata arvete allahindlus	-252	-224
Ostjatelt laekumata arved kokku	**6 612**	**8 134**

LISA 12. Raha ja raha ekvivalendid

tuhandetes eurodes	31.12.2024	31.12.2023
Kassad	25	51
Arvelduskontod	35 187	44 035
Raha teel	0	7
Lühiajalised deposiidid	2 500	6 000
Raha ja raha ekvivalendid kokku (lisa 11)	**37 712**	**50 093**

Arvelduskontode ja deposiitide jaotus erinevate krediidireitingutega pankade vahel

tuhandetes eurodes	31.12.2024	31.12.2023
Pankades, millel on *Moody* krediidireiting Aa2/Aa3/A3	22 491	28 456
Pankades, millel on *Moody* krediidireiting Baa2/Baa1	15 196	21 579
Krediidiriskile avatud summa arvelduskontodest ja deposiitidest kokku	**37 687**	**50 035**

LISA 13. Võlakohustised

Pikaajaliste pangalaenude põhiosa, võlakirjad (nominaalväärtuses) ja tingimused

tuhandetes eurodes

Pikaajalised võlakohustised	31.12.2024	31.12.2023
Pikaajalised pangalaenud	30 632	36 298
Pikaajalised rendikohustised	107	101
Kokku pikaajalised võlakohustised	**30 739**	**36 399**

Lühiajalised võlakohustised	31.12.2024	31.12.2023
Pikaajaliste pangalaenude tagasimaksed järgmisel perioodil	5 665	4 756
Pikaajaliste pangalaenude intressikohustis	100	138
Lühiajalised rendikohustised	44	34
Kokku lühiajalised võlakohustised	**5 809**	**4 928**

Kokku võlakohustised (lisa 11)	**36 548**	**41 326**

Pikaajaliste pangalaenude põhiosa ja tingimused

	Lepingu sõlmimine	Tagasimakse tähtaeg	Tagatis	Laenusumma	Intressimäär
Põhjamaade Investeerimispank	16.12.2016	01.12.2029	Vt lisa 13	24 000 000	6 kuu Euribor + 0,74%
Euroopa Investeerimispank	07.12.2016	01.03.2030	Vt lisa 13	20 000 000	6 kuu Euribor + 0,68%
Euroopa Investeerimispank	07.12.2020	05.02.2033	Vt lisa 13	10 000 000	0,702%
OP Corporate Bank plc Eesti filiaal	07.03.2023	27.02.2026	Vt lisa 13	370 000	3 kuu Euribor + 0,8%

Laenukohustiste muutused 2024. aastal

tuhandetes eurodes	NIB	EIB	OP	Kokku
Laenujääk perioodi alguses	**13 714**	**26 970**	**370**	**41 054**
Saadud laenud perioodil	0	0	0	0
Tasutud laenud perioodil	-2 286	-2 424	-46	-4 756
Laenujääk perioodi lõpus	**11 428**	**24 546**	**324**	**36 298**
Laenude intressi kohustis perioodi lõpus	16	83	1	100

Laenukohustiste muutused 2023. aastal

tuhandetes eurodes	NIB	EIB	OP	Kokku
Laenujääk perioodi alguses	**16 000**	**29 394**	**0**	**45 394**
Saadud laenud perioodil	0	0	370	370
Tasutud laenud perioodil	-2 286	-2 424	0	-4 710
Laenujääk perioodi lõpus	**13 714**	**26 970**	**370**	**41 054**
Laenude intressi kohustis perioodi lõpus	23	114	0	137

Märkus. NIB – Põhjamaade Investeerimispank, EIB – Euroopa Investeerimispank, OP – OP Corporate Bank plc Eesti filiaal

Netovõlakohustised

tuhandetes eurodes	31.12.2024	31.12.2023
Raha ja raha ekvivalendid (lisa 12)	37 712	50 093
Lühiajalised võlakohustised	-5 665	-4 756
Lühiajalised rendikohustised	-44	-34
Pikaajalised võlakohustised	-30 633	-36 298
Pikaajalised rendikohustised	-106	-101
Netovõlg (lisa 3)	**1 264**	**8 904**

Raha ja raha ekvivalendid (lisa 12)	37 712	50 093
Fikseerimata intressiga kohustised	-26 448	-31 189
Fikseeritud intressiga kohustised	-10 000	-10 000
Netovõlg (lisa 3)	**1 264**	**8 904**

tuhandetes eurodes	Raha ja raha ekvivalendid	Võlakohustised kuni 1 aasta	Võlakohustised alates 1 aastast	Kokku
Netovõlg 31.12.2023	**50 093**	**-4 790**	**-36 399**	**8 904**
Rahavoog	-12 381	-919	5 659	-41 189
Netovõlg 31.12.2024	**37 712**	**-5 709**	**-30 739**	**8 904**

LISA 14. Laenutagatis ja panditud vara

Põhjamaade Investeerimispanga, Euroopa Investeerimispanga ja OP Corporate Bank plc Eesti filiaali laenu tagatiseks varasid panditud ei ole. Laenulepingud näevad ette, et AS Tallinna Lennujaam ei tohi ilma panga eelneva kirjaliku nõusolekuta:

- võõrandada, anda üürile, rendile või muul lepingulisel alusel anda kolmanda isiku kasutusse oma vara, kui see väljub igapäevase majandustegevuse raamest;
- pantida oma vara või koormata seda mistahes muu piiratud asjaõigusega.

Laenulepingutele on seatud mitmed piirangud või eritingimused, mille mittetäitmisel võib laenuandja nõuda laenu ennetähtaegset tagasimaksmist, sealhulgas:

- omakapitali osakaal varadest kokku peab olema vähemalt 30%;
- võlakohustised kokku ja EBITDA* jagatis ei tohi olla suurem kui 4;
- netovõla ja EBITDA jagatis ei tohi olla suurem kui 3;
- võlakohustise teenindamise kattekordaja (põhitegevuse rahavoog jagatud puhas võlakohustis kokku) peab olema vähemalt 40%;
- raha ja raha ekvivalentide ning järgneva 12 kuu intressikandvate võlakohustiste ja intressimaksete kogusumma jagatis peab olema suurem kui 1,5.

31.12.2024 seisuga oli AS Tallinna Lennujaam vastavuses laenulepingute tingimustega.

* EBITDA - kasum enne finantstulusid ja -kulusid, maksu-, ning põhivara kulumi, amortisatsiooni ja väärtuse languse kulusid

LISA 15. Sihtfinantseerimine

15.1. Sihtfinantseerimise nõue

tuhandetes eurodes	2024	2023
Saamata põhivara sihtfinantseerimine (lisa 10.2)	0	304
Saamata tegevuskulude sihtfinantseerimine	48	0
Sihtfinantseerimise nõue kokku	**48**	**304**

15.2. Tegevuskulude sihtfinantseerimine

tuhandetes eurodes	2024	2023
Riigieelarvest määratud sihtotstarbeline toetus	10 067	10 067
sh lennundusjulgestuse ja päästekulude toetus	7 767	7 767
sh regionaalsete lennujaamade toetus	2 300	2 300
Muu kodumaine tegevuskulude sihtfinantseerimine	493	389
Muu välismaine tegevuskulude sihtfinantseerimine	79	0
Tegevuskulude sihtfinantseerimine kajastatud tuluna kokku (lisa 21)	**10 639**	**10 456**

15.3. Varade sihtfinantseerimine

2017. aastal sõlmisid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Pärnu linn ning AS Tallinna Lennujaam kolmepoolse lepingu Pärnu lennujaama rekonstrueerimiseks eesmärgiga taastada regulaarne lennuliiklus Pärnu piirkonna turismi arendamiseks. Lennujaam vastutab taristu rajamise ja käitamise eest ning Pärnu linn lennuliikluse käivitamise eest. Arendusprojekti põhieesmärk on uuendada projekti mahus kirjeldatud lennuliiklusala rajatisi ja süsteeme, et need vastaksid kehtestatud nõuetele, oleksid ülalpidamises võimalikult vastupidavad ja kauakestvad ning võimalikult väikeste ülalpidamiskuludega.

2024. aasta põhivarade sihtfinantseerimine on seotud Kuressaare lennujaama parkla rekonstrueerimisega (65 tuhat eurot), AS-i Tallinn Airport GH elektriautode soetamisega Keskkonnainvesteeringute Keskuse poolse toetusega (12 tuhat eurot) ning Kliimaministeeriumi ja AS-i Tallinna Lennujaam vahel 12.11.2024 sõlmitud lepingu alusel eraldatud toetus tulenevalt Kasvuhoonegaaside heitkoguste kauplemise enampakkumistuludest määruse 12.11.2024 nr 1-2/24/438. 2024. maksti kontserni eelnimetatud toetust välja summas 400 tuhat eurot ning järgnevate aastate jooksul eraldatakse veel 14 miljonit eurot, mis on mõeldud Tallinna ja regionaalsete lennujaamade süsinikneutraalsemaks muutmise investeeringute toetamiseks. 2023. aasta põhivarade kodumaine sihtfinantseerimine seondub Pärnu lennujaama rekonstrueerimisega (vt lisa 5) vastavalt 2018. aastal sõlmitud sihtotstarbelise toetuse andmise lepingutele.

2023. aasta põhivarade sihtfinantseerimine Ühtekuuluvusfondist seondub lennuliiklusala arendusprojektiga (vt lisa 5), mis on tunnistatud abikõlblikuks Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi poolt. Ühte- kuuluvusfond panustab projekti maksumusest 50% ehk 35 miljonit eurot. Lennuliiklusala arendusprojekti sihtfinantseerimiseks Ühtekuuluvusfondi vahenditest on Euroopa Komisjoni poolt väljastatud riigiabi luba.

2023. aastal sõlmis AS Tallinna Lennujaam põhivara sihtfinantseerimise lepingu Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusametiga (CINEA) seoses elektrifitseerimise projektiga. Euroopa Liit panustab "*Connecting Europe facility*" (CEF) programmi raames elektrifitseerimise projekti maksumusest 30% ehk kuni 1 mln eurot. 2023. aastal sõlmis AS Tallinna Lennujaam põhivara sihtfinantseerimise lepingu CINEA-ga taristu kahese kasutuse võimekuse suurendamiseks, mille raames laiendatakse K-perrooni ja laiendatakse kütuse hoiustamise taristut. Projekt kaasfinantseeritakse Riigi Kaitseinvesteeringute

Keskusega. Euroopa Liit panustab programmi raames projekti maksumusest kuni 50% ehk 7 mln eurot.

2022. aasta oktoobris algatas Rahandusministeerium auditi Ühtekuuluvusfondist saadud sihtfinantseeringu sihtotstarbelise kasutamise auditeerimiseks. Auditi tulemusel hindas Rahandusministeerium, et kontsern on eksinud hankeseaduse vastu, ning seetõttu soovitas sihtfinantseeringu väljastanud rakendusüksusel 5% auditi ulatuses olnud välja makstud toetusest tagasi küsida. Rakendusüksus algatas auditi 2022. aasta detsembris ning tegi 2023. aasta veebruaris otsuse, mille alusel küsib tagasi 5% auditi ulatuses olnud ning rakendusüksuse poolt väljastatud toetusest, s.o 600 tuhat eurot. Juhatus ei olnud toetuse tagasinõudmise põhjendustega nõus ning kaebas rakendusüksuse otsuse edasi. Riigi Tugiteenuste Keskus edastas 18. detsembril 2023 AS-le Tallinn Lennujaam otsuse, millega loetakse mitteabikõlblikuks pool rakendusüksuse poolt väljastatud toetusest ehk 600 tuhat eurot, mille ettevõtte tagastas vastavalt otsusele 2024. aasta alguses. AS Tallinna Lennujaam otsusega ei nõustunud ning esitas 17.01.2024 Kliimaministeeriumile tehtud otsuse peale vaide, mis jäeti rahuldamata ning kontsern juhatus otsustas kohtusse mitte pöörduda.

Kuna juhatus hindab, et on tõenäoline, et rakendusüksus algatab auditi ka ülejäänud projekti etappide osas, siis on 31.12.2024 seisuga kajastatud eraldis lennuliiklusala arendusprojektiga seotud ülejäänud projekti etappide abikõlblike kulude võimaliku tagasimakse osas summas 1 150 tuhat eurot. Kogu saadud toetusest, mida kontsern on arvestanud tuludesse, on seetõttu 5% 2023. aastal kajastatud tagasi nõutud toetuse osas tuluvähendusena summas 47 tuhat eurot (millest 23 tuhat oli kajastatud kuluna 2022. aastal) ning ülejäänud etappide toetuse osas muudes kuludes summas 39 tuhat eurot (2023. aastal kajastati muudes kuludes 14 tuhat eurot).

tuhandetes eurodes	**2024**	**2023**
Pikaajalised varade sihtfinantseerimised perioodi alguse seisuga	**75 666**	**75 801**
Sihtfinantseeringute liikumised arvestusperioodil		
Sihtfinantseerimisega soetatud varade ja kohustiste soetus	**477**	**4 085**
sh Ühtekuuluvusfondist	0	1086
sh CEF-programmist elektrifitseerimise projektiks	0	516
sh CEF-programmist kütuseterminali ehituseks ja perrooni laienduseks	0	2 483
sh CO2 vahenditest	400	0
sh muu kodumaine sihtfinantseerimine	77	0
Eraldis sihtfinantseerimise tagastamiseks	**39**	**6**
sh eraldis Ühtekuuluvusfondist saadud toetuse tagasimaksmiseks	0	-54
sh varasematel perioodidel tuludesse arvestatud tagasiküsitav toetus	39	60
Sihtfinantseerimisega soetatud kohustiste arvestamine tulusse	**-3 620**	**-4 074**
sh kodumaine sihtfinantseerimine (lisa 21)	-812	-868
sh Ühtekuuluvusfond (lisa 21)	-2 496	-2 715
sh Euroopa Regionaalarengu Fond (lisa 21)	-312	-491
Pikaajalised varade sihtfinantseerimised perioodi lõpu seisuga	**72 562**	**75 666**
sh kodumaine sihtfinantseerimine	17 782	18 117
sh Ühtekuuluvusfond	48 337	50 795
sh Euroopa Regionaalarengu Fond	3 444	3 755
sh CEF - elektrifitseerimine	516	516
sh CEF – kütuseterminali ehitus ja perrooni laiendus	2 483	2 483

LISA 16. Võlad tarnijatele ja muud võlad

16.1. Võlad tarnijatele ja muud võlad

tuhandetes eurodes	31.12.2024	31.12.2023
Võlad kaupade ja teenuste eest	2 574	3 243
Võlad põhivara eest	2 318	1 601
Muud võlad	1 257	1 512
Võlad tarnijatele kokku	**6 149**	**6 356**

16.2. Viitvõlad töötajatele, maksuvõlad ja ettemaksed

tuhandetes eurodes	31.12.2024	31.12.2023
Viitvõlad töötajatele (lisa 18)	4 116	3 584
Maksuvõlad (lisa 17)	4 600	1 859
Ettemaksed	273	845
Muud võlad ja ettemaksed kokku	**8 989**	**6 288**

Võlad tarnijatele ja muud võlad kokku	**15 138**	**12 644**

LISA 17. Maksuvõlad

tuhandetes eurodes	31.12.2024	31.12.2023
Sotsiaalmaks töötasudelt ja erisoodustustelt	1 208	1 076
Tulumaks töötasudelt ja erisoodustustelt	741	629
Töötuskindlustusmakse	83	74
Pensionikindlustus	56	42
Käibemaks	0	36
Aktsiis	2	2
Ettevõtte tulumaks (lisa 28)	2 501	0
Muud maksud	8	0
Maksuvõlad kokku (lisa 16)	**4 599**	**1 859**

Potentsiaalseid maksurevisjonist tulenevaid kohustisi vt lisast 26.

LISA 18. Viitvõlad töötajatele

tuhandetes eurodes	31.12.2024	31.12.2023
Preemiareservi kohustis	2 291	1 866
Arvestatud, kuid välja maksmata töötasu	1 422	1 349
Puhkusetasu kohustis	400	367
Muud võlad töötajatele	3	2
Viitvõlad töötajatele kokku (lisa 16)	**4 116**	**3 584**

LISA 19. Omakapital

Kõik AS-i Tallinna Lennujaam aktsiad kuuluvad Eesti Vabariigile. Nende valitsejaks ja aktsionäriõiguse teostajaks on Kliimaministeerium, mida esindab aktsionäride üldkoosolekul taristuminister.

	31.12.2024	31.12.2023
Aktsiakapital eurodes	45 617 280	45 617 280
Aktsiate arv	4 561 728	4 561 728
Aktsiate nimiväärtus eurodes	10	10

Kontserni jaotamata kasum seisuga 31. detsember 2024 oli 84 818 tuhat eurot (31.12.2023: 84 777 tuhat eurot). 2024. aastal suurendas emaettevõte kohustuslikku reservkapitali Äriseadustiku nõuete kohaselt (vt ka lisa 3 alapeatükk „Kapitaliriski juhtimine“. Dividendide väljamaksmisel omanikele kaasneb tulumaksukulu 22/78 (alates 2025. aastast) netodividendina väljamakstavalt summalt. Seega on aruandekuupäeva seisuga eksisteerinud jaotamata jaotuskõlblikust kasumist omanikele võimalik dividendidena välja maksta 68 013 tuhat eurot (31.12.2023: 67 482 tuhat eurot) ning dividendide väljamaksmisega kaasneks dividendide tulumaks summas 16 363 tuhat eurot (31.12.2023: 16 870 tuhat eurot). Vaata ka lisa 28.

LISA 20. Müügitulu

Lennundustulu

tuhandetes eurodes	2024	2023
Reisijatasud	13 967	10 751
Puudega ja piiratud liikumisvõimega reisijate tasu	526	302
Maandumistasud	7 210	6 151
Parkimistasud	568	677
Navigatsioonitasud	59	82
Starditasud	3	4
Lennundustulu kokku	**22 333**	**17 967**

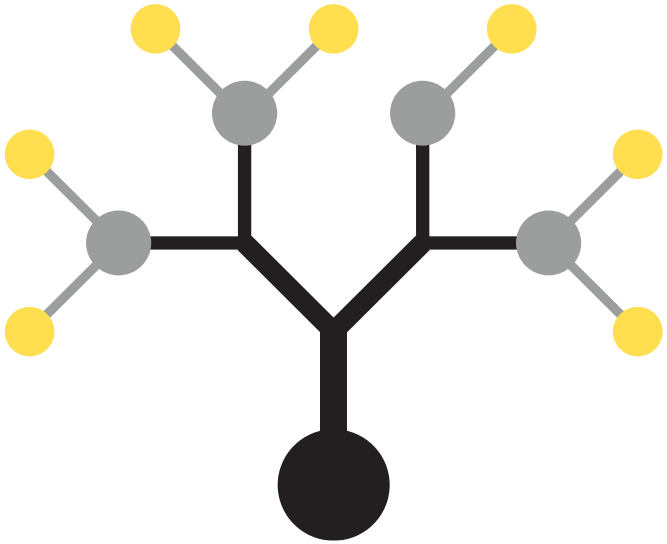

Mittelennundustulu

tuhandetes eurodes	2024	2023
Reisijate ja lennukite teenindamine	**18 226**	**18 468**
Renditulud		
Kontsessioonid*	5 654	5 118
Ruumide ja angaaride üür	4 862	4 629
Infrastruktuuritasud	1 459	1 204
Renditulud kokku (lisa 8)	**11 975**	**10 951**
Muud müüdud teenused		
Mobiilsusteenused*	5 247	4 552
Üürnikele osutatud teenused	1 841	1 775
Reklaamiteenus	1 154	1 069
Lennundusega seotud teenused	2 988	2 250
Muud osutatud ja vahendatud teenused	387	285
Muud müüdud teenused kokku	**11 617**	**9 930**
Mittelennundustulu kokku	**41 818**	**39 349**
Müügitulu kokku	**64 151**	**57 316**

* Kontsern on 2024. aastal klassifitseerinud taksode kontsessiooni tulu, mis varasemalt oli real „Kontsessioonid“ reale „Mobiilsusteenused“. 2023. aasta andmetes on ümber klassifitseeritud 788 tuhat eurot. Vt ka lisa 8.

LISA 21. Muud äritulud

tuhandetes eurodes	2024	2023
Tegevuskulude sihtfinantseerimine (lisa 15.2)	10 639	10 456
Tuludesse arvestatud varade sihtfinantseerimine (lisa 15.3)	3 619	4 227
Tagasi nõutud välismaine sihtfinantseerimine (lisa 15.3)	0	-46
Kasum masinate, seadmete ja maa müügist (lisa 5)	102	0
Muud tulud	150	136
Muud äritulud kokku	**14 510**	**14 773**

LISA 22. Kaubad, materjal ja teenused

tuhandetes eurodes	2024	2023
Julgestus-, ohutus- ja päästeteenus*	7 347	6 559
Kommunaalkulud	4 187	4 424
Lennuradade hooldus**	2 078	1 906
Sõidukite majandamise kulud	2 287	2 543
Reisijate ja õhusõidukite teenindamise kulud**	2 807	2 681
Hoonete ja rajatiste hooldus	2 330	2 036
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	1 725	1 478
Kaubad, materjal ja teenused kokku	**22 761**	**21 627**

* Sisaldab ainult sisseostetud julgestusteenust, muud julgestus– ja päästeteenuse kulud on teistel kuluridadel. 2024. aastal olid kõik julgestus– ja päästekulud kokku 11,2 mln eurot (2023. aastal 10,0 mln eurot).

** Kontsern on 2024. aastal klassifitseerinud lennukite jäätõrjematerjalide kulu, mis varasemalt oli real „Lennuradade hooldus“ reale „Reisijate ja õhusõidukite teenindamise kulud“. 2023. aasta andmetes on ümber klassifitseeritud 971 tuhat eurot.

LISA 23. Mitmesugused tegevuskulud

tuhandetes eurodes	2024	2023
Administreerimiskulud	719	690
Turundus ja avalikud suhted	586	449
Koolituskulud	349	402
Personaliteenused	75	77
Eri- ja vormiriietus	453	440
Töölähetused	146	117
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest (lisa 11)	25	119
Mitmesugused tegevuskulud kokku	**2 353**	**2 294**

LISA 24. Tööjõukulud

tuhandetes eurodes	2024	2023
Töötasud, tulemustasud, puhkusetasud ja preemiad	22 120	19 348
Tööjõukuludelt arvestatud maksud	7 404	6 487
Tööjõukulu klassifitseeritud erisoodustusena	332	269
Erisoodustusena klassifitseeritud tööjõukulude maksud	240	203
Kapitaliseeritud tööjõukulud	-20	-67
Kapitaliseeritud tööjõukuludelt arvestatud maksud	-7	-22
Tööjõukulud kokku	**30 069**	**26 218**

Töötajate arv		
Töötajate arv perioodi algul	633	586
Töötajate arv perioodi lõpul	665	633
Keskmine töötajate arv taandatud täistööajale	613	580

Keskmine töötasu eurodes ühes kalendrikuus oli 2024. aastal 3 008 eurot (2023. aastal 2 782 eurot).

LISA 25. Finantstulud ja -kulud

25.1. Finantstulud

tuhandetes eurodes	2024	2023
Intressitulud raha ja raha ekvivalentidelt	1 772	1 198
Muud finantstulud	1	1
Finantstulud kokku	**1 773**	**1 199**

25.2. Finantskulud

tuhandetes eurodes	2024	2023
Pangalaenude intressikulu	-1 390	-1 389
Kasutamisõiguse esemeks oleva vara rendilepingute intressikulu	-15	-11
Finantskulud kokku	**-1 405**	**-1 400**

LISA 26. Tingimuslikud ning siduvad tulevikukohustised

Potentsiaalsed maksurevisjonist tulenevad kohustised

Maksuhaldur on aruandeaastal ühe kontserni ettevõtte suhtes algatanud käibemaksu arvestamise, deklareerimise ja tasumise õigsuse ning tekkinud tagastusnõude kontrolli. Maksukohustust muutvaid asjaolusid ei tuvastatud ning menetlus lõpetati. Maksuhalduril on õigus kontrollida kontserni ettevõtte maksuarvestust kuni viie aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahv. Juhatuse hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata ettevõttele olulise täiendava maksusumma.

Ehituslepingutest tulenevad siduvad tulevikukohustised

Seisuga 31.12.2024 oli ettevõttel sõlmitud ehituslepingutest tulenevaid siduvaid tulevikukohustisi põhivara ehitamiseks summas 36,7 mln eurot (2023: 16,3 mln eurot) (vt lisad 5, 13 ja 15).

Sihtfinantseerimisest tulenevad siduvad kohustised

Ühtekuuluvusfondil on õigus sihtfinantseerimise lepingu rikkumisel raha tagasi küsida. 31.12.2024 seisuga oli saadud sellist sihtfinantseeringut 34,4 mln eurot (31.12.2023: 34,4 mln eurot). Kontsern on 31.12.2024 seisuga moodustanud eraldise tagasiküsitava sihtfinantseeringu osas (vt lisa 15).

LISA 27. Tingimuslik vara

Ärieetika ja -korruptsioonijuhtumist tulenev nõue

2024. aasta alguses toimunud siseauditi käigus tuvastati parklate maksemasinatega seotud puudujääk summas 1,3 miljonit eurot. Kontserni endise töötaja suhtes on algatatud kriminaalmenetlus. Juhtunu täpsete asjaolude väljaselgitamisega tegeleb Politsei- ja Piirivalveamet. Juhtunu ilmsiks tulemise järgselt on kontsern muutnud mitmeid protsesse, tugevdanud kontrollmehhanisme ning vaadanud üle koostöö põhimõtted koostööpartneritega.

LISA 28. Tulumaks

Vastavalt kehtivale tulumaksuseadusele maksustatakse Eestis äriühingute kasumit selle jaotamisel. Maksustamisele ei kuulu dividendid, mida makstakse teistelt äriühingutelt saadavate dividendide arvel, tingimusel, et dividendide saajale kuulus dividendide maksmise ajal dividende maksnud äriühingus vähemalt 10% suurune osalus.

2024. aastal kontsern tulumaksu tasunud ei ole, kuna esmakordne dividendimakse toimus 2024. aasta detsembris. Kontserni tütarettevõte AS Tallinn Airport GH maksis emaettevõttele AS Tallinna Lennujaam dividende: summas 10 miljonit eurot. 2024. aastal tehtud dividendide väljamaksele rakendus tulumaksumäär 20% (20/80 dividendide netosummast) ehk 2,5 miljonit eurot.

tuhandetes eurodes	2024	2023
Edasilükkunud tulumaksukohustise kulu	-1 754	0
Tegelik tulumaks dividendidelt	-2 500	0
Tulumaksukulu kokku	**-4 254**	**0**

Konsolideeritud aruandes kajastatakse edasilükkunud tulumaksukohustis tütarettevõtete tulevikus jaotatavalt kasumilt. 31.12.2024 seisuga kajastab kontsern edasilükkunud tulumaksukohustise ja -kulu summas 1 754 tuhat eurot, võttes aluseks AS-i Tallinn Airport GH kogu jaotamata kasumi aruandeperioodi lõpu seisuga. Vastavalt kinnitatud dividendipoliitikale ei kavatse emaettevõtte AS Tallinna Lennujaam lähiaastatel tütarettevõttest AS Airport City dividende võtta, millest tulenevalt nimetatud tütarettevõtte jaotamata kasumilt edasilükkunud tulumaksukohustist ja -kulu ei kajastata.

LISA 29. Tehingud seotud osapooltega

AS-i Tallinna Lennujaam aktsiad kuuluvad 100% Eesti Vabariigile. Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks emaettevõtte juhatuse ja nõukogu liikmed ning muud ettevõtted, kelle üle nimetatud isikutel on kontroll või oluline mõju. Samuti on loetud seotud osapoolteks kõik riigi kontrolli või valitseva mõju all olevad lennundusettevõtted. Kontsern on rakendanud vabastust tema jaoks ebaoluliste tehingute ja saldode avalikustamise osas valitsuse ja teiste seotud osapooltega, kuna riigil on kontroll, ühine kontroll või oluline mõju nende osapoolte üle. Seotud osapoolega tehtud tehinguna käsitletakse alates 2024. aastast Nordic Investment Bank'i laenulepingut (vt lisa 13) tulenevalt André Küüsveki asumisest AS-i Tallinna Lennujaam nõukogu esimeheks 2024. aastal.

Emaettevõtte nõukogu ja juhatuse töötasu sotsiaalmaksudeta oli 2024. aastal 600 tuhat eurot (2023: 630 tuhat eurot), tütarettevõtete nõukogu ja juhatuse töötasu sotsiaalmaksudeta oli 2024. aastal 231 tuhat eurot (2023. aastal 115 tuhat eurot). Kontsern on andnud juhatuse liikmete käsutusse ametiautod, teenistusleping ei näe ette lahkumishüvitiste maksmist.

Tehingud seotud osapooltega on tehtud turuhindades.

tuhandetes eurodes	2024	2023
Nõuded	29	115
sh Nordic Aviation Group ja Regional Jet	14	101
Saadud ettemaksed	7	0
Kohustised kaupade ja teenuste eest	25	44
Laenukohustised	11 428	0
Intressikohustised	16	0
Müüdud teenused	584	964
Ostetud teenused	608	675
Tagasi makstud laenud	-2 286	0

LISA 30. Finantsinformatsioon emaettevõtte kohta

Konsolideerimata finantsseisundi aruanne

tuhandetes eurodes

Varad	31.12.2024	31.12.2023
Põhivara		
Pikaajalised finantsinvesteeringud	1 194	1 194
Pikaajalised laenunõuded	7 700	0
Materiaalne põhivara	172 699	175 909
Ettemaksed materiaalse põhivara eest	731	2 682
Kasutamisõiguse esemeks olev vara	41	50
Immateriaalne põhivara	1 729	1 090
Kinnisvarainvesteering	21 620	18 084
Põhivara kokku	**205 714**	**199 009**
Käibevara		
Varud	954	882
Nõuded ja ettemaksed	6 780	6 001
Raha	31 424	38 520
Käibevara kokku	**39 158**	**45 403**
Varad kokku	**244 872**	**244 412**

Omakapital	31.12.2024	31.12.2023
Aktsiakapital	45 617	45 617
Kohustuslik reservkapital	3 483	3 059
Jaotamata kasum	76 403	67 089
Omakapital kokku	**125 503**	**115 765**
Kohustised		
Pikaajalised kohustised		
Võlakohustised	30 632	36 298
Rendikohustised	22	33
Sihtfinantseerimine	72 553	75 666
Muud võlad	140	140
Eraldis	1 150	1 150
Pikaajalised kohustised kokku	**104 497**	**113 287**
Lühiajalised kohustised		
Võlakohustised	5 765	4 894
Rendikohustised	19	17
Võlad ja ettemaksed	9 088	10 449
Lühiajalised kohustised kokku	**14 872**	**15 360**
Kohustised kokku	**119 369**	**128 647**
Kohustised ja omakapital kokku	**244 872**	**244 412**

Konsolideerimata koondkasumiaruanne

tuhandetes eurodes	2024	2023
Müügitulu	45 034	40 412
Muud äritulud	14 641	14 763
Kaubad, materjal ja teenused	-19 959	-18 821
Mitmesugused tegevuskulud	-1 917	-1 716
Tööjõukulud	-19 357	-16 991
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-18 426	-12 690
Muud ärikulud	-116	-154
Ärikasum/-kahjum	**-100**	**4 803**
Finantstulud	11 235	916
Finantskulud	-1 397	-1 396
Aruandeaasta puhaskasum	**9 738**	**4 323**
Majandusaasta koondkasum	**9 738**	**4 323**

Konsolideerimata rahavoogude aruanne

tuhandetes eurodes

Äritegevuse rahavood	2024	2023
Laekumised klientidelt	52 159	47 405
Tarnijatele ja töötajatele tasutud	-49 114	-43 515
Saadud intressitulu	1 125	870
Saadud tegevuskulude sihtfinantseerimine riigieelarvest	10 067	10 067
Saadud muude tegevuskulude sihtfinantseerimine	390	702
Äritegevuse rahavood kokku	**14 627**	**15 529**

Investeerimistegevuse rahavood		
Tasutud immateriaalse, materiaalse põhivara ja kinnisvarainvesteeringute soetamisel	-19 040	-16 227
Laekunud materiaalse põhivara müügist	1 000	0
Saadud põhivara sihtfinantseerimine	769	3 782
Tagasi makstud põhivara sihtfinantseering	-600	0
Investeering tütarettevõttesse	0	-94
Saadud dividendid	10 000	0
Antud laenud	-7 700	0
Saadud intressitulu antud laenudelt	53	0
Investeerimistegevuse rahavood kokku	**-15 518**	**-12 539**

Finantseerimistegevuse rahavood	2024	2023
Saadud laenu tagasimaksed	-4 756	-4 710
Saadud laen	0	370
Makstud rendimaksed	-20	-21
Makstud intressid*	-1 429	-1 337
Finantseerimistegevuse rahavood kokku	**-6 205**	**-5 698**

Rahavood kokku	-7 096	-2 708
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi algul	38 520	41 228
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpul	31 424	38 520
Raha ja raha ekvivalentide muutus	**-7 096**	**-2 708**

* Ettevõte on ümber klassifitseerinud „Makstud intressid“ rea äritegevuse rahavoogudest finantseerimistegevuse rahavoogudesse. 2023. aasta andmetes on ümber klassifitseeritud summa 1 337 tuhat eurot.

Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne

tuhandetes eurodes	Aktsiakapital	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo seisuga 31.12.2022	**45 617**	**2 625**	**63 200**	**111 442**
Kasumijaotus reservkapitali	0	434	-434	0
2023. aasta koondkasum	0	0	4 323	4 323
Saldo seisuga 31.12.2023	**45 617**	**3 059**	**67 089**	**115 765**
Kasumijaotus reservkapitali	0	424	-424	0
2024. aasta koondkasum	0	0	9 738	9 738
Saldo seisuga 31.12.2024	**45 617**	**3 483**	**76 403**	**125 503**

AS Tallinna Lennujaam (emaettevõte) korrigeeritud omakapitali aruanne

tuhandetes eurodes	2024	2023
Emaettevõtte konsolideerimata omakapital	125 503	115 765
Tütarettevõtete bilansiline väärtus emaettevõtte konsolideerimata finantsseisundi aruandes (miinus)	-1 194	-1 194
Tütarettevõtete väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil (pluss)	9 609	18 882
Kokku	**133 918**	**133 453**

Kasumi jaotamise ettepanek

Eelmiste perioodide jaotamata kasum 31.12.2023	**84 777 tuhat eurot**
2023. aasta puhaskasumist kohustuslikku reservkapitali kantud	-424 tuhat eurot
2024. aasta puhaskasum	465 tuhat eurot
Kokku jaotuskõlblik kasum seisuga 31.12.2024	**84 818 tuhat eurot**

Juhatus teeb ettepaneku 2024. aasta puhaskasum summas 465 tuhat eurot jaotada järgmiselt:

- 23 tuhat eurot kanda reservkapitali,
- 442 tuhat eurot jätta jaotamata ning kanda jaotamata kasumisse.

Jaotamata kasumi jääk pärast kasumi jaotamist on 84 795 tuhat eurot.

Riivo Tuvike	*juhatuse esimees*	20.03.2025
Anneli Turkin	*juhatuse liige*	20.03.2025
Katrin Hagel	*juhatuse liige*	20.03.2025
Eero Pärgmäe	*juhatuse liige*	20.03.2025

Majandusaasta aruande allkirjad

Juhatus on koostanud 2024. aasta tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande. Juhatus kinnitab majandusaasta aruandes esitatud andmete õigsust.

Juhatus:

Riivo Tuvike	*juhatuse esimees*	/allkirjastatud digitaalselt/	20.03.2025
Anneli Turkin	*juhatuse liige*	/allkirjastatud digitaalselt/	20.03.2025
Katrin Hagel	*juhatuse liige*	/allkirjastatud digitaalselt/	20.03.2025
Eero Pärgmäe	*juhatuse liige*	/allkirjastatud digitaalselt/	20.03.2025

Nõukogu on läbi vaadanud ja heaks kiitnud juhatuse poolt koostatud majandusaasta aruande, mis koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest, millele on lisatud sõltumatu vandeaudiitori aruanne ja kasumi jaotamise ettepanek. Nõukogu kinnitab majandusaasta aruandes esitatud andmete õigsust.

Nõukogu:

André Küüsvek	*nõukogu esimees*	28.03.2025
Anne Samlik	*nõukogu liige*	28.03.2025
Tarmo Karotam	*nõukogu liige*	28.03.2025
Jaak Viilipus	*nõukogu liige*	28.03.2025
Dr Michael Antonius Kerkloh	*nõukogu liige*	28.03.2025

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

Aktsiaseltsi Tallinna Lennujaam aktsionärile

Meie arvamus

Meie arvates kajastab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt Aktsiaseltsi Tallinna Lennujaam ja selle tütarettevõtete (koos Kontsern) konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2024 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Mida me auditeerisime

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab:

- konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2024;
- konsolideeritud koondkasumiaruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
- konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad olulist teavet arvestuspõhimõtete kohta ja muud selgitavat infot.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISA-d). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane alus meie arvamuse avaldamiseks.

Sõltumatus

Oleme Kontsernist sõltumatud kooskõlas Rahvusvahelise Arvestusekspertide Eetikakoodeksite Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestusekspertide rahvusvahelise eetikakoodeksiga (sealhulgas rahvusvahelised sõltumatuse standardid) (IESBA koodeks). Oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt IESBA koodeksile.

Muu informatsiooni, sealhulgas tegevusaruande, aruandlus

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet (kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeaudiitori aruannet).

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni, sealhulgas tegevusaruannet.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

AS PricewaterhouseCoopers
Tatari 1, 10116 Tallinn; tegevusluba nr 6; registrikood: 10142876
T: 614 1800, www.pwc.ee

Tegevusaruande osas teostasime ka audiitortegevuse seaduses sätestatud protseduurid. Nimetatud protseduuride hulka kuulub kontroll, kas tegevusaruanne on olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega ning on koostatud raamatupidamise seaduse nõuete kohaselt.

Tuginedes auditi käigus tehtud töödele, on meie arvates:

- tegevusaruandes toodud informatsioon olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega selle aasta osas, mille kohta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud; ja
- tegevusaruanne koostatud raamatupidamise seaduse nõuete kohaselt.

Kui enne sõltumatu vandeaudiitori aruande kuupäeva saadud tegevusaruande osas tehtud töö põhjal järeldame, et tegevusaruandes on oluline väärkajastamine, oleme kohustatud selle tõsiasja avaldama. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Juhatuse ja nende, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama Kontserni jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb Kontserni likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Kontserni finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Audiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiviidud audit garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiviidud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduurid vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamuse avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, vääresitiste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;

- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduure sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Kontserni sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;
- otsustame, kas juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Kontserni jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infole, mis on selle kohta avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Kontserni tegevuse jätkumise lõppemist;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab toimunud tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;
- planeerime ja teostame kontserni auditi, et saada piisavalt asjakohaseid auditi tõendusmaterjale Kontserni kuuluvate majandusüksuste või äriüksuste finantsinformatsiooni kohta, mis on aluseks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta arvamuse kujundamiseks. Me vastutame kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja teostatavate auditi protseduuride ülevaatamise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditi arvamuse eest.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

AS PricewaterhouseCoopers

/allkirjastatud digitaalselt/

Jüri Koltsov
Vandeaudiitor, litsents nr 623

20. märts 2025
Tallinn, Eesti

Kontserni Tallinna Lennujaam müügitulu vastavalt EMTAK 2025–le

tuhandetes eurodes

EMTAK-i kood		2024	2023
35141	Elektrienergia jaotus	1 115	992
52231	Lennuväljade ja lennujaama reisiterminalide töö	44 693	37 730
52239	Muud õhutransporti teenindavad tegevusalad	18 226	18 468
85599	Muu mujal liigitamata õpe	117	126